

ในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีคำศัพท์ และคำย่อเฉพาะเป็นจำนวนมาก ทำให้บุคคลทั่วไปไม่เข้าใจถึงความหมายและคำย่อนั้น ๆ รวมทั้ง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกรณีทางการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบการเจรจาต่าง ๆ ด้วยความลำบาก

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จึงได้จัดทำ “คำย่อ-คำศัพท์เศรษฐกิจ” ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เบื้องต้นในด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งด้านระบบสารสนเทศ

โดยฉบับนี้ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งเว็บไซต์ขององค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญไว้ด้วย ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่สนใจทั่วไป

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
DTN Call Center 0-2507-7555 หรือ www.dtn.go.th, www.thailandaec.com

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สิงหาคม 2554

สารบัญ

index

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M

N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

ABAC

APEC Business Advisory Council

http://www.abaconline.org/fr_main.asp

หมายถึง สภาที่ปรึกษาทางธุรกิจของเอเปค โดยเป็นองค์กรภาคเอกชน ซึ่งทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเอเปคในมุมมองของภาคธุรกิจ/เอกชน

ABTC

APEC Business Travel Card

หมายถึง บัตรเดินทางสำหรับนักธุรกิจเอเปค เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจที่เป็นสมาชิกโครงการฯ สามารถเดินทางเข้าออกประเทศสมาชิกเอเปคได้ บัตรนี้มีกำหนดอายุ 3 ปี และอนุญาตให้พำนักร่วมแต่ละครั้งในเขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมโครงการฯ ครั้งละ 60-90 วัน

Absorption principle

หมายถึง หลักการที่ว่า หากวัสดุใดได้รับสถานะการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด (Originating goods) แล้ว เมื่อนำวัสดุนั้นไปใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตขั้นต่อไป วัสดุนั้นจะยังคงสถานะการได้ถิ่นกำเนิด

AC

ASEAN Community

หมายถึง ประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม 2547 ณ เกาะบาหลี ได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ต่อมาผู้นำอาเซียนเห็นชอบที่จะเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนจากเดิมที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2563 เป็น

ปี พ.ศ. 2558 โดยได้ประกาศแถลงการณ์เชชูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2550 ณ เมืองเชชู ประเทศฟิลิปปินส์

A

ACCSQ

ASEAN Consultative Committee on Standards and Quality

หมายถึง คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านมาตรฐานและคุณภาพของอาเซียน ทำหน้าที่ปรับประสานมาตรฐานสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐาน ISO เป็นต้น โดยมีเป้าหมายสินค้าที่สำคัญ 20 กลุ่ม อาทิเช่น ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ เครื่องปรับอากาศ และโทรศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement) ของอาเซียนอีกด้วย

Accumulation (or Cumulation)

หมายถึง การสะสมถิ่นกำเนิด เมื่อสินค้าถูกผลิตโดยผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในประเทศสมาชิกภาคีความตกลงการค้าเสรีตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในประเทศสมาชิกทั้งสองประเทศ (หรือมากกว่า) ดังกล่าว สามารถนำมาสะสมรวมกันในการคำนวณมูลค่าเพิ่มของภูมิภาคได้

ACD

ASIA Cooperation Dialogue

หมายถึง กรอบความร่วมมือเอเชีย เป็นความร่วมมือในทวีปเอเชีย โดยมีหลักการ คือ การสร้างกรอบความร่วมมือในแขนงต่างๆ ของทวีปเอเชีย ปัจจุบันมีสมาชิก 30 ประเทศ

Actionable Subsidy

หมายถึง การอุดหนุนเฉพาะเจาะจงที่อาจถูกตอบโต้ได้ หรือ Yellow Light Subsidy เป็นการอุดหนุนในรูปแบบหนึ่ง ที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของ WTO แต่เป็นสิ่งที่ประเทศสมาชิกอาจตอบโต้ด้วยการ ตั้งภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duties:CV) หรือ ภาษีที่รัฐบาลของประเทศผู้นำเข้าเรียก เก็บจากสินค้านำเข้าที่ได้รับ การอุดหนุนจากรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออก

ACFTA

ASEAN-China Free Trade Agreement

หมายถึง เขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและจีน (ชื่ออย่างไม่เป็นทางการ) มีการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economic Cooperation) เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการเจรจา จัดตั้งเขตการค้าเสรีที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งสองฝ่ายได้สรุปการเจรจาและลงนามในความตกลงด้านการค้า สินค้า (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the ASEAN and China) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 โดยกำหนดการลดภาษี ดังนี้

- สินค้าปกติ (Normal Track) : อัตราภาษีลดลงเหลือ 0% ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 พร้อมกับให้สินค้าจำนวน 150 รายการ ได้รับความยืดหยุ่นให้ลดภาษีเหลือ 0% ได้ถึงปี 2555
- สินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track) : มีได้ไม่เกิน 400 รายการและ

ไม่เกินร้อยละ 10 ของมูลค่าการนำเข้า ลดอัตราภาษีเหลือ ร้อยละ 20 ในปี 2555 และมีอัตราภาษีสุดท้ายอยู่ที่ร้อยละ 0-5 ในปี 2561

- สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive Track) จำนวนไม่เกิน ร้อยละ 40 ของจำนวนรายการสินค้าอ่อนไหว หรือ 100 รายการ ของสินค้าอ่อนไหวทั้งหมด (แล้วแต่ว่าเงื่อนไขใดมีผลให้จำนวน รายการน้อยกว่า) จะต้องลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 50 ในปี 2558

ACIA

ASEAN Comprehensive Investment Agreement

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยการลงทุนเต็มรูปแบบของอาเซียน โดยครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรีด้านการลงทุนในภาคการผลิต การเกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และการบริการที่เกี่ยวข้อง โดย ประเทศสมาชิกจะต้องให้การปฏิบัติกับนักลงทุนอาเซียนเช่นเดียวกับนักลงทุนภายในประเทศของตน รวมถึงให้การคุ้มครองการลงทุน ทั้งการลงทุนทางตรงและการลงทุนในหลักทรัพย์ พร้อมทั้งส่งเสริม และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักลงทุนอย่างเสมอภาค

ACJCETC

ASEAN-China Joint Committee on Economic and Trade Cooperation

หมายถึง การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทาง เศรษฐกิจและการค้าระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของ อาเซียนและจีน เพื่อพิจารณาขยายความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกในการ เปิดตลาด การเสริมสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยี และการ แลกเปลี่ยนข้อมูลการค้า

ACMECS

Ayeyawady' Chao phraya' Mekong Economic Cooperation Strategy

หมายถึง ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม โดยมีการพัฒนาความร่วมมือ 6 สาขา ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเชื่อมโดยเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค การท่องเที่ยว การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ (HRD) และสาธารณสุข

ACP

African, Caribbean and Pacific Countries

หมายถึง กลุ่มประเทศในแอฟริกา แคริบเบียน และแปซิฟิก 78 ประเทศ ที่ประชาคมยุโรปผูกพันที่จะยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าที่นำเข้าจากกลุ่มประเทศดังกล่าว เพื่อเป็นการช่วยเหลือภายใต้สนธิสัญญาโลเม (Lome Convention)

ACPC

The Association of Coffee Producing Countries

หมายถึง สมาคมประเทศผู้ผลิตกาแฟ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศผู้ผลิต เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาเมล็ดกาแฟ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 ณ กรุงบราซิเลีย ประเทศบราซิล ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 28 ประเทศ มีสำนักงาน ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร (ปัจจุบันได้ปิดสมาคมไปแล้ว)

ACT

ASEAN Consultation to Solve Trade and Investment Issues

หมายถึง หน่วยงานแก้ปัญหาการค้าการลงทุนของอาเซียน
ซึ่งจะเป็นหน่วยงานกลางที่แต่ละประเทศจัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่
ประสานงานให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการ
ตามความตกลงด้านการค้า บริการ และการลงทุนของอาเซียน
โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ACV

Agreement on Customs Valuation

หมายถึง ความตกลงที่กำหนดวิธีการประเมินราคาสินค้าหรือ
the WTO Agreement on Implementation of Article VII of
the General Agreement on Tariffs and Trade 1994) เพื่อ
วัตถุประสงค์ของการคำนวณอัตราภาษีศุลกากร มี 6 วิธี ซึ่งนำมาใช้
ตามลำดับ คือ ใช้วิธีที่ 1 ก่อน แล้วจึงใช้วิธีที่ 2 ซึ่งจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อ
ไม่สามารถกำหนดราคากายไ้วิธีที่ 1 ได้ ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นคือ ลำดับ
ของวิธีที่ 4 และ 5 อาจสลับกันได้หากได้รับการเรียกร้องจาก
ผู้นำเข้า

วิธีต่างๆ จำแนกได้ ดังนี้

1. ราคาซื้อขายของที่นำเข้า
2. ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
3. ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน
4. ราคาหักทอน
5. ราคาคำนวน
6. ราคาย้อนกลับ

AD

Anti-dumping Duty

หมายถึง ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดที่เรียกเก็บจากผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากผู้ส่งออกในต่างประเทศได้ส่งสินค้านั้นเข้ามาเพื่อประโยชน์ในทางพาณิชย์ในราคาที่ต่ำกว่าราคาจำหน่ายในประเทศของตนหรือในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

Ad valorem

หมายถึง การจัดเก็บอากรตามราคาอัตราอากรศุลกากรที่เรียกเก็บเป็นร้อยละของราคา ซี.ไอ.เอฟ (C.I.F)

ADB

Asian Development Bank

หมายถึง ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2509 โดยคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคทุกขั้นตอนของโครงการพัฒนาต่างๆ เช่น โครงการเกษตรอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยสมาชิกเกือบทั้งหมดเป็นประเทศ ที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

Administered Protection

หมายถึง มาตรการป้องกัน (ทั้งมาตรการทางศุลกากรและมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี) ที่กำหนดเป็นกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์หรือตลาด ที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยมีฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนด ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษี ศุลกากรและการค้าได้เปิดโอกาสให้ใช้มาตรการต่างๆ เหล่านี้เช่น ภาษีศุลกากรเพื่อตอบโต้ การทุ่มตลาด, ภาษีตอบโต้การอุดหนุน, และมาตรการปกป้อง

Advalorem Duties

หมายถึง ภาษีตามมูลค่า ซึ่งเก็บเป็นสัดส่วนร้อยละของมูลค่าสินค้า

Advance rulings

หมายถึง คำวินิจฉัยล่วงหน้า เป็นคำแนะนำที่อาจได้รับจากหน่วยงานศุลกากรก่อนที่จะส่งสินค้าออกไปเกี่ยวกับการจำแนกพิกัดศุลกากรของสินค้า และ/หรือ การตัดสินใจว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติการได้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรหรือไม่

AEBF

Asia-Europe Business Forum

หมายถึง การประชุมสภาธุรกิจเอเชีย-ยุโรป จัดขึ้นทุก ๆ 1 ปี โดยเป็นการประชุมระดับผู้นำภาคเอกชนของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อหารือถึงความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างภาคเอกชนเอเชียและยุโรป และจัดทำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของสองภูมิภาคเสนอต่อภาครัฐบาล ทั้งนี้ ผลการประชุมจะนำไปพิจารณาในการประชุม SOMTI และ EMM ด้วย

AEC (1)

ASEAN Economic Community

หมายถึง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีตลาดและฐานการผลิตโดยรวมกัน ทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และแรงงานมีฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ตกลงที่จะดำเนินการไปสู่การเป็น AEC ภายในปี พ.ศ.2558

AEC (2)

ASEAN Economic Community

หมายถึง ประชาคมเศรษฐกิจแอฟริกา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3

มีถุนายน 1991 และมีผลใช้บังคับเมื่อพฤษภาคม 1994 เป็นองค์การหนึ่งในสหภาพแอฟริกา ประกอบด้วยกลุ่มเศรษฐกิจ 5 เสาหลัก ได้แก่ COMESA, ECCES, IGAD, ECWOAS และ SADC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างประเทศในภูมิภาคแอฟริกาส่วนใหญ่ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อจัดทำเขตการค้าเสรีในปี 2017 สหภาพศุลกากรในปี 2019 ตลาดร่วม ในปี 2023 และธนาคารกลางและการใช้เงินสกุลเดียวกันในปี 2028

AEC Council

ASEAN Economic Community Council

หมายถึง การประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้นตามกฎบัตรอาเซียน มีหน้าที่กำกับดูแลงานภาพรวมด้านเศรษฐกิจของอาเซียน และดูแลการดำเนินงานของรัฐมนตรีรายสาขา รวมทั้งสิ้น 12 สาขา อาทิ เช่น ด้านการคลัง เกษตร พลังงาน ขนส่ง โทรคมนาคม และท่องเที่ยว เป็นต้น

AELM

APEC Economic Leaders Meeting

หมายถึง การประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ซึ่งจะจัดเป็นประจำทุกปีต่อจากการประชุมรัฐมนตรีเอเปค (AMM) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือ/แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นด้านนโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญระหว่างกัน

AEM

ASEAN Economic Ministers

หมายถึง รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะมีการประชุมเป็นประจำทุกปีโดยแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนจะเวียนกันเป็นเจ้าภาพการประชุมตามลำดับอักษร เพื่อวางนโยบายและกำหนด

แนวทางในการขยายขอบเขตความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของ
อาเซียน

AEM-METI

ASEAN Economic Ministers and Minister of
Economy Trade and Industry of Japan

หมายถึง การประชุมระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและ
รัฐมนตรีเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น โดยจะมี
การประชุมระหว่างการประชุมประจำปีของ AEM เพื่อกำหนด
นโยบายความร่วมมือระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่นในทางเศรษฐกิจและ
อุตสาหกรรมรวมทั้งการเจรจาเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและ
ญี่ปุ่น ตลอดจนแลกเปลี่ยนความเห็นต่อการประชุมในเวทีโลก เช่น
WTO APEC และ ASEM เป็นต้น

AFAS

ASEAN Framework Agreement on Services

หมายถึง กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน มี
วัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือด้านบริการ และเปิดเสรีการค้า
บริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากขึ้นกว่าการเปิดเสรีใน
WTO ทั้งนี้ ผู้นำอาเซียนมีมติที่จะเปิดตลาดการค้าบริการทุกสาขา
บริการจนบรรลุเป้าหมายภายในปี 2015 (2558) (สมาชิกยังมีสิทธิ์
ในการกำกับดูแลการค้าบริการ โดยสามารถใช้กฎระเบียบที่ไม่เลือก
ปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับทั้งคนต่างชาติและคนชาติตน)

AFS

APEC Food System

หมายถึง คณะทำงานเฉพาะได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2542
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหารและ

ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหาร โดยได้กำหนดเป้าหมาย 3 ด้าน คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การกระจายเทคโนโลยี การผลิตและแปรรูปอาหารและการส่งเสริมการค้าอาหาร

AFTA

ASEAN Free Trade Area

หมายถึง เขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟต้า ซึ่งสมาชิกอาเซียน ร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยการขจัด อุปสรรคทั้งที่เป็นมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช่ภาษี เพื่อมุ่ง ให้การค้าระหว่างกันขยายตัว โดยประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย บรูไน และสิงคโปร์) ได้ลดภาษีสินค้าบางรายการเป็นร้อยละ 0 ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว ลดลงเป็นร้อยละ 5 ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 ส่วนประเทศสมาชิกใหม่ หรือ CLMV (กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม) จะลดลงเป็น ร้อยละ 0 สำหรับสินค้าทั่วไปและร้อยละ 5 สำหรับสินค้าอ่อนไหว ภายใน 1 มกราคม 2558

AGC

ASEAN Geneva Committee

หมายถึง คณะกรรมการอาเซียน ณ นครเจนีวา ประกอบด้วย ผู้แทนระดับเอกอัครราชทูตของประเทศอาเซียนที่ประจำ ณ นคร เจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีหน้าที่พิจารณาท่าทีของ ประเทศอาเซียนในเรื่องต่าง ๆ ที่พิจารณากันอยู่ในองค์การระหว่าง ประเทศ ณ นครเจนีวา ได้แก่ องค์การการค้าโลก (WTO) และ องค์การสหประชาชาติ

หมายถึง กฎหมายการให้สิทธิพิเศษทางภาษีของสหรัฐฯ แก่ประเทศในกลุ่ม Sub-Sahara Africa โดยสินค้าที่ได้รับสิทธิสามารถส่งออกไปยังสหรัฐฯ โดยได้รับการยกเว้นภาษีอากร (Duty Free) ปัจจุบันมีประเทศในภูมิภาคแอฟริกาที่ได้รับประโยชน์ภายใต้กฎหมายดังกล่าว 38 ประเทศ

AGOA ได้รับการลงนามตั้งแต่ปี 2000 ภายใต้กฎหมาย Trade and Development Act 2000 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคแอฟริกา โดยเฉพาะ Sub-Sahara Africa

2. ส่งเสริมให้เกิดการหารือในระดับสูงด้านการค้า การลงทุน และประเด็นที่เกี่ยวข้อง

3. สนับสนุนการรวมตัวทางเศรษฐกิจ

4. เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประเทศในกลุ่ม Sub-Sahara Africa ในการรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจในระดับโลกซึ่งประธานาธิบดีสหรัฐฯมีอำนาจในการพิจารณาให้สิทธิ AGOA แก่ประเทศต่างๆ เป็นประจำทุกปีโดยการพิจารณาให้สิทธิจะพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ เช่น การพัฒนาของจัดตั้งระบบเศรษฐกิจแบบตลาด การมีระบบกฎหมายที่เชื่อถือได้ การมีนโยบายเศรษฐกิจที่จะสามารถช่วยลดความยากจน การคุ้มครองโครงการ และความพยายามในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

Agreement on Economic Co-operation

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลภาคีผู้ทำสัญญา โดยจุดประสงค์เพื่อมุ่งที่จะส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในด้านเศรษฐกิจ อำนวยความสะดวกในอาณาเขตของตน การมีส่วนร่วมของชนชาติภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ส่งเสริมและขยายความสัมพันธ์ทางพาณิชย์ จัดให้มีความร่วมมือกันยิ่งขึ้นระหว่างบริษัท สมาคม และ องค์กรอื่นๆ จัดให้มีผลปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเที่ยงธรรมสำหรับการลงทุนของสิทธิและผลประโยชน์ของชนชาติภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งไทยได้จัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ไปแล้วรวม 13 ฉบับ

Agreement on Promotion and Protection of Investment

หมายถึง ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนเป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลภาคีผู้ทำสัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศคู่สัญญา ในด้านการลงทุนด้วยสินทรัพย์ของผู้ลงทุนจากประเทศคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไปยังประเทศของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง สาระสำคัญภายใต้ความตกลงฯ นี้ได้ให้ความคุ้มครองการลงทุนจากประเทศคู่สัญญาและให้การปกป้องผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน ข้อกำหนดดังกล่าวจะทำให้ธุรกิจภาคเอกชนสามารถขยายธุรกิจสาขาใหม่ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยได้เริ่มจัดทำความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนฉบับแรกกับประเทศเยอรมนี เมื่อปี พ.ศ.2504

จนถึงปัจจุบันได้ลงนามความตกลงฯ กับประเทศต่าง ๆ ไปแล้ว
รวม 39 ฉบับ แต่มีผลบังคับใช้โดยสมบูรณ์ 32 ฉบับ

Agricultural Product

หมายถึง สินค้าในพิกัดศุลกากร 1-24 ในความหมายของ WTO ซึ่งยกเว้นสินค้าประมงและผลิตภัณฑ์จากป่าไม้แต่รวมสินค้าหนึ่ง
หนังเฟอร์ดิบ ไหมดิบและเศษไหม ขนแกะและขนสัตว์ ผ้าดิบ
เศษผ้าและผ้าสาบปาน ลินินดิบ ป่านดิบ แมนนิทอล ซอร์บิทอล
เอสเซนเชียลออยล์ สารแอลบูมินอดอล โมดิไฟด์สตาร์ช กาว ฟินิชซิง
เอเจนส์ และซอร์บิทอล เอ็นอีพี

AIA

ASEAN Investment Area

หมายถึง เขตการลงทุนอาเซียน ซึ่งผู้นำอาเซียนได้เริ่มขึ้นในปี
พ.ศ.2538 เพื่อให้อาเซียนเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายใน
และภายนอกอาเซียน โดยจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนให้เสร็จ
ภายในปี พ.ศ.2553 ซึ่งการลงทุนภายในเขตการลงทุนอาเซียน
จะต้องได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติหรือสิทธิพิเศษเท่าที่แต่ละ
ประเทศอาเซียนจะให้ได้

AICO

ASEAN Industrial Cooperation Scheme

หมายถึง โครงการความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียน
เริ่มจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2539 เพื่อมุ่งขยายความร่วมมือทางด้าน
อุตสาหกรรมระหว่างภาคเอกชนของอาเซียน เพิ่มทุนการลงทุน
ระหว่างอาเซียนและนอกอาเซียน สนับสนุนการแบ่งการผลิตและ
เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมในอาเซียน โดย
บริษัทอาเซียนตั้งแต่ 2 บริษัทขึ้นไปสามารถขออนุมัติแลกเปลี่ยน

สินค้าและชิ้นส่วนระหว่างกันภายใต้โครงการ AICO ได้ โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่เกี่ยวข้อง

AISP

ASEAN Integration System of Preferences

หมายถึง การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศให้แก่ประเทศสมาชิกใหม่ ได้แก่ เวียดนาม สปป.ลาว พม่า และกัมพูชา เป็นส่วนหนึ่งในโครงการความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าที่กำหนดเป็นการให้แบบฝ่ายเดียวโดยไม่มีการเจรจาต่อรอง อย่างไรก็ตามเนื่องจากตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2553 ภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้ลดลงเป็นร้อยละ 0 แล้ว การให้สิทธิพิเศษดังกล่าวจึงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป

AJCCEP

ASEAN-Japan Committee on Comprehensive Economic Partnership

หมายถึง คณะกรรมการความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างอาเซียน - ญี่ปุ่น ประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิก 10 ประเทศและญี่ปุ่น ทำหน้าที่เจรจาเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และมาตรการต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดระหว่างอาเซียน - ญี่ปุ่น ประกอบด้วย ประธานร่วมฝ่ายญี่ปุ่น 4 คน จาก 4 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม (METI) กระทรวงการคลัง และกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ส่วนประธานร่วมฝ่ายอาเซียน คือ ฟิลิปปินส์

AJCEP

ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership

หมายถึง ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดระหว่างอาเซียน-ญี่ปุ่น ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ผู้นำประเทศอาเซียนและญี่ปุ่นเห็นชอบให้มีการตั้งคณะกรรมการความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Committee on Comprehensive Economic Partnership: AJCEP) เพื่อจัดทำกรอบความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างอาเซียน-ญี่ปุ่น (Framework for Comprehensive Economic Partnership between ASEAN and Japan) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ.2555 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ และปี พ.ศ.2560 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ

AKFTA

ASEAN - Korea Free Trade Area

หมายถึง เขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี ซึ่งผู้นำอาเซียนและเกาหลีได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN-Republic of Korea (ROK) Joint Declaration on Comprehensive Cooperation Partnership) เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งมีความเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี ในช่วงต้นปี พ.ศ.2548 และกำหนดให้สรุปผลเจรจาภายใน 2 ปี

AMBDC

ASEAN-MEKONG Basin Development Cooperation

หมายถึง ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน-ลุ่มแม่น้ำโขงได้
จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 5 เมื่อปี พ.ศ.2538
ณ กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้กรอบความร่วมมือหลัก 8 สาขา ได้แก่
โครงสร้างพื้นฐานการค้าและการลงทุน การเกษตรทรัพยากรป่าไม้
และแร่ธาตุอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม การท่องเที่ยว
ทรัพยากรมนุษย์และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเน้นการ
พัฒนาเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงระหว่างสิงคโปร์-คุนหมิง ในขั้นแรกจะ
เริ่มต้นพัฒนาในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงโดยจะครอบคลุมประเทศกัมพูชา
สปป.ลาว พม่า เวียดนาม ไทย และภาคใต้ของจีน (มณฑลยูนนาน) มี
ประเทศสมาชิกทั้งหมด 11 ประเทศ ประกอบด้วย อาเซียน 10
ประเทศ และจีน

AMEICC

AEM-METI Economic and Industrial Cooperation Committee

หมายถึง คณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ
อุตสาหกรรมอาเซียนและญี่ปุ่น จัดตั้งขึ้นเมื่อการประชุมสุดยอด
อาเซียน-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 6 โดยจัดประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 23
พฤศจิกายน 2541 ณ กรุงเทพฯ โดยเป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรี
เศรษฐกิจของอาเซียนและรัฐมนตรีการค้าและอุตสาหกรรมของ
ญี่ปุ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นด้านสถานการณ์เศรษฐกิจโลก
ปัจจุบัน ได้มีการหารือแนวทางในการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจ และ
ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาคร่วมกัน โดยเน้น

การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในอาเซียน ความร่วมมือ
ด้านอุตสาหกรรมรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาด้านต่างๆ
แก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน

ASEAN Japan Mekong Ministerial Meeting

หมายถึง การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงและญี่ปุ่น
ประเทศสมาชิกประกอบด้วย ญี่ปุ่น ไทย สปป.ลาว เวียดนาม พม่า
และกัมพูชา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความร่วมมือในด้านต่าง ๆ
ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
เป็นต้น โดยญี่ปุ่นและไทยเป็นผู้ร่วมให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศ
ต่างๆ ในเวทีนี้

AMM

ASEAN Ministerial Meeting

หมายถึง การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียน ซึ่งจะจัด
เป็นประจำทุกปีเช่นเดียวกับการประชุม AEM โดยมีวัตถุประสงค์
สำคัญเพื่อกำหนดแนวทางความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง
และสังคมของอาเซียน

AMS

Aggregate Measure of Support

หมายถึง มาตรการสนับสนุนรวมยอด เป็นมาตรวัดร่วมที่
วัดการอุดหนุนทั้งหมดต่อกิจกรรมหนึ่งๆ อันเนื่องมาจากนโยบาย
เช่น นโยบายการอุดหนุนการผลิต และนโยบายอุดหนุนราคาตลาด
(market price support policies) มาตรการนี้ใช้ในความตกลง
ด้านการเกษตร WTO

AMU

Arab Maghreb Union

หมายถึง สหภาพอาหรับมาเกร็บเป็นความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเหนือ ลงนามเมื่อปี ค.ศ.1989 ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 5 ประเทศในตอนเหนือของแอฟริกา ได้แก่ แอลจีเรีย ลิเบีย มอริเตเนีย โมร็อกโก และตูนิเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการร่วมลงทุนและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจเป็นตลาดร่วมระหว่างกลุ่มประเทศอาหรับในแอฟริกาเหนือ โดยสหภาพอาหรับมาเกร็บเป็นตลาดร่วมในปี ค.ศ.1995

ANDEAN

Andean Community

หมายถึง องค์ทางการค้ากลุ่มแอนเดียน (Andean) โดยจัดตั้งเมื่อ ค.ศ.1997 โดยพัฒนามาจาก Andean Group ซึ่งถือกำเนิดเมื่อ ค.ศ. 1969 จาก Cartagena Agreement เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพด้วยการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคม โดย Andean Free Trade Area ได้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 1993 และสมบูรณ์เมื่อเดือนธันวาคม 2548 ซึ่งส่วนสหภาพศุลกากรเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2538 ในทุกประเทศสมาชิกยกเว้นเปรู ขณะนี้ยังไม่สมบูรณ์

ปัจจุบันคงเหลือสมาชิก 4 ประเทศ คือ โคลัมเบีย เปรู โบลิเวีย และเอกวาดอร์ และมีประเทศสังเกตการณ์ 2 ประเทศ คือ เม็กซิโก และปานามา สำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ ณ กรุงลิมา ประเทศเปรู

ANRPC

Association of Natural Rubber Producing Countries

หมายถึง สมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ มีหน้าที่
ดำเนินงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ

- 1) ประสานงานด้านนโยบายและการดำเนินงานผลิตยาง และ
ค้ายางของประเทศสมาชิก
- 2) สนับสนุนส่งเสริมทางวิชาการยางระหว่างประเทศสมาชิก
- 3) ดำเนินการเพื่อสร้างความเป็นธรรมและยกระดับราคายาง
ธรรมชาติ

ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 7 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย
อินเดีย มาเลเซีย ไทย ปาปัวนิวกินี สิงคโปร์ และศรีลังกา มีสำนักงาน
ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ANZSCEP

Agreement Between New Zealand and Singapore on a Closer Economic Partnership

หมายถึง ความตกลงการค้าเสรีระหว่างนิวซีแลนด์และสิงคโปร์
มีความสำคัญคือ เป็นความตกลงการค้าเสรีฉบับแรกของสิงคโปร์
หลังจากที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2544
(ค.ศ.2001) มูลค่าการค้าระหว่างนิวซีแลนด์และสิงคโปร์ได้เพิ่มมาก
ขึ้นถึงร้อยละ 35 ภายในระยะเวลา 2 เดือน โดยสิงคโปร์ส่งออกป
นิวซีแลนด์เพิ่มขึ้นร้อยละ 54 ส่วนใหญ่เป็นสินค้าจำพวกปิโตรเคมี
อุปกรณ์สื่อสาร ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรและผลิตภัณฑ์
เคมี ซึ่งเดิมนิวซีแลนด์เก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 5-7 ในขณะที่ยวกัน
สิงคโปร์ก็นำเข้าจากนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้นร้อยละ 46 ซึ่งส่วนใหญ่เป็น

ผลิตภัณฑ์ นม เนย นอกจากประโยชน์ที่สิงคโปร์ได้รับจากเข้าสู่ตลาดนิวซีแลนด์ที่สูงขึ้นแล้ว สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ยังมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยเมื่อปี 2545 นิวซีแลนด์ได้เลือกสิงคโปร์เป็นศูนย์เทคโนโลยีแห่งแรกที่ตั้งอยู่นอกประเทศ เพื่อสนับสนุนบริษัทของนิวซีแลนด์ที่ประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีและการค้าระหว่างประเทศ

APEC

Asia-Pacific Economic Cooperation

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค) ประกอบด้วยประเทศสมาชิกเขตเศรษฐกิจ จำนวน 21 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน จีนไทเป ฮองกง แม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ชิลี รัสเซีย และเปรู

API

Advanced Passenger Information

หมายถึง ข้อมูลผู้โดยสารล่วงหน้า ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปค โดยเป็นความร่วมมือระหว่างสายการบินและเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในการจัดทำระบบข้อมูลโดยสารล่วงหน้า เพื่อสร้างความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

APT

ASEAN Plus Three (ASEAN+3)

หมายถึง กรอบความร่วมมืออาเซียนกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เริ่มขึ้นในปลายปี พ.ศ.2540 หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย มีการประชุมสุดยอดครั้งแรกในเดือนธันวาคม 2540

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วยความร่วมมือใน 2 สาขาหลัก คือ

- สาขาเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม การพัฒนาทางด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์ สารสนเทศและวัฒนธรรม และการร่วมมือเพื่อการพัฒนา

- สาขาการเมืองและอื่น ๆ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการเมือง-ความมั่นคง และประเด็นข้ามชาติ (Transnational Issues)

การประชุมสุดยอดอาเซียน+3 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2548 ได้มีการลงนามในปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการประชุมสุดยอดอาเซียน+3 (Kuala Lumpur Declaration on the ASEAN Plus Three Summit) ซึ่งกำหนดให้กรอบอาเซียน+ 3 เป็นกลไกหลักที่จะนำไปสู่การจัดตั้ง AEC

ASC (1)

APEC Study Centers

หมายถึง ศูนย์ศึกษาเอเปค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคด้านการศึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงาน และการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างของสมาชิก

ASC (2)

ASEAN Standing Committee

หมายถึง คณะกรรมการประจำอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยเลขาธิการอาเซียน และอธิบดีกรมอาเซียนของแต่ละประเทศสมาชิก ทำหน้าที่ดูแลดำเนินงาน ติดตามผล และพิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของอาเซียน โดยจะมีการประชุมคณะกรรมการ

ประจำอาเซียนปีละ 4-5 ครั้ง ประเทศสมาชิกจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในแต่ละปี โดยเรียงลำดับตัวอักษร

ASC (3)

ASEAN Security Community

หมายถึง ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ถือว่าเป็นหนึ่งในเสาหลักที่สำคัญของประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน

ASCC

ASEAN Socio-cultural Community

หมายถึง ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ถือว่าเป็นหนึ่งในเสาหลักที่สำคัญของประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ร่วมกันในสังคมที่เอื้ออาทร ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และมีความมั่นคงทางสังคม (social security)

ASEAN

Association of Southeast Asian Nations

หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือเรียกย่อ ๆ ว่า อาเซียน เป็นองค์กรซึ่งถือกำเนิดเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ของผู้นำประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ที่จะให้มีการรวมกลุ่มและร่วมมือกันเสริมสร้างให้ภูมิภาคมีสันติภาพอันนำมาซึ่งเสถียรภาพ

ทางการเมืองและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งต่อมาบรูไนดารุสซาลามได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 ในปี พ.ศ.2527 เวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 ในปี พ.ศ.2538 สปป.ลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 ในปี พ.ศ.2542 ทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ มีประชากรรวมกว่า 590 ล้านคน

ASEAN-CCI

ASEAN Chamber of Commerce and Industry

หมายถึง สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของอาเซียน ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาคเอกชนของประเทศอาเซียน ทำหน้าที่ศึกษาติดตาม การดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าของภาครัฐอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

ASEAN-CER

ASEAN-Closer Economic Relations of Australia and New Zealand

หมายถึง เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ระหว่างอาเซียนกับเขตการค้าเสรีออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยมีการประชุมประจำปีทั้งในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโส เพื่อการเชื่อมโยงความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ มาตรฐานและความสอดคล้องการเกษตร ศุลกากร การบริการ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนข้อมูล การเข้าสู่ตลาด ความร่วมมือกับภาคเอกชน และเรื่องใหม่ ๆ ได้แก่ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ การหารือนโยบายการค้า และการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

ASEAN Charter

หมายถึง กฎบัตรอาเซียน ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะให้สถานะทางกฎหมายหรือนิติฐานะแก่อาเซียนและวางกรอบโครงสร้างองค์กรใหม่ เพื่อให้อาเซียนเป็นหน่วยงานที่ยึดมั่นมากยิ่งขึ้นต่อกติกาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ประเทศสมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้น อันจะนำมาซึ่งการเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนยังมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือมากยิ่งขึ้นด้วยการจัดตั้งองค์กรใหม่ ๆ เพื่อปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียน เช่น องค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ร่วมลงนามกฎบัตรฯ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551

ASEAN TNG

ASEAN Trade Negotiation Group

หมายถึง คณะเจรจาการค้าอาเซียน ประกอบด้วย สมาชิกจากประเทศอาเซียน 10 ประเทศ ทำหน้าที่หารือและกำหนดท่าทีการเจรจาของอาเซียนภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน

ASEAN-PTA

ASEAN Preferential Trading Arrangement

หมายถึง การให้สิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนตามความสมัครใจ โดยการลดอัตราภาษีขาเข้าลงในอัตราต่าง ๆ กันสำหรับสินค้าแต่ละรายการ เพื่อขยายการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ปัจจุบัน PTA ถูกแทนด้วย AFTA

ASEAN-China TNC

ASEAN-China Trade Negotiation Committee

หมายถึง คณะเจรจาการค้าอาเซียน – จีน ประกอบด้วย สมาชิกจากประเทศอาเซียนและจีน ทำหน้าที่เจรจาต่อรองการเปิดเสรีและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน

ASEM

Asia – Europe Meeting

หมายถึง การประชุมเอเชียยุโรป (อาเซม) จัดขึ้นทุกๆ 2 ปี โดยเป็นการประชุมระดับสุดยอดผู้นำ ประกอบด้วย ประมุข และหัวหน้ารัฐบาลจากฝ่ายยุโรป 15 ประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ อิตาลี ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร) และคณะกรรมการการยุโรปและฝ่ายเอเชีย 10 ประเทศ คือ อาเซียน 7 ประเทศ (บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม) รวมทั้ง จีน ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อหารือแนวทางส่งเสริมความเชื่อมโยงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมระหว่างภูมิภาคเอเชียยุโรปให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

Asia

หมายถึง ทวีปเอเชีย ได้แก่ เอเชียตะวันตก (West Asia) ประกอบด้วย อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย มัลดีฟ เนปาล ปากีสถาน และศรีลังกา เอเชียตะวันออกและโอเชียเนีย (East Asia including Oceania) ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา จีน ฟีจี เขตปกครองพิเศษฮ่องกง อินโดนีเซีย

ญี่ปุ่น กิริบาติ สเปน ลาว มาเก๊า จีน มาเลเซีย มองโกเลีย พม่า นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ซามัว ใต้หวัน สิงคโปร์ หมู่เกาะโซโลมอน ไทย ตองกา ตูวาลู วานูวาตู เวียดนาม และ ประเทศและเขตปกครองอื่นๆ ในทวีปเอเชียและมหาสมุทรแปซิฟิก

Asian Bond Market Initiative

หมายถึง มาตรการที่ระดมเงินออมที่มีอยู่ในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียมาใช้ในการลงทุนภายในภูมิภาคผ่านการออก ตราสารหนี้เอเชียของอดีตนายกรัฐมนตรี (พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร) โดยเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย ให้มีศักยภาพอย่างแท้จริง เน้นการออกพันธบัตรโดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนองค์กระระหว่างประเทศในภูมิภาค เอเชีย และออกในรูปสกุลเงินท้องถิ่นรวมทั้งมีสภาพคล่องสูง ตลอดจนมีการซื้อขายอย่างแพร่หลายในตลาดแรกและตลาดรอง ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ASYCUDA

Automated System for Customs Data

หมายถึง ระบบศุลกากรแบบบูรณาการ ที่สามารถเร่งรัด กระบวนการตรวจผ่านทางศุลกากร ให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และให้ความช่วยเหลือรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในการปฏิรูป กระบวนการ/ การบริหารทางศุลกากรให้มีความทันสมัย เป็นระบบ ล้ำสุด สามารถสนับสนุนการประกอบธุรกิจ โดยผ่านทางระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Business) ซึ่งได้รับการติดตั้งในกว่า 80 ประเทศ และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ว่าเป็นระบบศุลกากรแบบ อัตโนมัติที่ได้มาตรฐาน

ATC

Agreement on Textiles and Clothing

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ใช้บังคับกับการค้าสิ่งทอของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) โดยกำหนดให้ยกเลิกโควตาส่งสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi-Fibre Arrangement : MFA) อย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใน 10 ปีนับแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ (พ.ศ.2538-2547)

ATIGA

ASEAN Trade in Goods Agreement

หมายถึง ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน ซึ่งเป็นความตกลงที่จะนำมาใช้แทน CEPT Agreement โดยมีข้อบทรอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น การลดภาษี มาตรการที่มิใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และมาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น

BA**Bilateral Agreement**

หมายถึง ความตกลงทวิภาคีระหว่างรัฐบาลสองประเทศ เพื่อให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษระหว่างกัน เช่น Agreement on Economic Cooperation Agreement on Promotion and Protection of Investment และ Trade Agreement เป็นต้น

Base Rate

หมายถึง อัตราก่อนการลดภาษี ซึ่งสำหรับการเจรจาการค้าเสรี จะเท่ากับอัตราภาษีเก็บจริง (Applied Rate) ณ ปีที่ตกลงกัน แต่สำหรับการเจรจาภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) จะเท่ากับอัตราผูกพันตามความตกลง (Bound Rate)

Basel Convention

หมายถึง อนุสัญญาบาเซล เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดการของเสียอันตราย

BBC**Brand-to-Brand Complementation Scheme**

หมายถึง โครงการเปิดให้เอกชนที่ผลิตรอยี่ห้อในอาเซียน แบ่งผลิต และแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนรถยนต์เฉพาะยี่ห้อและรุ่นเดียวกัน ระหว่างกัน โดยรับส่วนลดภาษีร้อยละ 50 และให้ถือว่าชิ้นส่วนที่ผลิตจากโครงการเป็นชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศผู้นำเข้า ปัจจุบันโครงการนี้ล้มเลิกไปโดยปริยายเนื่องจากการจัดตั้งโครงการ

Berne Convention

หมายถึง อนุสัญญาเบิร์น เป็นข้อตกลงภายใต้การบริหารของ WIPO ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างงานวรรณกรรมและงานศิลปกรรม

Bilateral Cumulation

หมายถึง การนำมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากสองประเทศมารวมกัน เพื่อคำนวณมูลค่าเพิ่มของภูมิภาค (Regional value content) มักจะเกิดขึ้นภายใต้ความตกลงการค้าเสรี หรือ GSP

Bilateral Quota

หมายถึง โควตาที่ไม่เพียงแต่กำหนดจำนวนหรือปริมาณของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดที่นำเข้าหรือส่งออก หรือเป็นการกำหนดการค้าระหว่างประเทศที่มีต้นกำเนิดหรือจุดหมายปลายทางในประเทศต่างๆ

BIMSTEC

Bay of Bengal Initiative for Multisectoral
Technical and Economic Cooperation

หมายถึง ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอล ว่าด้วยความร่วมมือหลากหลายสาขาทางเทคนิคและเศรษฐกิจ ในโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างบังคลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ BIMSTEC นี้ ก่อตั้งตามปณิญากรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2540 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค และเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

BIMSTEC FTA

BIMSTEC Free Trade Area

หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลของประเทศสมาชิก BIMSTEC ทั้ง 7 ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย ได้ร่วมลงนามกรอบความ

ตกลงเพื่อจัดทำเขตการค้าเสรีโดยเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้ การเจรจาจัดทำความตกลงฯ ได้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา คือ การค้าสินค้า ได้แล้วเสร็จในปี 2548 และการค้าบริการ การลงทุน ได้แล้วเสร็จในปี 2550

Binding

หมายถึง การผูกพันภายใต้ข้อกำหนดหรือบทบัญญัติของความตกลงต่าง ๆ หรือการผูกพันว่าจะไม่ขึ้นภาษีเกินอัตราที่ได้ผูกพันไว้

BIT

Bilateral Investment Treaty

หมายถึง สนธิสัญญาการลงทุนแบบทวิภาคี

Blaket CO

หมายถึง แนวคิดที่เสนอภายในกรอบอาเซียน คือ ให้สามารถใช้ใบ CO ที่ออกโดยประเทศผู้ส่งออกแรก แล้วส่งสินค้านั้นไปยังประเทศอื่น ๆ ในภาคีเป็นทอด ๆ ได้ตลอดโดยไม่ต้องออกใบ CO ฉบับใหม่อีกตราใบใดที่สินค้านั้นไม่ถูกนำไปผลิตต่อหรือเปลี่ยนแปลง เช่น ไทยส่งออกสินค้าไปสิงคโปร์ โดยไทยออกใบ CO แล้ว สิงคโปร์จะส่งต่อ (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปอินโดนีเซีย ผู้ส่งออกของสิงคโปร์สามารถใช้ใบ CO ที่ออกโดยไทยได้เลยโดยไม่ต้องออกใบ CO ใหม่หรือออก Back to Back CO ไปอินโดนีเซีย ทั้งนี้ การจะทำ Blaket CO ให้สามารถปฏิบัติใช้ได้จริงต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบอีกหลายประการ เพื่อให้แน่ใจว่า สินค้าที่มีการส่งต่อดังกล่าวเป็นสินค้าที่ส่งออกจากประเทศแรกจริง เช่น มีระบบฐานข้อมูลร่วม และการลงนามรับรองโดยศุลกากรของแต่ละประเทศ เป็นต้น

Blake Island Economic Vision

หมายถึง วิสัยทัศน์ของผู้นำชาติสมาชิกเอเปค (APEC member economies) ซึ่งประกาศในโอกาสที่มีการประชุมสุดยอดระดับผู้นำรัฐบาลชาติสมาชิกเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2536 ณ เกาะแบล็ก ไกล์เมืองซีแอตเติล ประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกว่า เป็นทางการว่า การประชุมผู้นำเศรษฐกิจชาติสมาชิกเอเปค (APEC Economic Leaders Meeting : AELM) เพื่อให้ให้นานาชาติทราบว่า ผู้นำเอเปคจะร่วมกันสร้างภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ให้เป็นประชาคมที่มีการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนระหว่างชาติสมาชิกเอเปคด้วยกัน

BMC

Budget and Management Committee

หมายถึง คณะกรรมการด้านงบประมาณและการบริหารของเอเปค มีหน้าที่ให้คำปรึกษาเจ้าหน้าที่อาวุโสเกี่ยวกับงบประมาณและการบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งจะมีการจัดประชุมปีละ 2 ครั้ง

BMG

Business Mobility Group

หมายถึง กลุ่มการเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดกระบวนการเข้าเมืองของนักธุรกิจที่เดินทางเข้ามาในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งจะมีการหาแนวทางที่จะปรับปรุงด้านการจัดการที่พรมแดน และระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเดินทาง

Bogor Declaration

หมายถึง ปฏิญญาของผู้นำเศรษฐกิจชาติสมาชิกเอเปค ประกาศเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537 ในการประชุมสุดยอดที่เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเรียกอย่างเป็นทางการว่า “Declaration of Common Resolve” กำหนดเป้าหมาย (Goal) ในการแปร

วิสัยทัศน์ที่จะให้ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเป็นประชาคมที่มีการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนระหว่างชาติสมาชิกเอเปคด้วยกัน โดยสำหรับชาติสมาชิกที่พัฒนาแล้ว จะเปิดเสรีการค้าและการลงทุนภายใน ปี ค.ศ.2010 (พ.ศ.2553) และชาติสมาชิกที่กำลังพัฒนาจะเปิดเสรีการค้าและการลงทุนภายในปี ค.ศ.2020 (พ.ศ.2563)

Bound Rate

หมายถึง อัตราภาษีที่ผูกพันไว้ในการเจรจาการค้าภายใต้เวทีต่าง ๆ ในอัตราภาษีที่ผูกพันจะสูงกว่าหรือเท่ากับอัตราภาษี เพื่อเป็นหลักประกันว่าประเทศสมาชิกจะไม่เรียกเก็บภาษีจากสินค้าที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอื่นในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่ผูกพัน (Bound Rate) การขึ้นภาษีให้สูงกว่า Bound Rate จะต้องมีการเจรจากับประเทศที่เสียประโยชน์จากการขึ้นภาษี

BOX

หมายถึง การแยกประเภทของการอุดหนุนภายใน แบ่งออกได้ 3 ประเภท

- 1) กล่องเขียว (Green Box) เป็นการอุดหนุนที่ไม่บิดเบือนราคา อนุญาตให้ทำได้โดยไม่มีขีดจำกัด
- 2) กล่องฟ้า (Blue Box) เป็นการอุดหนุนที่จำกัดการผลิต ไม่ถูกจำกัดให้ลดการอุดหนุน
- 3) กล่องอำพัน (Amber Box) เป็นการอุดหนุนที่บิดเบือนราคาและมีข้อผูกพันที่จะต้องลดจำนวนการอุดหนุนลง

BSA

Bilateral Swap Arrangements

หมายถึง เพื่อพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านการเงินในภูมิภาคประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศอาเซียน+3 เห็นชอบให้สร้างเครือข่ายการเงินภายในภูมิภาค

ขึ้น เพื่อช่วยให้เกิดความคล่องตัวทางการเงินในระยะสั้น สำหรับประเทศสมาชิกในการประชุมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3 (The ASEAN+3 Finance Ministers' Meeting) เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2543 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ BSA หากมีประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน+3 ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจหรือปัญหาความคล่องตัวทางการเงิน ประเทศนั้นจะสามารถยืมเงินจากอีกประเทศหนึ่งที่มีการตกลง BSA กันเพื่อแก้ปัญหาในระยะสั้น

BTA

Border tax adjustment

หมายถึง การเก็บภาษีที่เก็บ ณ พรหมแดน โดยการเก็บภาษีที่เก็บ ณ พรหมแดน เป็นกฎของ GATT ออกเพื่อให้ประเทศภาคีมีอธิปไตยในด้านการคลัง แต่ให้มันโยบาย การค้าที่เป็นกลาง ทั้งนี้เพื่อมิให้ประเทศใดประเทศหนึ่งได้เปรียบจากการปรับภาษีพรหมแดน

BTB

Back-to-Back CO

หมายถึง หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบ แบท-ทู-แบค คือ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (CO) ฉบับใหม่ที่ออกโดยประเทศผู้ส่งออกคนกลางซึ่งเป็นภาคีในความตกลง (An Intermediate Exporting FTA partner country) โดย CO ที่ออกใหม่นั้นจะอ้างอิงข้อมูลจาก CO ที่ออกโดยประเทศแรก (First exporting FTA partner) ทั้งนี้ สินค้าดังกล่าวต้องไม่ถูกนำไปผลิตต่อหรือเปลี่ยนแปลงในประเทศคนกลางแต่อย่างใด

ตัวอย่างเช่น ไทยส่งออกสินค้าไปสิงคโปร์ แล้วสิงคโปร์จะส่งต่อ (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปอินโดนีเซีย ผู้ส่งออกในสิงคโปร์ต้องไปขอให้ Issuing Authority ของสิงคโปร์ออก Back-to-Back (BTB) CO โดยอิงจาก CO ที่ออกโดยไทย

Build-down method

หมายถึง การคำนวณทางอ้อม เป็นสูตรที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าเพิ่มซึ่งคำนวณจากการนำมูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถินกำเนิดสินค้ามาหักออกจากมูลค่าของสินค้า

Bulid-up method

หมายถึง การคำนวณทางตรง เป็นสูตรที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าเพิ่มซึ่งคำนวณจากการนำต้นทุนต่าง ๆ (หรือมูลค่าเพิ่ม) ที่เกิดขึ้นในประเทศภาคี/ภูมิภาคมารวมกัน

Busan Roadmap

หมายถึง ข้อเสนอการดำเนินงานของเอเปคในอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโบกอร์ในการเปิดเสรีการค้าการลงทุนในปี 2010/2020 อาทิเช่น การสนับสนุนการเจรจาการค้าพหุภาคี การปรับปรุง IAP/CAPs เพื่อให้เห็นผล การจัดทำ RTAs/FTAs ให้มีคุณภาพ และการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ เป็นต้น

Business Facilitation

หมายถึง การอำนวยความสะดวกทางการค้าของเอเปคให้กับภาคธุรกิจเพื่อช่วยการลดต้นทุนทางการค้าในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น รวมทั้งส่งเสริมนโยบายภาครัฐและภาคธุรกิจให้สอดคล้องกัน โดยมุ่งเน้นในเรื่องพิธีการทางศุลกากร สุขอนามัย มาตรฐาน และการรับรอง การควบคุมการออกวีซ่า/การลงทุน ทั้งนี้ เอเปคได้จัดทำโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าว เช่น บัตรเดินทางสำหรับนักธุรกิจเอเปค ข้อมูลด้านธุรกิจของ APEC และฐานข้อมูลด้านภาษีของ APEC เป็นต้น

Cairns Group

หมายถึง ประเทศกลุ่มผู้ส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญ ซึ่งขณะนี้ มีสมาชิก 18 ประเทศ เพื่อผลักดันการปฏิรูปสินค้าเกษตรให้เป็น ระบบเสรีมากขึ้น เช่น ไทย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บราซิล อาร์เจนตินา ชิลี โคลัมเบีย และแอฟริกาใต้ เป็นต้น

Cap (1)

<http://www.europa.int/>

Common Agricultural Policy

หมายถึง นโยบายเกษตรของสหภาพยุโรป เพื่อที่จะใช้บรรลุ เป้าหมายการผลิตและกลไกการตลาดที่ใช้จัดการการค้าสินค้าเกษตร ในสหภาพยุโรปเองและส่วนอื่น ๆ ของโลก

Cap(2)

<http://www.apecsec.sg/>

Collective Action Plan

หมายถึง แผนปฏิบัติการร่วมในการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวก ในด้าน (Issue Area) ต่าง ๆ 15 ด้านของชาติสมาชิกเอเปค ตั้งแต่ช่วง ค.ศ.1997 (พ.ศ.2540) เป็นต้นไป ชาติสมาชิกเอเปค จะร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่จะเป็นการสนับสนุนการเปิดเสรีและ อำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนตามเป้าหมายโบกอร์ ด้านต่าง ๆ ทั้ง 15 ด้านดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

CBD

Convention on Biological Diversity

หมายถึง อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

CBI

Caribbean Basin Initiative

หมายถึง โครงการที่สหรัฐฯ ให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มประเทศแคริบเบียน รวมจำนวน 24 ประเทศ โดยเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม 2527 เป็นเวลา 12 ปี และได้ขยายเวลาออกไปอีก 10 ปี จนถึงปี 2549 ภายใต้โครงการนี้สหรัฐฯ ให้สิทธิพิเศษคือ เก็บภาษีร้อยละ 0 กับสินค้าเกือบทุกประเภทยกเว้นสิ่งทอ สินค้าที่ทำจากหนังบางรายการ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และน้ำตาลที่นำเข้าไม่เสียภาษีแต่มีการกำหนดโควตา

CCCA

Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT Scheme for AFTA

หมายถึง คณะกรรมการประสานงานดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งมีหน้าที่ในการติดตามดูแล และแก้ไขปัญหาในการดำเนินการยกเลิกมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภายในอาเซียนตามความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน ปัจจุบันรายได้ ATIGA เปลี่ยนเป็น CCA

CDSG

Chemical Dialogue Steering Group

หมายถึง เวทีหารือระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา การแก้ไขปัญหาทางการค้า การสร้างความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเคมี

CDSOA

Continued Dumping and Subsidy Offset Act

หมายถึง กฎหมายชดเชยการทุ่มตลาด และการอุดหนุน เป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่อนุญาตให้ศุลกากรสหรัฐฯ นำ เงินรายได้จากภาษีอากรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping Duty: AD) ภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty: CVD) และค่าปรับที่เรียกจากบริษัทผู้ส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐฯ ซึ่งได้ยื่นคำร้องให้มีการสอบสวนการทุ่มตลาด หรือการอุดหนุน น้อยกว่าแล้วแต่กรณี

CEFTA

Central European Free Trade Agreement

หมายถึง เขตการค้าเสรียุโรปกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การค้าเสรีระหว่างกลุ่ม VISEGRAD ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 4 ประเทศ คือ ฮังการี โปแลนด์ สาธารณรัฐเชก และสาธารณรัฐสโลวัก ปัจจุบันได้รับสมาชิกเพิ่มอีก 3 ประเทศ ได้แก่ สโลวาเนีย โรมาเนีย และสาธารณรัฐบัลแกเรีย ทำให้ CEFTA มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 7 ประเทศ

CEMAC

The Monetary and Economic Union of Central Africa

หมายถึง สหภาพการเงินและเศรษฐกิจแอฟริกากลาง ประกอบด้วย ประเทศ แคเมอรูน แอฟริกากลาง ชาด คองโก อีควาโทเรียล กินี และ กาบอง

Commercial Treaty

หมายถึง สนธิสัญญาทางพาณิชย์ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องภาษี กฎข้อบังคับของรัฐบาลในเรื่องการแลกเปลี่ยนทางการเงิน สินค้าเข้า สินค้าออก การดำเนินงานของประชาชนทางด้านธุรกิจและอื่นๆ

Central Bank

หมายถึง ธนาคารกลาง เป็นธนาคารที่ทำหน้าที่ควบคุมธนาคารพาณิชย์ ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ทางการคลังของ รัฐบาล และเป็นสถาบันที่เป็นศูนย์กลางของระบบการเงินของประเทศ ในแต่ละประเทศจะมีธนาคารกลางอย่างน้อย 1 แห่ง เช่น ธนาคารกลางแห่งประเทศไทย ธนาคารบุนเดสของเยอรมัน (Bundes bank) เป็นต้น

CEP

Closer Economic Partnership

หมายถึง พันธมิตรทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนารูปแบบจากที่เคยมีมา โดยมีกรอบความร่วมมือที่กว้างขวางกว่า FTA อย่างไรก็ดี ความเข้าใจเกี่ยวกับ CEP หรือ ขอบเขตของ CEP อาจแตกต่างกันไป โดยทั่วไป CEP ครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน โดยแบ่งออกเป็นประเภทกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

- CEP ที่มีเขตการค้าเสรี (FTA) เป็นหัวใจสำคัญและรวมไปถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ เช่น ด้านทรัพย์สินทางปัญญา การประสานนโยบายการแข่งขัน และการจัดซื้อโดยรัฐ เป็นต้น ดังนั้นกรอบความร่วมมือทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างกว่า FTA โดยปกติ

- CEP ที่ไม่มีการทำ FTA แต่อาจมีการลดภาษีศุลกากร (ไม่ใช่เป็นการลดถึงขั้นต่ำสุด) และมาตรการที่มิใช่ภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าด้วย รวมทั้งมีความร่วมมือในด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น CEP ระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เป็นต้น

CEPEA

Comprehensive Economic Partnership for East Asia

หมายถึง ข้อเสนอของญี่ปุ่นในการจัดทำเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย อาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ หรือเรียกว่า ASEAN+6

CEPT

Common Effective Preferential Tariff

หมายถึง อัตราภาษีพิเศษร่วมสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน เป็นกลไกสำคัญสำหรับการลดอัตราภาษีสินค้าภายใต้อาฟต้า (AFTA) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0-5 ประเทศที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีตาม CEPT จากประเทศสมาชิกอื่น จะต้องลดอัตราภาษีสินค้านั้น ๆ ของตนลงให้เหลือร้อยละ 20 หรือต่ำกว่านั้น

CER

ANZCERTA (Australia-New Zealand Closer Economic Relations and Trade Agreement)

หมายถึง ข้อตกลงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2526 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ให้ความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การขยายผลประโยชน์ร่วมกันจากการเปิดเสรีการค้าและการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การลดเลิกอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้าระหว่างกันในระยะเวลาที่กำหนด มีขอบเขตครอบคลุมการค้าสินค้าทั้งสินค้าเกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของออสเตเรียหรือนิวซีแลนด์อย่างเข้าร้อยละ 50 การปรับประสานพิธีการทางศุลกากร การต่อต้านการทุ่มตลาดและการตอบโต้ การอุดหนุน การจัดซื้อโดยรัฐ การระงับข้อพิพาททางการค้า และการค้าบริการ

CFC

Common Fund for Commodities

หมายถึง กองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ เป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศ จัดตั้งภายใต้โครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ของ UNCTAD มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2532 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่สินค้าโภคภัณฑ์ที่เป็นรายได้หลักของประเทศกำลังพัฒนาให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งออก สินค้าโภคภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ โดยการรักษาสถียรภาพด้านราคา การวิจัยพัฒนาคุณภาพสินค้าและการตลาดของสินค้าโภคภัณฑ์ ผ่านองค์การสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 105 ประเทศ ไทยเป็นประเทศสมาชิกเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2535 สำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

CFR

Cost and Fight

หมายถึง ผู้ขายจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและค่าขนส่งต่างๆ ที่จำเป็นในการนำของไปส่งจนถึงจุดหมายปลายทางตามที่ระบุชื่อ

เอาไว้ แต่ความเสี่ยงภัยของการสูญหายหรือเสียหายของสินค้า รวมทั้งต้นทุนเพิ่มเติมใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุการณ์ใดๆ ก็ตามหลังจากที่ของนั้นได้ส่งมอบจนลงไว้ในเรือ จะถูกเปลี่ยนจากผู้ขายไปเป็นผู้ซื้อ นับตั้งแต่ของหรือสินค้านั้นได้พ้นกราบเรือไปแล้ว ณ ท่าส่งออก

Change of Tariffs Classification

เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร ซึ่งเป็นหนึ่งในเกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดสินค้า โดยพิจารณาว่าประเทศที่เป็นเจ้าของถิ่นกำเนิดของสินค้าจะเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าซึ่งมีการแปรรูปและทำให้พิกัดศุลกากรของสินค้าเปลี่ยนไปจากพิกัดศุลกากรของวัตถุดิบที่นำเข้า

CIF

Cost Insurance and Freight

หมายถึง ภาระรับผิดชอบของผู้ขายซึ่งมีลักษณะ เช่นเดียวกับ CFR (ผู้ขายต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและค่าขนส่งต่างๆ ที่จำเป็นในการนำของไปส่งจนถึงปลายทางตามที่ระบุซื้อไว้รวมถึงค่าประกันภัย โดยผู้ขายเป็นผู้เข้าทำสัญญาประกันความเสี่ยงภัยของการสูญหายหรือเสียหายของสินค้าในระหว่างการขนส่งให้กับผู้ซื้อ ส่วนผู้ซื้อจะเป็นผู้รับผิดชอบค่านำสินค้าขึ้นจากเรือและจ่ายภาษีศุลกากรนำเข้า) นอกจากนี้ต้องรับผิดชอบเพิ่มเติมในการทำประกันภัยให้กับผู้ซื้อในความเสี่ยงภัยต่อการเสียหายหรือสูญหายของระหว่างการขนส่งจนถึงท่าปลายทาง ทั้งนี้ผู้ขายเป็นผู้ทำสัญญาและชำระค่าประกันภัยด้วยตนเอง

CIS

Commonwealth of Independent States

หมายถึง กลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช เป็นองค์การระหว่างประเทศที่สร้างขึ้นหลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลายลง โดยมีประเทศสมาชิก 11 ประเทศ คือ รัสเซีย ยูเครน เบลารุส เติร์กเมนิสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน อุซเบกิสถาน อาร์เมเนีย อาร์เซอร์ไบจาน คาซัคสถาน และมอลโดวา ร่วมลงนามในสัตยาบันรับรองความตกลงจัดตั้ง CIS เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 1991 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและให้ความร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก มีประชากรรวมกัน 276.9 ล้านคน ต่อมาเมื่อวันที่ 15 เมษายน 1994 ประเทศสมาชิกได้ลงนามในความตกลงการค้าเสรีและมีผลบังคับใช้จนถึงทุกวันนี้

CITES

Convention on International Trade in Endangered Species

หมายถึง อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์และพันธุ์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์

CL

Compulsory Licensing

หมายถึง การที่เจ้าของสิทธิบัตรอนุญาตให้บุคคลอื่นในต่างประเทศ รวมถึงรัฐบาลในประเทศตนผลิตหรือนำเข้าสินค้าชนิดเดียวกันเข้ามาจำหน่าย โดยต้องมีเหตุผลที่จำเป็นเร่งด่วนหรือเหตุผลอื่นตามที่ระบุไว้ในมาตรา 31 ของความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ เจ้าของสิทธิจะได้รับค่าชดเชยตามที่ตกลงกัน

CLMV

Cambodia Laos Myanmar and Vietnam

หมายถึง ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม โดยประเทศสมาชิกเดิม อาเซียน 6 ประเทศ ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแบบให้เปล่ากับประเทศสมาชิกใหม่ CLMV ซึ่งมีแผนการดำเนินงานใน 4 สาขา ได้แก่

- 1) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (Information and Communication Technology: ICT)
- 2) ด้านการกระชับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Regional Economic Integration)
- 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development: HRD)
- 4) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

โครงการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นโครงการภายใต้ความริเริ่มของผู้นำอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สมาชิกใหม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงอาเซียนในการเปิดเสรีการค้าการลงทุน และการอำนวยความสะดวกทางการขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

CMEA

Council for Mutual Economic Assistance

หมายถึง สภาช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ (เดิมชื่อ COMECON: Communist for Mutual Economic Aid) ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2492 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวมกำลังและร่วมมือกันในการช่วยเหลือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย แอลบาเนีย บัลแกเรีย คิวบา สาธารณรัฐเชก เยอรมันตะวันออก อังการี โปแลนด์ โรมาเนีย และสหภาพโซเวียต แต่ต่อมาสภาแห่งนี้

ได้ยุติในปี 2534 เนื่องจากประเทศสมาชิกได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นระบบประชาธิปไตย

CO

Certificate of Origin

หมายถึง เอกสารที่รับรองว่าสินค้าที่นำเข้าเป็นสินค้าของความตกลงการค้าเสรีและเป็นไปตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

CODEx

หมายถึง โครงการมาตรฐานอาหารของ FAO/WHO ซึ่งไทยเป็นสมาชิกอยู่ CODEX แบ่งมาตรฐานตามสาขาออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. มาตรฐานเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป มี 8 สาขา เช่น

- สาขาสารเจือปนและสารปนเปื้อนในอาหาร
- สาขาลากอาหาร
- สาขาสารพิษตกค้างในอาคาร เป็นต้น

2. มาตรฐานอาหารที่เป็นสินค้าเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ มี 18 สาขา เช่น

- สาขาสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
- สาขาสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์
- สาขาสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3. มาตรฐานอาหารของกลุ่มประเทศที่มีการบริโภคและการค้าขายกันมากภายในกลุ่มจนเป็นที่ยอมรับมี 5 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มยุโรป
- กลุ่มลาตินอเมริกา และแคริบเบียน
- กลุ่มแอฟริกา
- กลุ่มเอเชีย
- กลุ่มอเมริกาเหนือ และแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้

Codex Alimentarius

หมายถึง คณะกรรมการของ FAO/WHO ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสากลด้านความปลอดภัยด้านอาหาร

Collective Action Plans

หมายถึง แผนปฏิบัติการร่วมในการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ (Issue Area) 15 ด้านของชาติ

สมาชิกเอเปคโดยรวมว่าในช่วงตั้งแต่ ค.ศ.1997 (พ.ศ.2540) เป็นต้นไป ชาติสมาชิกเอเปคจะร่วมกันดำเนินกิจกรรมอะไรที่จะเป็นการสนับสนุนให้การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ตามเป้าหมายโบกอร์ด้านต่าง ๆ ทั้ง 15 ด้านบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

COMESA

Common Market for Eastern and Southern Africa

หมายถึง เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของแอฟริกา มีประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง จำนวน 9 ประเทศ ประกอบด้วย จิบูตี อียิปต์ เคนยา มาดากัสการ์ มาลาวี มอริเชียส ซูดาน แซมเบีย และซิมบับเว โดยมี บุรุนดีและรวันดาเข้าร่วมในปี 2004 ต่อมาในปี 2006 คอโมโรส และลิเบีย เข้าร่วม ปัจจุบันประกอบด้วยประเทศสมาชิก 20 ประเทศ ได้แก่ แองโกลา บุรุนดี โคโมโรส สปป.คองโก จิบูตี อียิปต์ เจริเทรีย เอธิโอเปีย เคนยา ลิเบีย มาดากัสการ์ มาลาวี มอริเชียส รวันดา ซีเชล ซูดาน สวาซิแลนด์ ยูกันดา แซมเบีย และซิมบับเว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกโดยเฉพาะการจัดทำ FTA มีการยกเลิกมาตรการทางภาษี มาตรการที่มิใช่ภาษี และจัดตั้งสหภาพศุลกากร ประเทศ

สมาชิกในกลุ่ม COMESA ได้เริ่มจัดทำ FTA ระหว่างกันมาตั้งแต่ปี 2000 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2009

COMESA มีข้อตกลงสหภาพศุลกากร (Customs Union) ฉบับใหม่ โดยมีการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าจากภูมิภาคอื่นในอัตราที่เท่ากันที่ องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ ร้อยละ 0-25 ในยุโรป โดยสินค้าชั้นกลางมีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 10 ในขณะที่สินค้าสำเร็จรูปมีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 25 เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาในภูมิภาคมากขึ้น และลดข้อพิพาทภายในภูมิภาค

Common Market

หมายถึง ตลาดร่วม เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งอันเกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาลตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ซึ่งเป็นการขยายรูปแบบของสหภาพศุลกากรออกไป โดยประเทศภาคียังตกลงให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและทุน สามารถดำเนินไปได้โดยเสรีระหว่างประเทศภาคีด้วยกัน

Compulsory Licensing

หมายถึง การบังคับใช้สิทธิ การที่กฎหมายอนุญาตให้เอกชนหรือหน่วยงานรัฐสามารถใช้สิทธิของเจ้าของสิทธิบัตรได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสิทธิเพื่อประโยชน์สาธารณะที่เหมาะสมตามที่ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า มาตรา 31 กำหนดไว้ ทั้งนี้ เจ้าของสิทธิจะได้รับค่าชดเชย ตามที่ตกลงกัน

Conformity Assessment

หมายถึง การตรวจสอบรับรองซึ่งครอบคลุมกิจกรรม คือ การทดสอบ (Testing and inspection) การตรวจ (Verification and

assurance of conformity) การรับรองระบบงาน (Accreditation) หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ใช้ในการปรับให้มาตรฐาน กฎระเบียบหรือการตรวจสอบรับรองที่เป็นมาตรฐานสากล

Contingent Protection

หมายถึง มาตรการการกีดกันทางการค้าที่เกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและการอุดหนุน Contingent Protection เรียกอีกอย่างว่า Administered protect

Copyright

หมายถึง ลิขสิทธิ์ เป็นสิทธิพิเศษที่รัฐบาลให้กับงานสร้างสรรค์ อายุการคุ้มครอง จะมีอยู่ตลอดชีวิตของผู้สร้างสรรค์ และต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม คุ้มครองวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนต์ งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานวิทยาศาสตร์ ยกเว้นงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และงานแพร่เสียงแพร่ภาพมีอายุคุ้มครอง 50 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นหรือมีการโฆษณางานนั้นเป็นครั้งแรก

Cotonu Agreement

หมายถึง ข้อตกลงร่วมระหว่างกลุ่ม EU กับกลุ่มประเทศ ACP ที่ลงนามในเดือนมิถุนายน ปี 2000 (พ.ศ. 2543) ที่ Cotonou ประเทศเบนิน โดยข้อตกลงฉบับนี้เป็นข้อตกลงแทนสนธิสัญญาโลเม่ วัตถุประสงค์หลักคือ การลดความยากจน โดยผ่านความร่วมมือทางการเมือง ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนา รวมถึงความร่วมมือทั้งในด้านเศรษฐกิจและการค้า

Counter Trade

หมายถึง การที่ประเทศหนึ่งตกลงซื้อสินค้าจากอีกประเทศหนึ่ง เป็นการตอบแทนที่ประเทศนั้นซื้อสินค้าหรือบริการของตน โดยจุดประสงค์หลักคือ เป็นการช่วยผลักดันการส่งออกสำหรับสินค้าที่ผลิตได้เกินความต้องการ หรือเป็นกรณีที่ประเทศผู้ซื้อขาดแคลนเงินตราต่างประเทศสกุลหลัก หรือเป็นกรณีที่มีปัญหาไม่สามารถทำการซื้อขายกันได้ตามช่องทางตลาดปกติ การค้าต่างตอบแทนมีหลายวิธี แต่จะกล่าวถึงเฉพาะวิธีที่ไทยคุ้นเคยคือ

- การแลกเปลี่ยนสินค้า (BARTER) วิธีนี้เป็นวิธีขั้นปฐมคือการใช้สินค้าแลกเปลี่ยน หรือใช้สินค้าเป็นตัวชำระค่าสินค้า ที่ซื้อจากอีกประเทศหนึ่ง เช่น ประเทศ ก.ใช้น้ำมันแลกข้าว หรือใช้น้ำมันชำระค่าข้าว เป็นต้น
- การซื้อต่างตอบแทน (COUNTER PURCHASE) เป็นกรณีที่ผู้ขายสินค้าหรือบริการไปยังอีกประเทศหนึ่ง ตกลงที่จะซื้อสินค้าตามที่กำหนดจากประเทศที่ตนขายสินค้าหรือบริการ
- การซื้อกลับ (Buyback) คือ กรณีที่ผู้ขายอุปกรณ์เครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ผลิตสินค้า ตกลงที่จะซื้อสินค้าที่ผลิตจากอุปกรณ์เครื่องจักรเครื่องมือที่ซื้อจากตนเป็นการตอบแทน
- ออฟเซท (OFFSET) เป็นการซื้อ-ขายที่ไม่ต้องใช้การชำระเงิน แต่ใช้การหักทอนบัญชีหรือหักกลบลบหนี้

Council of Europe

หมายถึง องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศในยุโรป จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2492 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างความร่วมมือกันในยุโรป จากความริเริ่มของประเทศต่างๆ ในยุโรป 16 ประเทศ ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 47 ประเทศ และมี

บทบาทหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมประชาธิปไตย สังคมและวัฒนธรรม มีสำนักงานใหญ่อยู่ ณ เมืองสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศส

Council of the European Union

หมายถึง คณะมนตรีแห่งสหยุโรป เป็นหนึ่งในสามสถาบันหลักของสหภาพยุโรป (คณะมนตรีแห่งสหยุโรป รัฐสภายุโรป และคณะกรรมการยุโรป) ทำหน้าที่ตัดสินใจ โดยทำงานร่วมกับรัฐสภายุโรปในการออกกฎหมาย และมีอำนาจดูแลนโยบายต่างประเทศ ความมั่นคง ประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกทุกประเทศ โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นประธานคราวละ 6 เดือน และมีประชุมคณะมนตรียุโรป 4 ครั้งต่อปี เพื่อกำหนดนโยบายโดยรวมทั้งหมด

Countertrade transaction

หมายถึง มาตรการการค้าต่างตอบแทน เป็นระบบการค้าระหว่างประเทศที่ตกลงชำระราคาสินค้าหรือบริการ (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) เป็นสินค้าหรือบริการหรือประโยชน์อื่น ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทนการใช้เงินตราต่างประเทศ

Countervailing Measures

หมายถึง มาตรการตอบโต้การอุดหนุน ซึ่งประเทศผู้นำเข้าสามารถดำเนินการได้หากพิสูจน์ได้ว่า อุตสาหกรรมในประเทศได้รับผลกระทบเสียหายจากสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุน ทั้งนี้ การดำเนินมาตรการตอบโต้การอุดหนุนจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุนของ WTO ด้วย

CPC

Central Product Classification

หมายถึง ระบบการจำแนกประเภทสินค้าบริการและสินทรัพย์ ที่องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบ (Frame Work) ในการจัดทำสถิติระหว่างประเทศ เกี่ยวกับสินค้า บริการ และสินทรัพย์โดยยึดคำนิยามหรือคำจำกัดความที่ได้ให้ไว้ไปใช้กับประเทศในทางเปรียบเทียบระหว่างประเทศ กันได้

CPC

UN Central Product Classification

หมายถึง การจำแนกประเภทบริการ โดยอิงจากการจำแนกประเภทของระบบการจำแนกประเภทสินค้า บริการ และสินทรัพย์ (UN Central Product Classification)

CPI

Consumer Price Index

หมายถึง ดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นดัชนีทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคขั้นพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยปกติมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

CRPS

Customs Reference Price System

หมายถึง ระบบการใช้ราคาอ้างอิงในการประเมินภาษีศุลกากร เป็นการใช้อัตราราคาสินค้านำเข้าที่ศุลกากรรวบรวมและจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับราคาที่ผู้นำเข้าสำแดงสำหรับเสียภาษี

ศุลกากร เพื่อพิจารณาว่าราคาสินค้าที่ผู้นำเข้าสำแดงนั้นต่ำกว่า ราคาค่าที่ควรจะเป็นหรือไม่ ในกรณีที่พบว่าราคาสำแดงอาจต่ำกว่า ความเป็นจริง ศุลกากรอาจขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้นำเข้าเพื่อนำมา ประเมินราคาสินค้าเพื่อเสียภาษีศุลกากรได้ใหม่ อย่างไรก็ตาม ศุลกากรไม่สามารถใช้ราคาที่ศุลกากรมีอยู่มาใช้เป็นราคาในการ ประเมินภาษีศุลกากรได้ทันที แต่จะต้องประเมินราคาศุลกากรของ WTO (Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994)

CTC

Change in Tariff Classification

หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการ พิจารณาว่ามีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอหรือไม่ การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ ได้แก่

1. การเปลี่ยนตอน (Change of Chapter: CC) หมายถึง การ แปรรูปที่ทำให้พิกัดตอน (chapter) ของสินค้าที่ผลิตได้เปลี่ยนจาก พิกัดของวัตถุดิบ
2. การเปลี่ยนประเภทของพิกัด (Change of Tariff Heading: CTH) หมายถึง การแปรรูปที่ทำให้พิกัดจากประเภทพิกัด (Heading) หนึ่งของวัตถุดิบไปเป็นผลิตภัณฑ์ในอีกประเภทพิกัดที่แยกออกมา (Split Heading)* จากอีกประเภทพิกัดหนึ่ง
3. การเปลี่ยนประเภทพิกัดที่แยกออกมา (Change of Tariff Split Heading: CTHS) หมายถึง การแปรรูปที่ทำให้พิกัดเปลี่ยนจาก วัตถุดิบในประเภทพิกัดที่แยกออกมา ไปเป็นสินค้าในประเภทพิกัดที่ แยกออกมานั้นๆ ของประเภทพิกัดเดียวกัน
4. การเปลี่ยนระบบย่อย (Change of Tariff Subheading: CTS) หมายถึง การแปรรูปที่ทำให้ประเภทพิกัดย่อย (Subheading)

ของวัตถุดิบแตกต่างกับประเภทพิกัดย่อยหนึ่งของสินค้า

5. การเปลี่ยนประเภทพิกัดย่อยที่แยกออกมา (Change of Tariff Split Subheading: CTSHS) หมายถึง การแปรรูปที่ทำให้พิกัดเปลี่ยนจากประเภทพิกัดย่อยที่ถูกแยกออกมาไปยังประเภทพิกัดย่อยที่ถูกแยกออกมาอื่นๆ ของประเภทพิกัดย่อยเดียวกัน

*ประเภทพิกัดที่แยกออกมา (Split Heading) หมายถึง สินค้าที่จัดอยู่ในประเภทพิกัด (Heading) เดียวกัน แต่ในการพิจารณาจัดทำกฎ จะแยกสินค้าเหล่านี้ออกเฉพาะแต่ละชนิด เนื่องจากมีความจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดถิ่นกำเนิดสินค้าที่แตกต่างกันเพื่อให้มีความชัดเจน ซึ่งประเภทพิกัดที่แยกออกมานี้ จะนำหน้าพิกัดด้วย “ex” เช่นประเภท 50.06 (ด้ายไหมและด้ายที่ปั่นจากเศษไหม เพื่อการขายปลีก รวมทั้งไส้ตัวไหม) แยกออกเป็น ex 50.06 (a) ไส้ตัวไหม, ex 50.06 (b) ด้ายไหม (นอกเหนือจากด้ายที่ปั่นจากเศษไหม) เพื่อการค้าปลีก ผ่านกระบวนการ, ex 50.06 (c) ด้ายไหม (นอกเหนือจากด้ายที่ปั่นจากเศษไหม) เพื่อการขายปลีก เส้นเดี่ยวหรือเส้นควบ หรือเคเบิล หรือได้ที่ถูกหุ้ม พิมพ์ ย้อมสีและ ex 50.06 (d) อื่นๆ

CTFS

Committee on Trade in Financial Services

หมายถึง คณะกรรมการว่าด้วยการค้าบริการด้านการเงินเป็นองค์กรย่อยภายใต้คณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการ (CTS)

CTI

Committee on Trade and Investment

หมายถึง คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุนของเอเปค (APEC) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2536 ซึ่งเป็นผลจากการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ในการเพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกทางการค้าและบริการระหว่างสมาชิก มีหน้าที่ในการประสานงานของเอเปค เพื่อนำไปสู่การทำหน้าที่ในการวางแผนกำกับดูแล/

ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ความร่วมมือ
ด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกทางการค้าและ
การลงทุนตามแผนปฏิบัติการโอซากาของเอเปค

CTS

Council for Trade in Services

หมายถึง คณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการ อยู่ภายใต้ต้องการ
การค้าโลก (WTO)

CTTF

Counter Terrorism Task Force

หมายถึง คณะทำงานด้านการต่อต้านการก่อการร้ายของเอเปค
จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2546 โดยเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค
เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการระบุและประเมินความต้องการเกี่ยวกับการ
การต่อต้านการก่อการร้าย หรือการเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน
การต่อต้านการก่อการร้ายอีกทั้งประสานงานกับคณะทำงานต่างๆ
ของเอเปค และองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

Customs Union

หมายถึง สหภาพศุลกากร เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง
อันเกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาลตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ซึ่งเป็นการ
ขยายรูปแบบของเขตการค้าเสรีออกไปโดยประเทศภาคี นอกจาก
จะยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรและการใช้มาตรการจำกัดทางการค้า
ระหว่างกันแล้ว ยังมีการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรที่เรียกเก็บจาก
สินค้านำเข้าจากประเทศอื่นๆ ที่มีได้เป็นภาคีในอัตราเดียวกันด้วย

Customs Valuation

หมายถึง การประเมินราคาศุลกากร เป็นวิธีการที่ศุลกากรใช้ประเมินราคาสินค้านำเข้าเพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีนำเข้า ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร (Agreement on Implementation of Article VII of the GATT 1994) ของ WTO ที่ประเทศสมาชิก WTO ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้การประเมินราคาศุลกากรมีความเป็นธรรมและมีหลักการเดียวกัน ซึ่งหลักการพื้นฐานตามความตกลงดังกล่าว คือ ให้ถือราคาซื้อขายจริงเป็นราคาศุลกากรของสินค้านำเข้าระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออก หากศุลกากรสงสัยในราคาซื้อขายจริง ก็ต้องใช้วิธีการประเมินตามลำดับ ดังนี้

- 1) ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
- 2) ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน
- 3) ราคาหักทอน
- 4) ราคาคำนวณ
- 5) ราคาย้อนกลับ คือการกลับไปเริ่มใช้ราคาซื้อขายจริงเรียงลำดับมาที่ราคาคำนวณ โดยให้ความยืดหยุ่นมากขึ้น

CVD

Countervailing Duty

หมายถึง ภาษีตอบโต้การอุดหนุน ซึ่งประเทศสมาชิก WTO สามารถเรียกเก็บจากสินค้านำเข้าได้หากสามารถพิสูจน์ได้ว่าสินค้านั้นได้รับการอุดหนุน และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการอุตสาหกรรมภายในของประเทศตน

DAEs

Dynamic Asian Economies

หมายถึง กลุ่มประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง ได้แก่
สาธารณรัฐเกาหลี ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย

DDU

Delivered Duty Unpaid

หมายถึง ผู้ขายมีภาระรับผิดชอบในการส่งมอบของ ณ สถานที่
ที่ระบุไว้ในราชอาณาจักร โดยผู้ขายต้องรับภาระค่าใช้จ่าย และ
ความเสี่ยงภัยทั้งปวงในการขนส่งนั้น ตั้งแต่ประเทศผู้ขายจนถึง
สถานที่ดังกล่าว แต่ไม่รวมค่าอากร ค่าภาษี และค่าธรรมเนียม
ทางราชการ อันเนื่องจากการนำของเข้า รวมทั้งค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
และความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากผู้ซื้อไม่สามารถนำของออกจาก
ศุลกากรได้ทันเวลา

De minimis

หมายถึง จำนวนที่น้อยมากจนไม่เข้ามาประกอบการพิจารณา
ถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น วัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศที่ไม่สอดคล้อง
กับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าจะไม่ถูกนำมาพิจารณา ถ้าวัตถุดิบนั้น
มียอดรวมไม่เกินร้อยละ 10 ของสินค้านั้น โดยมูลค่าหรือน้ำหนัก
หรือปริมาตรตามที่กำหนด

Debt Crisis

หมายถึง วิกฤตการณ์ชำระหนี้ สถานการณ์ที่รัฐบาล
บางประเทศ เช่น บราซิล เม็กซิโก และประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า
อื่นๆ เป็นหนี้มากกว่าความสามารถของระบบเศรษฐกิจที่จะ
ชำระคืนได้ ทำให้เกิดหนี้สะสมอย่างน่าวิตก

Deficiency payment

หมายถึง การอุดหนุนภายในรัฐบาลประเภทหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จ่ายให้กับผู้ผลิตขึ้นกับความแตกต่างระหว่างราคาเป้าหมาย (target price) และราคาภายในประเทศ (domestic price) หรือ อัตราการกู้ยืม (loan rate) แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

Devaluation

หมายถึง การลดค่าเงินเมื่อเทียบกับทองคำ หรือเป็นภาวะการขึ้นราคาของเงินตราต่างประเทศ หรือการปรับอัตราแลกเปลี่ยนทางการให้สูงขึ้นในระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ จะมีผลทำให้สินค้าออกของประเทศนั้นราคาถูกลง แต่สินค้าเข้ามีราคาสูงขึ้น เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหาดุลการชำระเงิน

Development Bank

หมายถึง ธนาคารเพื่อการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อรับความเสี่ยงในการให้สินเชื่อประเภทที่สถาบันการเงินอื่นๆ ยังไม่พร้อมที่จะรับได้

Dialogue Partners

หมายถึง ประเทศคู่เจรจากับประเทศในกลุ่ม ASEAN ซึ่งได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน สหภาพยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย สหรัฐฯ ปากีสถาน CER+3 (จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี) UNDP (ม.ย. 2550)

Direct Payment

หมายถึง มาตรการอุดหนุนภายในประเทศของรัฐที่ให้เงินช่วยเหลือแก่เกษตรกรโดยตรง

Discount rate Policy

หมายถึง การกำหนดราคาซื้อลด เป็นเครื่องมือของธนาคารกลาง ในการควบคุมปริมาณเงิน โดยอัตราซื้อลดหรืออัตราธนาคาร (Bank rate) คืออัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารกลางคิดจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อเปลี่ยนแปลงเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์

Discriminatory Tariff

หมายถึง อารการเลือกปฏิบัติที่เก็บภาษีนำเข้าจากประเทศหนึ่ง สูงกว่าอีกประเทศหนึ่ง การกระทำเช่นนี้เป็นการละเมิด MFN และเป็นข้อห้ามของสมาชิก WTO ยกเว้นในกรณีพิเศษ เช่น ภาษีอากรต่อต้านการทุ่มตลาด

Doha Development Agenda

หมายถึง การเจรจารอบใหม่ของ WTO เริ่มขึ้นเมื่อการประชุม ระดับรัฐมนตรีของ WTO ครั้งที่ 4 ณ กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์ โดยมีสาระการเจรจากรอบคลุมเรื่องการเปิดตลาดสินค้าและบริการ และการปรับปรุงกฎเกณฑ์การค้าให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยมุ่งให้ผลการเจรจาสะท้อนถึงมิติด้านการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ สมาชิก WTO มีเป้าหมายที่จะให้การเจรจาเสร็จสิ้นภายในปี 2547 แต่ถึงปัจจุบัน (มิ.ย. 2550) การเจรจาก็ยังไม่สามารถสรุปผลได้

Domestic Content Protection

หมายถึง การใช้นโยบายทางการค้า เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากปัจจัยในการผลิตภายในประเทศ ทำได้ทั้งในแบบของการผลิตโดยตรง หรือผ่านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

Domestic content requirement

หมายถึง ข้อกำหนดให้สินค้าที่จะนำมาขายในประเทศจะต้องมีมูลค่าสินค้าภายในประเทศในระดับหนึ่ง เช่น หากจะนำรถยนต์มาขายในประเทศไทย จะต้องต้องมีมูลค่าสินค้าวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศไทยในระดับหนึ่ง

Domestic Support

หมายถึง การอุดหนุน หรือมาตรการใดๆ หรือ internal support ที่เป็นการช่วยเหลือผู้ผลิต/เกษตรกรในด้านการรักษาระดับราคา

Double transformation

หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดให้สินค้าต้องผ่านการแปลงสภาพอย่างเพียงพอ การแปลงสภาพสินค้าสองครั้งจึงจะถือว่าได้ถิ่นกำเนิดสินค้า

DTP

Declared transaction price

หมายถึง ราคาซื้อขายของสินค้าที่นำเข้าที่ผู้นำเข้าสำแดง เป็นราคาสินค้านำเข้าที่ผู้นำเข้าสำแดงเพื่อใช้ในการประเมินภาษีศุลกากร โดยราคาดังกล่าวจะต้องเป็นราคาตามที่ผู้นำเข้าได้จ่ายไปจริงให้ผู้ขายหรือผู้ผลิตในต่างประเทศ ซึ่งราคาซื้อขายนี้จะต้องรวมถึงค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม หรือต้นทุนต่างๆ ที่ผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระ เช่น ค่านายหน้าจากการขาย ค่าภาษีบรรจรรวม ทั้งค่าวัสดุ ชิ้นส่วน ส่วนประกอบ เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ ของใช้สิ้นเปลือง และแบบแปลน ภาพร่างที่ผู้ซื้อสินค้าจัดหาไปให้ผู้ขายหรือผู้ผลิตโดย

ไม่คิดราคาหรือลดราคาให้ นอกจากนี้ยังให้รวมค่าใบอนุญาต ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ที่ผู้ซื้อจ่ายให้ผู้ขายหรือให้กับบุคคลที่สามด้วย ทั้งนี้ มีเงื่อนไขที่ศุลกากรจะรับราคาซื้อขายดังกล่าว ดังนี้

- (1) ไม่มีข้อจำกัดในการจำหน่ายหรือใช้ของผู้ซื้อ
- (2) ต้องไม่ขึ้นกับเงื่อนไขหรือผลตอบแทนที่ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาของที่กำลังประเมินอยู่
- (3) ต้องไม่มีส่วนใดๆ ของเงินได้อันเนื่องมาจากการขายหรือการใช้ของผู้ซื้อ มีผลเพิ่มพูนให้ผู้ขายไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
- (4) ผู้ซื้อและผู้ขายต้องไม่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่มีผลกระทบต่อราคาซื้อขาย

Dumping

หมายถึง การทุ่มตลาด เป็นการที่ผู้ส่งออกของประเทศหนึ่งส่งสินค้าออกไปจำหน่ายในประเทศของตนหรือในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตส่งสินค้าออกไปขายในต่างประเทศ (Export Price) ในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่ขายภายในประเทศของตน (Normal Value)

Duty Drawback Scheme

หมายถึง รูปแบบหนึ่งของภาษีที่เก็บกับสินค้าข้ามพรมแดน โดยจะได้รับการคืนภาษีสินค้านำเข้าเมื่อสินค้านั้นถูกนำมาส่งออกต่อ (re-export) โดยอาจจะคืนเต็มจำนวนหรืออาจคืนเป็นเพียงบางส่วน แนวคิดหลักคือ การพยายามที่จะลดภาระของผู้ส่งออกในขณะเดียวกันก็พยายามรักษาระดับภาษีที่จะทำให้มีรายได้หรือเพื่อเป็นมาตรการปกป้องทางการค้า มีความหมายเหมือนกับคำว่า Temporary Admission

EAC

Eastern Africa Community

หมายถึง ประชาคมแอฟริกาตะวันออก เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของกลุ่มประเทศในแอฟริกาตะวันออก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1993 ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 5 ประเทศ คือ เคนยา ยูกันดา และแทนซาเนีย สำนักงานใหญ่อยู่ ณ เมือง Arusha ประเทศแทนซาเนีย ประเทศสมาชิก EAC ได้จัดตั้งสภาศุลกากร (Customs Union) เมื่อปี 2005 และมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งตลาดร่วม (Common Market) ในปี 2010 หลังจากนั้นจะจัดตั้งสหภาพการเงิน และมีเป้าหมายสุดท้ายที่จะเป็นสหภาพทางการเมือง (Political Federation of the East African States)

EAC

East Asia Community

หมายถึง ประชาคมเอเชียตะวันออก เป็นเป้าหมายระยะยาว ของกรอบความร่วมมืออาเซียน+3

EAEC

East Asia Economic Caucus

หมายถึง กลุ่มเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก โดยมาเลเซียเป็นผู้เสนอแนวคิดในการจัดตั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีหารือหลวม ๆ ของภูมิภาคเอเชียตะวันออก รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและช่วยเหลือประเทศที่พัฒนาน้อยกว่าภูมิภาค ปัจจุบัน ยังไม่มีแนวทางการจัดตั้งที่ชัดเจน

EAFTA

East Asia Free Trade Area

หมายถึง เขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก โดยความคิดเริ่มต้นการจัดตั้ง EAFTA เกิดจากการประชุม ASEAN+3 ครั้งที่ 8 ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 ซึ่งมีการหารือความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีดังกล่าว ประกอบด้วย อาเซียน จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ในขณะที่ญี่ปุ่นโดยการสนับสนุนของอินโดนีเซียและสิงคโปร์ผลักดันให้รวมอินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เข้าอยู่ใน EAFTA ด้วย โดยเรียกว่า Closer Economic Partnership in East Asia (CEPEA) เพื่อถ่วงดุลอำนาจกับจีน

Early Harvest

หมายถึง การให้สิทธิประโยชน์ในด้านที่มีความพร้อมก่อนในการเจรจาเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศอาจมีการให้สิทธิประโยชน์ระหว่างกันในด้านที่มีความพร้อมก่อนการเปิดเสรีสำหรับสินค้าทั้งหมด โดยทั่วไปจะเป็นการลดภาษีสินค้าระหว่างกันก่อนการเจรจาเสร็จสิ้น แต่ในบางกรณีอาจมีการตกลงจัดทำโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญควบคู่ไปด้วย

EAS

East Asia Summit

หมายถึง การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก เกิดขึ้นจากการประชุมสุดยอดอาเซียน+3 เมื่อปี 2547 ซึ่งผู้นำอาเซียน+3 เห็นพ้องว่า การจัดตั้งประชาคมเอเชียตะวันออก (EAC) เป็นเป้าหมายระยะยาวของกรอบอาเซียน+3 และเห็นควรให้มีการจัดประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) ครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2548 ที่มาเลเซีย โดยมี 16 ประเทศเข้าร่วม ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ จีน ญี่ปุ่น

เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยมีการลงนาม
ปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการประชุมสุดยอดเอเชีย-
ตะวันออก (Kuala Lumpur Declaration on the East Asia
Summit) ซึ่งกำหนดให้ EAS เป็นเวทีสำหรับการหารือประเด็นทาง
ยุทธศาสตร์การเมือง และเศรษฐกิจที่เปิดกว้างและครอบคลุม

EAWG

East Asean Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ
อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน มีหน้าที่ดำเนินงานความร่วมมือด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสนับสนุนการดำเนินการ
ให้เป็นไปตามกรอบความตกลงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ที่มุ่ง
ให้อาเซียนเป็นเขตเดียวกันทางด้านการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์
ซึ่งข้อมูลทั้งหมดสามารถเชื่อมโยงถึงกัน

EC

Economic Committee

หมายถึง การศึกษาวิจัยแนวโน้มทางเศรษฐกิจและประเด็น
ด้านเศรษฐกิจต่างๆ ที่เอเปคให้ความสำคัญและยังเป็นเวทีการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการพัฒนา
เศรษฐกิจในภูมิภาค

ECCAS

Economic Community of Central African States

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศแอฟริกากลาง
ก่อตั้งเมื่อ 18 ตุลาคม 1983 และมีผลบังคับใช้ในปี 1985 มีประเทศ
สมาชิก 11 ประเทศ ประกอบด้วย แองโกลา บูร์นรี แคเมอรูน

แอฟริกากลาง ชาด คองโก สปป.คองโก อีควอเรียกินี กาบอง รวันดา เซาโตเม และปรินซิเป โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อก้าวสู่การเป็นตลาดร่วมแอฟริกากลาง (Central African Common Market) ตั้งแต่ปี 1992 ECCAS ไม่มีความคืบหน้าการจัดตั้งตลาดร่วม เนื่องจากวิกฤตด้านการเงินของประเทศสมาชิก อย่างไรก็ตาม ECCAS เป็นหนึ่งในเสาหลักของประชาคมเศรษฐกิจแอฟริกา

ECDC

Economic Cooperation among Developing Countries

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระหว่างประเทศกำลังพัฒนา หรือ South-South Cooperation

ECE

Economic Commission for Europe

หมายถึง คณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งยุโรป ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2490 โดยคณะรัฐมนตรีทางเศรษฐกิจและสังคมขององค์การสหประชาชาติ เพื่อส่งเสริมและแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศยุโรปทุกประเทศ รวมทั้งสหรัฐอเมริกาและแคนาดา โดยผู้แทนของประเทศต่าง ๆ จะศึกษาปัญหาต่าง ๆ และจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไข ECE จัดประชุมสุดยอดครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 ประเทศอิหร่าน

Economic Integration

หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยการที่รัฐบาลประเทศตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปตกลงนำระบบเศรษฐกิจของตนมาเชื่อมกัน เพื่อเสริมสร้างและรักษาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยการยกเลิกการ

เรียกเก็บภาษีศุลกากรและมาตรการอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้า ให้แก่กันและกัน รวมทั้งอาจใช้นโยบายต่างๆ ร่วมกัน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาจจำแนกออกได้หลายรูปแบบ เช่น เขตการค้าเสรี สหภาพศุลกากร ตลาดร่วม และสหภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

Economic Union

หมายถึง สหภาพเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งอันเกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาลตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ซึ่งเป็นการขยายรูปแบบของตลาดร่วมออกไป โดยประเทศภาคียังตกลงประสานนโยบายเศรษฐกิจต่างๆ เป็นนโยบายเดียวกัน เช่น นโยบายด้านการเงิน การคลัง การผลิตสินค้าและบริการต่างๆ

ECOTECH

Economic and Technical Cooperation

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการเป็นหนึ่งใน 3 กิจกรรมหลักของเอเปค โดยอีก 2 กิจกรรม คือ การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และตลาดทุน ปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ การป้องกันคุณภาพชีวิตมนุษย์และพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

ECOWAS

Economic Community of West Africa States

หมายถึง ประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตกเป็น การรวมตัวด้านเศรษฐกิจและสังคม เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 1975 มีสมาชิก 15 ประเทศ ประกอบด้วย เบนิน โตโก โกตดิวัวร์ ไนเจอร์ บูกินาฟา โซมาลี เซเนกัล กินีบีเซา กานา ไนจีเรีย เคปเวอร์ท แคมเบีย ไลบีเรีย กินี และเซียร์ราลีโอน

ECOWAS มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าในด้านที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม คมนาคม โทรคมนาคม พลังงาน เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ การค้าและการเงิน รวมทั้งด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม

ด้านเศรษฐกิจ มีเป้าหมายเพื่อจัดตั้งตลาดร่วม (Common Market) และใช้เงินสกุลเดียว (Single currency) และมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อจัดตั้งสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน ภายในปี 2020 ซึ่ง ECOWAS เป็น 1 ใน 5 เสากลางของประชาคมเศรษฐกิจแอฟริกา

ECSC

European Coal and Steel Community

หมายถึง ประชาคมถ่านหินและเหล็กยุโรป จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2495 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรวมตัวกันของประเทศผู้ผลิตถ่านหิน และเหล็กในยุโรป ประชาคมนี้เป็นก้าวแรกของการรวมตัวกันของประชาคมยุโรป

ECSCG

Electronic Commerce Steering Group

หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยสร้างสภาพแวดล้อมทางนโยบายกฎหมายและกฎระเบียบในภูมิภาคเอเปคที่เอื้อต่อการดำเนินการดังกล่าว

ECU

European Currency Unit

หมายถึง หน่วยเงินตรายุโรป ซึ่งเป็นระบบตะกร้าเงินที่นำเงินสกุลต่างๆ ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมาถ่วงน้ำหนัก และใช้เป็นสกุลเงินอ้างอิงในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งใช้เป็นหน่วยเทียบค่าในการทำบัญชีของสหภาพยุโรปด้วย ทั้งนี้

ECU ได้ถูกยกเลิกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 โดยนำเงินยูโรมาใช้เป็นสกุลเงินร่วมของสหภาพยุโรป

EDI

Electronic Data Interchange

หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยกลุ่มคณะทำงาน (Working Group) ในโครงการโทรคมนาคมซึ่งเป็น 1 ใน 10 โครงการภายใต้แอปค การจัดตั้ง EDI ขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานและข้อมูลในการขนส่งสินค้าและการเดินทางของนักท่องเที่ยว

EEA

European Economic Area

หมายถึง หรือเขตเศรษฐกิจยุโรปจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรวมตัวเป็นตลาดเดียวและการเปิดเสรีระหว่างสหภาพยุโรป 27 ประเทศ และประเทศสมาชิก สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Area : EFTA) ได้แก่ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ (ยกเว้นสวิตเซอร์แลนด์)

EEP

Export Enhancement Program

หมายถึง โครงการส่งเสริมการส่งออกของสหรัฐฯ ซึ่งสหรัฐฯ ให้การอุดหนุนการส่งออกโดยทั่วไป เพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนการส่งออกจากสหภาพยุโรป

EFTA

European Free Trade Association

หมายถึง หรือสมาคมการค้าเสรียุโรป ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2503 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการค้าเสรีบนพื้นฐานแห่งความเป็นธรรมและส่งเสริมการขยายตัวทาง

เศรษฐกิจ โดยให้เกิดเสถียรภาพทางการเงิน และยกระดับมาตรฐาน การครองชีพอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 4 ประเทศ ได้แก่ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ มี ประชากรรวมกันประมาณ 12.4 ล้านคน

EHP

Early Harvest Programme

หมายถึง การลดภาษีสินค้าล่วงหน้าระหว่างประเทศสมาชิก อาเซียนและจีนก่อนการเปิดเสรีแบบเต็มรูปแบบ โดยเป็นการ ลดภาษีสินค้าล่วงหน้าที่ครอบคลุมการลดภาษีสินค้าภายใต้พิกัด ศุลกากรที่ 01-08 (สินค้าเกษตรไม่แปรรูป) โดยเริ่มลดภาษีตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 และทยอยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 สำหรับสินค้าที่มีมาตรการโควตาภาษีซึ่งอยู่ภายใต้ พิกัดดังกล่าว จะลดภาษีเฉพาะปริมาณที่อยู่ในโควตาเท่านั้น

EMM

Economic Ministers Meeting

หมายถึง การประชุมรัฐมนตรีเอเชีย-ยุโรป หรืออาเซียน (ASEM) ภายใต้ความร่วมมืออาเซียน เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือประเด็น ทางเศรษฐกิจของเอเชีย-ยุโรป การประชุมมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ เดือนกันยายน พ.ศ.2540 ณ ประเทศญี่ปุ่น

EPA

Economic Partnership Agreement

หมายถึง พันธมิตรทางเศรษฐกิจ หรืออาจจะหมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเดียวกับ CEP และ FTA

EPG

Eminent Persons' Group

หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับอย่างมากในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เช่น The ASEAN Eminent Group ที่ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 ธ.ค.2548 เพื่อให้ข้อคิดเห็นต่อผู้นำ ASEAN ในเรื่องการจัดทำ ASEAN Charter โดยผู้แทนของไทยในกลุ่มนี้ คือ มรว. เกษมสโมสร เกษมศรี หรือในกรณี APEC ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1992 ณ กรุงเทพฯ และได้ถูกยกเลิกไปในปี 1995 ณ เมืองโอซากา เนื่องจากได้ทำงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว

EPZ

Export Processing Zone

หมายถึง เขตนิคมอุตสาหกรรม เพื่อการส่งออกของนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยให้สิทธิประโยชน์เรื่องการยกเว้นภาษีนำเข้า และส่งออกของวัตถุดิบ ซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์สูงสุดที่ผู้ประกอบการจะได้รับ

ERIA

Economic Research Institute for ASEAN and East Asia

หมายถึง ข้อเสนอของญี่ปุ่นที่ให้มีการจัดตั้งองค์กรในลักษณะ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) โดยทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งมีหน้าที่เป็น Policy Recommendation เพื่อรองรับการบูรณาการทางเศรษฐกิจของอาเซียนอาเซียน+6 และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออก ปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงจาร์กาตา ประเทศอินโดนีเซีย

ESCAP

Economic and Social Commission for Asia and the Pacific

หมายถึง คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก เป็นองค์กรถาวรขององค์การสหประชาชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 51 ประเทศ สำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงเทพฯ

EU

European Union

หมายถึง สหภาพยุโรป เป็นพัฒนาการอีกก้าวหนึ่งของการรวมยุโรป เมื่อประเทศสมาชิกประชาคมยุโรปทั้ง 12 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญา Maastricht หรือ The Treaty on European Union เมื่อปลายเดือนตุลาคม พ.ศ.2536 สนธิสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2536 และเป็นผลให้มีการใช้ชื่อสหภาพยุโรปแทนประชาคมยุโรปตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีประเทศสมาชิก 25 ประเทศ ได้แก่ เยอรมนี อังกฤษ ไอร์แลนด์ กรีซ โปรตุเกส เดนมาร์ก สเปน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก ออสเตรีย ฟินแลนด์ สวีเดน และประเทศสมาชิกใหม่ ได้แก่ ไชปรัส เช็ก เอสโตเนีย ฮังการี แลตเวีย ลิทัวเนีย โปแลนด์ สโลวัก สโลวีเนีย มอลต้า ซึ่งเข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2547

EU-FTA

European Union – Free Trade Agreement

หมายถึง สหภาพยุโรป-ความตกลงการค้าเสรี ปัจจุบันสหภาพยุโรปใช้นโยบายขยายการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับประเทศและกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่างๆ อาทิ เช่น สวิตเซอร์แลนด์ หมู่เกาะฟาโรห์ อังการี โปแลนด์ เช็ก สโลวาเกีย บัลกาเรีย โรมาเนีย เอสโทเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย และสโลวีเนีย เป็นต้น ซึ่งผลกระทบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของสหภาพยุโรปต่อประเทศไทย หากนักลงทุนไทยไปลงทุนในประเทศที่ทำความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปจะได้ประโยชน์จากการนำเข้าและส่งออกสินค้าไปยังตลาดสหภาพยุโรปโดยตรงในทางกลับกัน เขตการค้าเสรีอาจทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดสหภาพยุโรปลดลงได้เช่นกัน

EURO

หมายถึง เงินยูโร ซึ่งเป็นเงินสกุลกลางของสหภาพยุโรป เป็นผลจากการที่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปได้ลงนามร่วมในสนธิสัญญามาสทริชต์ (Maastricht) เพื่อก่อตั้งสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (European Economic and Monetary Union : EMU) ขึ้น โดยเน้นการดำเนินการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเปลี่ยนมาใช้เงินสกุลเดียวกันหรือเงินยูโร การดำเนินการดังกล่าวได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2542 (ค.ศ.1999) และกำหนดแล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ.2545 (ค.ศ.2002) มีประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 11 ประเทศ จากทั้งหมด 15 ประเทศ ที่เป็นสมาชิก EMU ร่วมใช้เงินยูโรหรือเรียกว่า Euro Zone ได้แก่ ประเทศออสเตรีย เบลเยียม ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส

และสเปน ส่วนประเทศสมาชิกที่ยังไม่เข้าเป็นสมาชิก EMU มี 3 ประเทศ คือ ประเทศเดนมาร์ก สวีเดน และอังกฤษ

Europe

หมายถึง ทวีปยุโรป ประกอบด้วยสหภาพยุโรป 27 ประเทศ ได้แก่ โรมานี และบัลแกเรีย ทำให้สมาชิก EU เพิ่มจาก 25 ประเทศ เป็น 27 ประเทศ สมาชิก EU 27 ประเทศ ประกอบด้วย ออสเตรีย เบลเยียม ไชปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโทเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส สโลวีเนีย สโลวัก สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักรอังกฤษ ไอร์แลนด์ โรมานี บัลแกเรีย และส่วนอื่นๆ ของยุโรป ได้แก่ ยุโรปตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์และลิกเกนสไตน์ และประเทศทางตอนใต้ของยุโรปตะวันออก ประกอบไปด้วย ประเทศแอลเบเนีย บอสเนีย เฮอร์ไซโกวีนา โครเอเชีย อิตาลี ยูโกสลาเวีย มาเซโดเนีย เซอร์เบีย มอนเตเนโกร ตุรกี และดินแดนอาณานิคมอื่นๆ ของประเทศในยุโรป

Europe Agreement

หมายถึง ข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศต่างๆในกลุ่มประเทศยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก

European Commission

หมายถึง คณะกรรมาธิการยุโรป ชื่อย่อของคณะกรรมาธิการประชาคมยุโรป (Commission of the European Communities) เป็นฝ่ายบริหารของประชาคมยุโรปมีหน้าที่เสนอนโยบาย และมีอำนาจในการร่างกฎหมายติดต่อกับต่างประเทศในฐานะตัวแทนของประชาคมยุโรป ทั้งนี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นเอกเทศโดยไม่รับคำสั่งจากรัฐบาลประเทศของตน

Euro Zone

หมายถึง ประเทศที่อยู่ในสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Monetary Union: EMU) นั่นคือ กลุ่มประเทศในทวีปยุโรปที่เป็นสมาชิก EU ที่ใช้เงินสกุลเดียวกันคือเงินยูโร ปัจจุบันมีอยู่ 13 ประเทศได้แก่ เบลเยียม กรีซ สเปน ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย โปรตุเกส เยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี สโลวีเนีย และฟินแลนด์

EWEC

East West Economic Corridor

หมายถึง แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออกและตะวันตกของ GMS (Greater Mekong Subregion) หรือโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ในส่วนของ EWEC เป็นการเจาะพื้นที่ (Area Approach) ซึ่งประกอบด้วยประเทศพม่า ไทย สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา และมณฑลยูนนาน (จีนตอนใต้) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมในเรื่องการค้าและการลงทุน

EWG

Energy Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านพลังงานของเอเปค ก่อตั้งเมื่อปี 2543 เพื่อกำหนดแนวทางในการกระจายผลประโยชน์จากการใช้พลังงานสู่เศรษฐกิจในภูมิภาค และลดผลกระทบจากการใช้พลังงานต่อสิ่งแวดล้อม โดยหารือด้านนโยบายพลังงานกับประเทศสมาชิกและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและแหล่งพลังงาน รวมทั้งตอบสนองกับเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

Exchange Control

หมายถึง กฎระเบียบเกี่ยวกับการปริวรรตเงินตรา ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางเกี่ยวกับการครอบครอง การซื้อ การขาย เงินตราต่างประเทศ โดยทั่วไปจะใช้ในกรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ และเมื่อธนาคารกลางไม่สามารถหรือไม่ยินยอมให้อัตราที่เกิดจากการแทรกแซงของตลาดเงินตรา

Ex-factory cost or Ex-works price

หมายถึง ราคาที่ผู้ขายคิดกับผู้ซื้อเมื่อส่งมอบของให้แก่ผู้ซื้อ ณ ที่ทำการของผู้ขาย ซึ่งอาจจะเป็นโรงงาน สำนักงาน โรงพักสินค้า ฯลฯ ดังนั้น ผู้ขายจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อการขนส่ง ขนพาหนะ และไม่ต้องรับภาระการผ่านพิธีการศุลกากรเพื่อส่งออกแต่อย่างใด เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น

Ex-factory cost method

หมายถึง วิธีการคำนวณมูลค่าเพิ่มของสินค้า ซึ่งรวมต้นทุนค่าแรง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า (overhead) และค่าวัสดุ/วัตถุดิบ ที่เกิดขึ้นในประเทศผู้ผลิต (หรือสมาชิกภาคีความตกลง)

Exhaustion

หมายถึง นโยบายของประเทศที่เกี่ยวกับการปกป้องสินค้านำเข้าจากปัญหาการนำเข้าซ้อน (Parallel import) ภายใต้สิทธิบัตรหรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ในส่วนของสิทธิภายในประเทศ สิทธิจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการขายสิทธิในสินค้านั้นเป็นครั้งแรกภายในประเทศ และผู้ถือสิทธิอาจป้องกันการนำเข้าที่ไม่ได้รับอนุญาต ภายใต้การระงับสิทธิระหว่างประเทศ สิทธิจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการขายสิทธิในสินค้านั้นเป็นครั้งแรกไม่ว่าจะเป็นที่ใดในโลก

Ex Post

หมายถึง ผลตอบแทนระยะยาวที่เกิดขึ้นจริงหลังจากที่มาตรการนำมาใช้

Export subsidies

หมายถึง การอุดหนุนส่งออก โดยที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ผลิตในประเทศหรือผู้ส่งออก โดยมีเงื่อนไขว่า จะให้การอุดหนุนเฉพาะสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือการอุดหนุนที่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการส่งออก ซึ่งภายใต้ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุน (Agreement on Subsidies and Countervailing Measures) ขององค์การการค้าโลกจัดให้การอุดหนุนส่งออกในสินค้าอุตสาหกรรมเป็นการอุดหนุนที่ห้ามทำ

Fabric-Forward Rule

หมายถึง กฎที่กำหนดว่าสินค้าสิ่งทอต้องทำจากผ้าที่ผลิตในประเทศที่เป็นภาคีความตกลงการค้าเสรี จึงจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

Fast Track

หมายถึง เป็นกฎหมายที่ออกโดยสภาคองเกรส สหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดเป้าหมายและขั้นตอน ในการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้า รวมทั้งกำหนดกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลการเจรจา จัดทำความตกลงทางการค้า กฎหมายดังกล่าวให้อำนาจอย่างเต็มที่แก่รัฐบาลสหรัฐฯ ปัจจุบันเรียกว่า อำนาจในการส่งเสริมการค้า (Trade Promotion authority)

FDI

Foreign Direct Investment

หมายถึง การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เป็นการเข้ามาถือสิทธิ์หรือเข้ามาลงทุนโดยการซื้อหรือสร้างทรัพย์สินจากประเทศอื่นในประเทศเจ้าบ้าน (host country)

FEALAC

Forum for East-Asia-Latin America Cooperation

หมายถึง เวทีความร่วมมือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและลาตินอเมริกาได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาความสัมพันธ์ ตลอดจนการแสวงหาช่องทางในการเกื้อกูลกันจากความร่วมมือทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านวิชาการ การประชุม FEALAC เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศและระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส FEALAC มีประเทศสมาชิก 30 ประเทศ คือ

- ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีประเทศสมาชิก 15 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน พม่า ติมอร์ เลสเต จีน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สปป.ลาว มาเลเซีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

- ภูมิภาคละติน มีประเทศสมาชิก 15 ประเทศ ได้แก่ บราซิล อาร์เจนตินา ปารากวัย อุรุกวัย โบลิเวีย โคลัมเบีย เอลซัลวาดอร์ เปรู เวเนซุเอลา คอสตาริกา เอกวาดอร์ ชิลี คิวบา เม็กซิโก ปานามา

FIFO

First-in, First-out

หมายถึง วิธีหนึ่งของการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งคำนวณมูลค่าสินค้าจากต้นทุนของสินค้าที่เก่าที่สุดในคลังสินค้า (oldest good in stocks)

FOB method

Free on Board

หมายถึง วิธีการคำนวณมูลค่าเพิ่มของสินค้า ซึ่งคำนวณมูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดจากราคา FOB ที่นำเข้าวัสดุเหล่านั้น การคิดราคาสินค้าโดยที่ผู้ขายจะชำระค่าใช้จ่ายในการนำสินค้าไปที่ทำการขนส่ง และผู้ซื้อจะต้องจ่ายค่าอื่นๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น เช่น ค่าขนส่งสินค้า ค่าประกัน และค่าส่งสินค้าจากท่าไปยังโกดัง ฯลฯ

FTA

Free Trade Area

หมายถึง เขตการค้าเสรี ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งอันเกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาลตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป ซึ่งตกลงจะยกเลิกภาษีศุลกากรและมาตรการอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้าให้แก่กันและกัน และอาจรวมถึงการเปิดตลาดด้านการค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือต่างๆ แต่ประเทศภาคีข้อตกลงต่างมีอิสระในการเรียกเก็บภาษีศุลกากร และใช้มาตรการจำกัดทางการค้ากับประเทศอื่นที่ไม่ได้เป็นภาคีได้โดยเสรี การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในรูปแบบดังกล่าวที่ปรากฏในปัจจุบัน ได้แก่ AFTA หรือเขตการค้าเสรีอาเซียน และ EFTA หรือสมาคมการค้าเสรียุโรป

FTAA

Free Trade Area of the America

หมายถึง ข้อตกลงเขตการค้าเสรีในทวีปอเมริกาที่เกิดจากการประชุมสุดยอดผู้นำทวีปอเมริกา ครั้งที่ 1 ณ เมืองไมอามี ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนธันวาคม 2537 ซึ่งวัตถุประสงค์หนึ่งคือการ

สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยมีกลไกคือ การจัดตั้งเขตการค้าเสรีให้สำเร็จภายในปี 2548 อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ FTAA ยังไม่สามารถเจรจาสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจาก ยังมีประเด็นขัดแย้งในหลายฝ่าย ซึ่งจะต้องอาศัยการเจรจาต่อรองต่อไป

ประเทศสมาชิก FTAA ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 34 ประเทศ จากในทวีปอเมริกาเหนือ กลาง ใต้ และประเทศในหมู่เกาะ แคริบเบียน ยกเว้นประเทศคิวบา

FTAAP

Free Trade Area of the Asia-Pacific

หมายถึง แนวคิดเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของเอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia – Pacific : FTAAP) มาจากข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาทางธุรกิจของเอเปค (APEC Business Advisory Council : ABAC) ซึ่งได้เสนอต่อที่ประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคเมื่อปี 2547 ให้ศึกษาความเป็นไปได้ที่เอเปคจะจัดทำ FTAAP เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเปิดเสรีมากขึ้นภายในเอเปค

FTC

Federal Trade Commission

หมายถึง คณะกรรมการการค้าของรัฐบาล พิจารณากฎหมาย ป้องกันการผูกขาดทางการค้า ควบคุมการแข่งขันทาง และการค้าที่ไม่ยุติธรรม

Finance company

หมายถึง บริษัทเงินทุน หรือแหล่งเงินส่วนใหญ่ได้มาจากการ ระดมทุนจากประชาชน โดยผ่านการออกหุ้นกู้หรือตราสารหนี้ต่างๆ ให้สินเชื่อเพื่อจุดมุ่งหมายต่างๆ และเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยจาก ลูกค้าในอัตราสูงกว่า ธนาคารเป็นสถาบันทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร

Fiscal Policy

หมายถึง นโยบายการคลังเกี่ยวกับการซื้อ การถ่ายโอนของรัฐบาล รวมทั้งนโยบายภาษี โดยปกติจะเน้นไปที่สินค้าที่จำหน่ายผู้อาศัย และบริษัทภายในประเทศ

Fixed cost

หมายถึง ต้นทุนคงที่ เป็นต้นทุนที่บริษัทหนึ่งๆ จ่าย เมื่อบริษัทผลิตและไม่เกี่ยวกับผลผลิตที่ออกมา เช่น ต้นทุนในการซื้อที่ดินทำโรงงาน ต้นทุนในการสร้างโรงงาน เป็นต้น

Fixed exchange rate

หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ มีความหมายเดียวกับคำว่า Pegged exchange rate เป็นการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศที่กำหนดค่าเสมอภาค (parity) ของเงินแต่ละสกุลไว้ โดยเทียบกับทองคำหรือเงินดอลลาร์ หรือเงินสกุลหลักอื่นๆ ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ จะมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวขึ้นลงภายในขอบเขตจำกัด เช่น ก่อนเกิดวิกฤตทางการเงิน อัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทอยู่ที่ประมาณ 26 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เป็นต้น

Foreign Trade Zone

หมายถึง เขตการค้าต่างประเทศ เป็นเขตที่สินค้านำเข้าสามารถเก็บไว้ในคลังสินค้าเข้าผ่านกระบวนการต่างๆ โดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าชื่ออื่นๆ ได้แก่ Free Zone, Free port, หรือ bonded warehouse

Full cumulation

หมายถึง กระบวนการผลิตใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นในประเทศภาคีความตกลงจะสามารถนำไปนับรวมในการคำนวณสัดส่วนที่ได้ถิ่นกำเนิด (qualifying content) โดยไม่สนใจว่า กระบวนการผลิตนั้นเพียงพอที่จะให้สถานะการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดหรือไม่

FWG

Fishery Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านประมง ซึ่งเอเปคได้จัดตั้งเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปคในปี 2534 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน
2. สนับสนุนการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนและการอนุรักษ์ที่มีอยู่
3. แก้ปัญหาเรื่องบริหารทรัพยากรประมงการควบคุมโรคในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
4. เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ปลาและประมง
5. สนับสนุนงานรายสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรี และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน

G-4

หมายถึง กลุ่มประเทศสมาชิก WTO ที่มีบทบาทสำคัญในการเจรจารอบโดฮา ได้แก่ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป บราซิล และอินเดีย

G7

Group of Seven

หมายถึง กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 7 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น โดยเป็นการประชุมสุดยอดทางเศรษฐกิจครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2519 และได้มีการประชุมสุดยอดดังกล่าวทุกปี

G8

Group of Eight

หมายถึง กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 8 ประเทศ ซึ่งเดิม คือ G7 (Group of Seven) คือ อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ คือ รัสเซีย เมื่อ พ.ศ. 2540

G10

Group of Ten

หมายถึง กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วผู้นำเข้าสินค้าเกษตรสุทธิ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ลิกเตนสไตน์ สวิตเซอร์แลนด์ ไต้หวัน นอร์เวย์ บัลแกเรีย อิสราเอล มอริเชียส และไอซ์แลนด์ ซึ่งรวมตัวเพื่อคานอำนาจกลุ่ม G20 ที่ผลักดันการเปิดเสรีสินค้าการเกษตร

G20

Group of Twenty

หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาผู้ส่งออกสินค้าเกษตร 23 ประเทศ ได้แก่ บราซิล อินเดีย อาร์เจนตินา อียิปต์ ชิลี แอฟริกาใต้ จีน โบลิเวีย คิวบา กัวเตมาลา เม็กซิโก ไนจีเรีย ปากีสถาน ปารากวัย เวเนซุเอลา อุรุกวัย ซิมบับเว เปรู และ เอกวาดอร์ รวมทั้งอาเซียน 3 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย เป็นต้น จุดประสงค์ของการรวมตัวกันเพื่อให้ประเทศพัฒนาแล้วเปิดเสรีสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น และลด/ยกเลิกมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการค้า ในขณะเดียวกันก็ต้องการให้มีความยืดหยุ่นแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการเปิดเสรีสินค้าเกษตรด้วยเช่นกัน

G 24

Group of Twenty-four

หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1971 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ทางการเงินระหว่างประเทศ กลุ่ม G24 มีชื่อเต็มว่า Intergovernmental Group of Twenty-Four on International Monetary Affairs and Development โดยปกติจะมีการประชุม 2 ครั้งต่อปี ก่อนการประชุม IMFC และ Development Committee เพื่อให้ประเทศที่เป็นสมาชิกได้มีการถกประเด็นก่อนการประชุมดังกล่าว

G33

Group of Thirty-Three

หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งเป็นผู้นำเข้าสินค้าเกษตรสุทธิและรวมตัวกันเนื่องจากเกรงว่าการเปิดเสรีสินค้าเกษตรจะทำให้ราคาอาหารในตลาดโลกสูงขึ้น สมาชิกกลุ่ม G33 ประกอบด้วยสมาชิก 33 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย เบลเยียม บราซิล แคนาดา ชิลี จีน โกตดิวัวร์ อียิปต์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ฮังการี อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก โมร็อกโก เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ แอฟริกา เกาหลีใต้ สเปน สวีเดน ไทย สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี อังกฤษ และสหรัฐฯ

G77

Group of Seventy-Seven

หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติจำนวน 77 ประเทศ ซึ่งริเริ่มให้มีการประชุม UNCTAD เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2507 ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 132 ประเทศ

GAAP

Generally accepted accounting principles

หมายถึง มาตรฐานทางบัญชีที่คนส่วนมากในประเทศยอมรับในการใช้บันทึกรายรับ รายจ่าย ต้นทุน หนี้สิน ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูล และการเตรียมการสำหรับการทำรายงานทางการเงิน

GATS

General Agreement on Trade in Services

หมายถึง ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการการค้าบริการเป็นความตกลงระหว่างประเทศภายใต้กรอบ WTO ฉบับหนึ่งอันเป็นผลจากการเจรจาพหุภาคีรอบอุรุกวัย ซึ่งบัญญัติกฎและหลักการเกี่ยวกับการค้าบริการระหว่างประเทศให้สมาชิกองค์การการค้าโลกถือปฏิบัติ เพื่อให้การค้าบริการระหว่างประเทศดำเนินการไปด้วยความโปร่งใสและเปิดเสรีแบบก้าวเป็นลำดับ

GATT

General Agreement on Tariffs and Trade

หมายถึง GATT เดิมมีความหมายได้ 2 นัย

1) หมายถึง ความตกลงทั่วไปว่าด้วย ภาษีศุลกากรและการค้า ฉบับปี ค.ศ. 1947 (พ.ศ.2490) เป็นความตกลงพหุภาคีระหว่างประเทศที่วางกฎเกณฑ์ให้ประเทศภาคีถือปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายการค้าสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้การค้าดำเนินไปโดยเสรีและเป็นธรรม เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโลกโดยรวม ปัจจุบันความตกลงดังกล่าวได้รับการแก้ไขปรับปรุงใหม่ในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัยในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2529-2536 โดยมีการจัดทำเป็น “ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ฉบับปี ค.ศ.1994 (พ.ศ. 2537)” มาใช้แทน ฉบับปี ค.ศ. 1947 (พ.ศ. 2490)

2.) หมายถึง องค์การความตกลงทั่วไปว่าด้วย ภาษีศุลกากรและการค้าซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งมีสำนักเลขาธิการตั้งอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อทำหน้าที่บริหารความตกลง GATT ค.ศ.1947 (พ.ศ. 2490) และกำกับดูแลให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ภายใต้ความตกลงฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัจจุบัน GATT ใน ฐานะที่เป็นองค์การได้สิ้นสุดสภาพไปโดยมีองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม “ความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก” มาทำหน้าที่แทนโดยมีสำนักเลขาธิการอยู่ที่เดิม ซึ่งเคยเป็นสำนักเลขาธิการของ GATT ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก GATT เมื่อ พ.ศ. 2525 นับเป็นสมาชิกลำดับที่ 88

GCC

Gulf Cooperation Council

หมายถึง คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 1981 มีประเทศสมาชิก 6 ประเทศในคาบสมุทรอาหรับ ได้แก่ บาห์เรน โอมาน คูเวต กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือ อาทิ การส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การร่วมทุนและกระตุ้นเศรษฐกิจ และการร่วมมือทางการค้า

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 GCC ได้ขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจจากสหภาพศุลกากรเป็นตลาดร่วม (Common Market) อันจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนและแรงงานเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น นอกเหนือจากการค้าสินค้าและบริการอย่างเสรีอยู่แล้ว ในกรอบสหภาพศุลกากรและเมื่อปี 2010 มีการตั้งเป้าหมายที่จะมี

สกุลเงินร่วมกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก คือ หน่วยคาลีจี (Khaleeji)

GDP

Gross Domestic Product

หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มาตรการวัดผลิตผลของชาติที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลา 1 ปี เฉพาะผลิตผลที่ได้มีการผลิตขึ้นภายในประเทศเท่านั้น ไม่ว่าผลิตผลนั้นจะเกิดขึ้นจากคนในประเทศหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาประกอบการในประเทศนั้น

GFPN

Gender Focal Point Network

หมายถึง เครือข่ายประสานงานด้านบูรณาการบทบาทหญิงชายของเอเปค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ผลักดันให้เอเปคตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของสตรีทางเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะองค์ประกอบสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่เสมอภาคและยั่งยืน

GMOs

Genetically Modified Organisms

หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่ได้จากกระบวนการการปรับปรุงทางพันธุกรรม โดยวิธีการที่เรียกว่า พันธุวิศวกรรม ซึ่งทำได้โดยการถ่ายเทยีน (Gene) จากสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งไปสู่สิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่งทำให้ได้ลักษณะหรือคุณสมบัติตามต้องการ ปัจจุบันมีสินค้าหลายชนิดที่เข้าข่ายเป็นสินค้า GMOs ในตลาดโลก เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด ฝ้าย และพืชน้ำมัน เป็นต้น แต่ไม่มีความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ที่เกี่ยวกับ GMOs โดยตรง เนื่องจากเป็นสินค้าที่ผลิตโดยเทคโนโลยีใหม่

GMS-EC

Greater Mekong Subregional Economic Cooperation

หมายถึง โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค
ลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน พม่า สปป.ลาว เวียดนาม และ
ไทย หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม
การขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุน และ
บริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน การยกระดับการครองชีพ การถ่ายทอด
เทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่
ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถและ
โอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก

GNP

Gross National Product

หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ มูลค่าของสินค้าและ
บริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดซึ่งคิดตามราคาตลาดที่ประชาชาติผลิตขึ้น
ได้ในระยะเวลาหนึ่ง เป็นมาตรการวัดผลผลิตของชาติที่เกิดขึ้น
ในรอบระยะเวลา 1 ปี

Gos

Group on Services

หมายถึง กลุ่มว่าด้วยการบริการของเอเปค ดูแลเรื่องการเปิดเสรี
และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า
บริการ

GPA

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรัฐขององค์การ
การค้าโลก (Plurilateral Agreement on Government
Procurement)

GPEG

Government Procurement Experts Group

หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดซื้อและจัดจ้างโดยรัฐของเอเปค จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2536 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความโปร่งใสของการจัดจ้างโดยรัฐในภูมิภาคซึ่งมีแผนดำเนินการหลัก คือ การทบทวนและรายงานมาตรการ และกรอบนโยบายด้านการซื้อและจัดจ้างโดยรัฐ รวมทั้งการพิจารณาความสอดคล้องของมาตรการและกรอบนโยบายกับหลักการที่ไม่ผูกพันของเอเปคเรื่องการจัดซื้อและการจัดจ้างโดยรัฐ (APEC GPEG Non Binding Principles on Government Procurement)

GSP

Generalized System of Preferences

หมายถึง ระบบการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาได้มีการเสนอในการประชุมอังกัตต์ ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ.1968 และเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ.1971 โดยประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐฯ EU และญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งจะให้สิทธิพิเศษโดยการลดภาษีนำเข้า หรือยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าบางรายการให้ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศเป็นพิเศษกว่าประเทศอื่น โครงการ GPS เป็นโครงการที่มีกำหนดระยะเวลาและเป็นการให้ฝ่ายเดียว โดยหากประเทศใดสามารถแข่งขันในตลาดโลกแล้วจะถูกลดสิทธิจากโครงการนี้

GRULAC

Group Latinoamericanoy del Caribe

หมายถึง กลุ่มภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียน เป็นการรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการของสมาชิกองค์การการค้าโลกที่อยู่ในภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียน

GSTP

Global System of Trade Preferences among Developing Countries

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยระบบสิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างประเทศกำลังพัฒนา จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและขยายการค้าระหว่างประเทศกำลังพัฒนา โดยการเจรจาแลกเปลี่ยนข้อตกลงย่อนระหว่างกัน ทั้งมาตรการด้านภาษี/กึ่งภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษี

GTAP

The Global Trade Analysis Project

หมายถึง แบบจำลองการค้าระหว่างประเทศ แบบจำลองนี้ได้รับการพัฒนาโดยความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย Purdue (สหรัฐอเมริกา) และมหาวิทยาลัย Monash (ออสเตรเลีย) แบบจำลอง GTAP ครอบคลุมเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ ในโลกทั้งสิ้น 45 เขต โดยในแต่ละเขต/ประเทศจะประกอบไปด้วยภาคการผลิตทั้งสิ้น 50 ภาค แต่ละภาค เศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงกันโดยการส่งออก, การนำเข้า และการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ แบบจำลอง GTAP เป็นที่นิยมใช้ในการศึกษาผลกระทบของนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศ

Hanoi Action Plan

หมายถึง รายละเอียดแผนปฏิบัติงานของเอเปคตั้งแต่ปี 2007 เป็นต้นไปที่จะนำไปสู่เป้าหมาย Bogor Goal ประกอบด้วย การสนับสนุนการเจรจาพหุภาคี ส่งเสริมการจัดทำ RTAs/FTAs ที่มีคุณภาพสูง สร้างความแข็งแกร่งแก่แผนปฏิบัติการรายประเทศ (IAPs) และแผนปฏิบัติรวม (CAPs) อำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

Harmonise

หมายถึง การที่ประเทศสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีการใช้กฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกัน

Havana Charter

หมายถึง กฎบัตรฮาวาน่า เป็นกฎบัตรที่ว่าด้วยองค์การการค้าระหว่างประเทศ กฎบัตรนี้เป็นความพยายามครั้งแรกในการจัดทำข้อตกลงพหุภาคีด้านการลงทุน โดยมีการร่างกฎบัตร และนำเสนอต่อที่ประชุมของ 56 ประเทศที่เข้าร่วมเจรจา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้องค์การการค้าระหว่างประเทศทำหน้าที่เป็นองค์การเศรษฐกิจระหว่างประเทศองค์การที่สามต่อจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก แต่กฎบัตรนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ เหตุที่มีชื่อว่า กฎบัตรฮาวาน่า เพราะกฎบัตรฉบับร่างเสร็จครั้งแรก ณ กรุงฮาวาน่า ประเทศคิวบา ในปี พ.ศ. 2491

HIPC

Heavily Indebted Poor Countries Initiative

หมายถึง เป็นความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นเจ้าหนี้ที่จะช่วยประเทศยากจนที่มีหนี้สินเกินตัว

HLM

WTO High-Level Meeting for least-developed countries

หมายถึง การประชุมผู้บริหารระดับสูงของ WTO เพื่อประเทศที่มีระดับการพัฒนาในขั้นต่ำที่สุด จัดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

HLPDAB

High Level Policy Dialogue on Agricultural Biotechnology

หมายถึง เริ่มประชุมครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2545 โดยจัดปีละครั้ง ในช่วงการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค เป็นเวทีหารือประเด็นนโยบายระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร โดยคำนึงถึงข้อเสนอแนะจากภาคเอกชนเป็นหลัก

HLTF

High Level Task Force on ASEAN Economic Integration

หมายถึง คณะทำงานระดับสูงว่าด้วยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน ประกอบด้วย ผู้แทนระดับปลัดกระทรวงเศรษฐกิจการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและเสนอแนะรูปแบบและแนวทางของการดำเนินการเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน (AEC)

Horizontal Integration

หมายถึง การบูรณาการ หรือ การเชื่อมโยงกันในแนวนอน เป็นการผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แต่มีความหลากหลายหรือผลิตสินค้าต่างกันในระดับการผลิตเดียวกันภายในบริษัทบริษัทเดียว เช่น การที่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคมักจะผลิตสินค้าที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น จีนก็ผลิตรองเท้า ไทยก็ผลิตรองเท้า อินโดนีเซียก็ผลิตรองเท้า แล้วส่งออกรองเท้าที่อาจจะมีความแตกต่างในยี่ห้อหรือสไตลไปค้าขายระหว่างกันเอง เป็นต้น

Horizontal intra-industry trade

หมายถึง การบูรณาการแนวนอนของการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน เกิดขึ้นเมื่อสินค้ามีความคล้ายคลึงกัน เป็นการนำเข้าและส่งออกสินค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันที่อยู่ในขั้นตอนการผลิตเหมือนกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะความแตกต่างของผลิตภัณฑ์

HRDWG

Human Resources Development Working Group

หมายถึง คณะทำงานว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค ดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในสาขาต่างๆ ตั้งแต่ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงการฝึกอบรมความเป็นผู้นำ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

HS

The International Convention on the Harmonized Commodity Description and coding System

หมายถึง พิกัดศุลกากรแบบฮาร์โมนไนซ์ ระบบการจำแนกประเภทและระบุสินค้า ปรับปรุงโดยองค์การการค้าโลก ระบบพิกัดศุลกากรแบบฮาร์โมนไนซ์ควบคุมโดยกลุ่มประเทศสมาชิกในภาคีสัญญา

HSL

Highly Sensitive List

หมายถึง รายการสินค้าอ่อนไหวสูง สินค้าที่มีความอ่อนไหวสูง และต้องการระยะเวลาในการปรับตัวนานกว่ากลุ่มสินค้าปกติและกลุ่มสินค้าอ่อนไหว โดยจะมีเกณฑ์การลดภาษีที่ต่ำกว่ากลุ่มสินค้าปกติและกลุ่มสินค้าอ่อนไหว

IAI

Initiative for ASEAN Integration

หมายถึง การริเริ่ม การกระชับ การรวมกลุ่มของอาเซียน เพื่อลด ช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และลดความยากจนใน ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2541 โดยให้ ความสำคัญในการขยายความร่วมมือ 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน (ขนส่งและสื่อสาร) การพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับ ภูมิภาค

IAP

Individual Action Plan

หมายถึง แผนปฏิบัติการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกของ ชาตสมาชิกเอเปคแต่ละชาติซึ่งครอบคลุมด้าน (Issue Area) ต่างๆ 14 ด้าน คือ ด้านภาษีศุลกากรมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร การค้า บริการ การลงทุน มาตรฐานและการรับรองระเบียบพิธีการศุลกากร ทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายการแข่งขันการจัดซื้อโดยรัฐ การ ผ่อนคลายกฎระเบียบถิ่นกำเนิดสินค้า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การเดินทางของนักธุรกิจและการปฏิบัติตามผลการเจรจา รอบ อูรูกวัย ซึ่งจะมีการระบุดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) จนถึง ปี ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553) และ ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) แล้วแต่ กรณีแต่ละชาติสมาชิกจะมีการดำเนินมาตรการอะไรหรืออย่างไร ที่เป็นการแสดงให้เห็นว่าเป็นการเปิดเสรีหรืออำนวยความสะดวก ด้านการค้าและการลงทุน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามปฏิญญาโบกอร์

IBFs

International Banking Facilities

หมายถึง ธุรกิจการจัดการกู้ยืมเงินระหว่างประเทศโดยมีการลงบัญชีในประเทศ แต่ไม่มีการนำเงินทุนในประเทศออกไปใช้ในการให้กู้ยืม สำหรับประเทศไทยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีการจัดตั้ง Bangkok International Banking Facilities (BIBFs) เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ.2535

ICA

International Commodity Agreement

หมายถึง ข้อตกลงระหว่างประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้บริโภค ในการพัฒนาการทำงานของตลาดโลกของสินค้าอุปโภคบริโภค อาจเป็นข้อตกลงในการบริหารจัดการ การให้ข้อมูล หรือความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ การเข้าควบคุมราคาในระดับโลก หน่วยงาน ICA นี้ อยู่ภายใต้การดูแลขององค์การ (UNCTAD)

ICO

International Coffee Organization

หมายถึง หรือองค์การกาแฟระหว่างประเทศ ซึ่งจัดตั้งภายใต้โครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ของ UNCTAD มีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้า ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 61 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศผู้ส่งออก 43 ประเทศ และประเทศผู้นำเข้า 18 ประเทศ โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2505 ซึ่งมีสำนักงาน ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 ในฐานะประเทศผู้ส่งออก

IDA

International Development Association

หมายถึง สมาคมเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ เป็นหนึ่งในสถาบันหลักของกลุ่มธนาคารโลก IDA จะให้กู้ยืมเงินโดยไม่เสียดอกเบี้ยและบริการอื่นๆให้กับกลุ่มประเทศที่ยากจนที่สุด

IEG

Investment Expert Group

หมายถึง หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุนของเอเปค สนับสนุนงานของคณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ในการดึงดูดการลงทุน ขจัดอุปสรรคด้านการลงทุน รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

IF

Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance

หมายถึง การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคที่เกี่ยวกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เพื่อใช้เป็นแม่แบบสำหรับการพัฒนาการค้าของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เป็นกิจกรรมและกองทุนร่วมของ 6 องค์กร ได้แก่ IMF, International Trade Center (กรุงเจนีวา), UNCTAD, UNDP, World Bank, และ WTO

IGAD

Intergovernmental Authority on Development

หมายถึง องค์กรพัฒนาในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก ก่อตั้งขึ้นในปี 2539 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ เมืองจิบูตี มีประเทศสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ จิบูตี เอธิโอเปีย เคนยา โซมาเลีย ซูดาน อุกันดา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก รวมทั้งกำหนดนโยบายร่วมด้านการค้า ศุลกากร การขนส่ง การสื่อสาร การเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้า การค้าบริการ และบุคคลภายในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมการเป็นตลาดร่วมแห่งภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก และแอฟริกาตอนใต้ และเป็นประชาคมเศรษฐกิจแอฟริกา

UO

International Jute Organization

หมายถึง องค์การปอระหว่างประเทศ จัดตั้งภายใต้โครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ของ UNCTAD โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้า ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 27 ประเทศ ได้แก่ ผู้ส่งออก 5 ประเทศ และประเทศผู้นำเข้า 22 ประเทศ จัดตั้งขึ้นเมื่อ 9 มกราคม พ.ศ. 2527 ณ กรุงธากา ประเทศบังกลาเทศ ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2526 ในฐานะประเทศผู้ส่งออก ทั้งนี้ประเทศไทยได้ขอถอนตัวจากการเป็นสมาชิก UO ตั้งแต่ปี 2542

IMF Quota

หมายถึง จำนวนเงินที่สมาชิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ต้องชำระเพื่อช่วยเหลือองค์กร โดยส่วนหนึ่งชำระในหน่วยเงินตราของประเทศ อีกส่วนหนึ่งชำระเป็นดอลลาร์สหรัฐ ทองคำ หรือเงินตราของประเทศสมาชิกประเทศอื่น โดยโควตาของประเทศหนึ่งๆ จะขึ้นอยู่กับค่า GDP ของประเทศนั้นๆ และอำนาจในการออกเสียงของสมาชิกแต่ละประเทศใน IMF จะเป็นอัตราส่วนกับโควตา IMF ของประเทศนั้นๆ

Import authorization

หมายถึง ข้อกำหนดในการอนุญาตให้นำเข้า ที่ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยพิเศษก่อนที่จะสามารถนำเข้าประเทศได้ มีลักษณะคล้ายกับการขอใบอนุญาตในการนำเข้า (import licensing)

Import duty

หมายถึง ภาษีสินค้าเข้า หรือภาษีเรียกเก็บจากสินค้าเข้า สำหรับปกป้องสินค้าในประเทศ และ/หรือหารายได้เข้ารัฐ อาจเป็นภาษีตามสภาพ (Specific tax) หรือภาษีตามมูลค่า (ad valorem) ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้าและนโยบายของแต่ละประเทศ

Import Licensing

หมายถึง เป็นมาตรการของรัฐบาลในการควบคุมปริมาณการนำเข้าผ่านการออกใบอนุญาตนำเข้า ซึ่งภายใต้ความตกลงว่าด้วยระเบียบวิธีการออกใบอนุญาตนำเข้า (Agreement on Import Licensing Procedure) ขององค์การการค้าโลก (WTO) ระบุว่าใบอนุญาตนำเข้ามี 2 ประเภท คือ ใบอนุญาตที่ให้นำเข้าได้ในทุกกรณี (หรือ automatic import licensing) และใบอนุญาตนำเข้าเพื่อใช้ในการจำกัดการนำเข้า (หรือ non-automatic import licensing)

Import Licensing Procedures

หมายถึง ระเบียบวิธีการออกใบอนุญาตนำเข้า ซึ่งเป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตภายใต้ WTO หน่วยงานของรัฐจะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาแน่นอนในการออกใบอนุญาตนำเข้าเพื่อมิให้มีการกีดกันทางการค้า

Import relief

หมายถึง การควบคุมปริมาณการนำเข้าของสินค้าบางกลุ่มเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ผลิตภายในประเทศ หากการควบคุมนี้ เป็นได้ทั้งในแบบที่กำหนดเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Administered protection) หรือเป็นแบบที่ไม่เป็นทางการอย่างการใช้ระบบโควตาแบบสมัครใจ (Voluntary Export Restraint: VER)

Import Substitution

หมายถึง การทดแทนการนำเข้า เป็นแนวคิดของวิธีการพัฒนาโดยการเน้นไปที่ใช้สินค้าในท้องถิ่นทดแทน สินค้านำเข้าผ่านการปกป้องทางการค้า และนโยบายอุตสาหกรรมหลายอย่าง

IMT- GT

Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle

หมายถึง โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย ประกอบด้วย อินโดนีเซีย ได้แก่ แคว้นอาเจะห์ จังหวัดสุมาตราเหนือ จังหวัดสุมาตราตะวันตก จังหวัดสุมาตราใต้ จังหวัดบังกูลู จังหวัดเรียว และจังหวัดจัมบี มาเลเซีย รัฐเคดาห์ เปรัก ปีนัง ปะลิส สลังงอ และกลันตัน และไทย จังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง โดยมีเป้าหมายเพื่อเกื้อกูลกันทางเศรษฐกิจและสังคม ในระหว่าง 3 ประเทศ โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิต การลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

In bond

หมายถึง ราคาสินค้าที่ส่งให้ถึงโกดังท่าเรือ ผู้ซื้อต้องเสียภาษีเอง เป็นสินค้าที่นำเข้าเก็บไว้ในคลังสินค้าของท่าเรือและยังไม่ได้เสียภาษี สินค้าได้ถูกส่งเข้ามาจากต่างประเทศ แต่ในขณะที่สินค้าตกเข้ามาบังเอิญราคาไม่ดี พ่อค้าจึงกักเอาไว้ที่ท่าเรือ และรัฐบาลต้องเก็บรักษาสินค้านั้นไว้ก่อน จนกว่าผู้ประกอบการจะชำระภาษีขาเข้าให้กับรัฐบาล

Industrial Fund

หมายถึง กองทุนอุตสาหกรรม ในกรณีที่รัฐบาลดำเนินงานรัฐวิสาหกิจทางด้านอุตสาหกรรม กองทุนนี้จัดตั้งขึ้นเพื่หารายรับเข้ากองทุนและใช้จ่ายจากกองทุน เพื่อผลิตสินค้าและบริการด้านอุตสาหกรรมนั้น

Industrial policy

หมายถึง นโยบายส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมใดควรได้รับการส่งเสริมให้ขยายตัว อาจด้วยวิธีการอุดหนุน การงดภาษี หรือการให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมนั้นๆ ในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างข้อได้เปรียบต่างๆ

INRC

International Natural Rubber Council

หมายถึง สภายาธรรมชาติระหว่างประเทศ มีการลงนามในสนธิสัญญา International Natural Rubber Agreement เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2519 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการผลิต การส่งยางออกจำหน่าย สร้างมูลภัณฑ์กันชน เพื่อควบคุมการรักษาเสถียรภาพราคายาง ซึ่งมีประเทศสมาชิก 4 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และศรีลังกา มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

INRO

International Natural Rubber Organization

หมายถึง องค์การยางระหว่างประเทศ จัดตั้งโดยสหประชาชาติ ตามความในข้อตกลงในสนธิสัญญาความร่วมมือเรื่องธรรมชาติ เมื่อปี พ.ศ.2522 (United Nations International Natural Rubber Agreement 1979) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือการรักษา เสถียรภาพราคายางโดยใช้ข้อมูลกันชน ประกอบด้วยสมาชิก ประเทศผู้ส่งออก 6 ประเทศ และประเทศผู้นำเข้า 21 ประเทศ มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

Insufficient working

หรือ processing operations หมายถึง กระบวนการผลิต ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติของสินค้าอย่างมากเพียงพอ เช่น การทำความสะอาด การละลายน้ำ การเปลี่ยนสี หรือการ เก็บรักษาในท้องที่มีการปรับอุณหภูมิ

Integration

หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากการลด อุปสรรคทางการค้าจนไปถึงการเคลื่อนย้ายสินค้า ทุน และแรงงาน รวมทั้งการใช้กฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานเดียวกัน รูปแบบ การรวมกลุ่มที่เห็นโดยทั่วไป ได้แก่ การเปิดเสรีทางการค้า (FTAs) และตลาดร่วม มีความหมายเดียวกับคำว่า “Economic Integration”

Intermediate Goods

หมายถึง วัสดุหรือสินค้าซึ่งได้ผ่านกระบวนการและกรรมวิธี การผลิตมาแล้ว และสามารถนำไปใช้ในการผลิตหรือเป็นส่วนประกอบ ของสินค้าอื่นได้ ตัวอย่างเช่น ล้อรถเพื่อใช้ในการประกอบรถยนต์ เป็นต้น

Intermittent dumping

หมายถึง การทุ่มตลาดเป็นการชั่วคราว เป็นนโยบายที่จะส่งสินค้าไปขายต่างประเทศในราคาต่ำกว่าตลาดภายในประเทศเป็นการชั่วคราว และในบางคราวอาจต้องขายต่ำกว่าทุน เพื่อ

- แสวงหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ
- กำจัดคู่แข่งที่มีประสิทธิภาพทางการผลิตและการเงินที่ต่ำกว่า
- กีดกันไม่ให้คู่แข่งเข้ามาแย่งตลาดที่ครองอยู่แล้ว

International office of Epizootics

หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับมาตรฐานสากลเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์

IPAP

Investment Promotion Action Plan

หมายถึง แผนปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEM) เพื่อหาแนวทางการขยายการลงทุนระหว่างเอเชีย-ยุโรป โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุน และนโยบาย/กฎระเบียบด้านการลงทุนโดยมีเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการค้าและการลงทุน (SOMTI) ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน IPAP

IPC

Integrated Programme for Commodities

หมายถึง โครงการร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ จัดตั้งขึ้นโดย UNCTAD เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการค้าสินค้าโภคภัณฑ์ และเพื่อเพิ่มรายได้จากการส่งออกและช่วยพัฒนาการตลาด

IPEG

Intellectual Property Right Experts Group

หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพย์สินทางปัญญาเอเปค ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้กรอบเอเปคในปี 2539 เพื่อเสริมสร้างระบบทรัพย์สินทางปัญญาให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

IPPA

Investment Promotion and Protection Agreement

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

IPRs

Intellectual Property Rights

หมายถึง สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

IPRP

Intellectual Property Rights Protection

หมายถึง การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ (copyright) สำหรับปกป้องงานประพันธ์และงานศิลปะ การออกสิทธิบัตร (patents) สำหรับปกป้องสิ่งประดิษฐ์ และการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (trademarks) สำหรับปกป้องสัญลักษณ์ที่ใช้จำแนกสินค้าและบริการ เป็นต้น โดยเจ้าของสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองมีสิทธิผูกขาดตามกฎหมายที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเต็มที่ เช่น สามารถอนุญาตให้ผู้อื่นนำทรัพย์สินทางปัญญานั้นไปใช้โดยเสียค่าตอบแทน

อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอาจมีความขัดแย้งกับนโยบายการแข่งขันทางการค้า (Competition

policy) ในเวทีโลก ที่มุ่งกำจัดอุปสรรคต่างๆ ทางการค้า เช่น การลดอำนาจการผูกขาด เป็นต้น ดังนั้น ความท้าทายในการร่างกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา คือ การปกป้องสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องปิดกั้นการพัฒนาความคิดให้มีผลงานสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างสรรค์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

IRA

Import Risk Analysis

หมายถึง มาตรการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการนำเข้าสินค้าอาหาร พืช และสัตว์ โดยประเทศผู้นำเข้าจะวิเคราะห์ว่าสินค้านั้น ๆ มีความเสี่ยงในการแพร่โรคระบาดต่อพืชและสัตว์ในประเทศผู้นำเข้าเพียงใด

ISO

International Sugar Organization

หมายถึง องค์การน้ำตาลระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความร่วมมือ ให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับน้ำตาลของตลาดโลก ตลอดจนสารให้ความหวานและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนการเพิ่มความต้องการใช้น้ำตาลซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 47 ประเทศ มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร

ISO

International Organization for Standardization

หมายถึง องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานได้ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2490 ประเทศสมาชิกเริ่มแรก 25 ประเทศ ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 117 ประเทศ สำนักงานอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม

กำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศให้เป็นที่ยอมรับทั่วโลก รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อขยายการค้าระหว่างประเทศ

ปัจจุบันมาตรฐานสากลของ ISO ที่เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น เช่น ISO 9000 และ ISO 14000 เป็นต้น

ISTWG

Industrial Science and Technology Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมของเอเปค โดยก่อตั้งขึ้นที่การประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปคเมื่อปี พ.ศ.2533 ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยใช้ชื่อว่า คณะทำงานเพื่อการขยายการลงทุนและแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนชื่ออีกหลายครั้ง ISTWG ได้ให้ความสำคัญต่อ 6 เรื่อง คือ

1. ปรับปรุงการใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์
2. ปรับปรุงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. ปรับปรุงบรรยากาศทางธุรกิจ
4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. การเสริมสร้างการหารือแนวนโยบายและการประเมิน
6. การอำนวยความสะดวกเครือข่ายและความร่วมมือ

ITA

Information Technology Agreement

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาษีศุลกากรในสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ.2540 รวมทั้งยกเลิกค่าธรรมเนียมอื่นๆ และมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรด้วย ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 63 ประเทศ

ITC

The International Trade Centre

หมายถึง ศูนย์พาณิชย์กรรมระหว่างประเทศ เป็นองค์กรที่ดำเนินการภายใต้ UNCTAD และ WTO เป็นศูนย์กลางของสหประชาชาติ สำหรับการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนา ในด้านการส่งเสริมการค้าและการพัฒนาการส่งออก

ITCB

International Textiles and Clothing Bureau

หมายถึง กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาผู้ส่งออกสิ่งทอ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2527 ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 26 ประเทศ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ITCB เมื่อปี พ.ศ. 2538 ตามมติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการปกป้องและการกีดกันการนำเข้าสิ่งทอของประเทศผู้นำเข้า รวมทั้งเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอตามข้อตกลงการค้าสิ่งทอของ WTO ได้อย่างเต็มที่

JC

Joint Commission

หมายถึง คณะกรรมการร่วม ซึ่งจัดตั้งภายใต้บทบัญญัติของความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หรือความตกลงใดๆ ที่มีระดับเทียบเท่ากับความตกลงดังกล่าว ประกอบด้วย ผู้แทนที่ภาคีแต่งตั้ง และจะประชุมตามคำขอของภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เพื่อพิจารณาเรื่องใดๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการให้เป็นผลตาม

ความตกลง พิจารณาวิธีการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสอง พิจารณาทบทวนเกี่ยวกับพัฒนาการของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสอง ทั้งในส่วนที่เป็นความสัมพันธ์ทวิภาคีและในส่วนที่เป็นความสัมพันธ์พหุภาคี

นอกจากนั้น คณะกรรมาธิการร่วมจะจัดทำข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลของแต่ละฝ่ายในกรณีที่มีโอกาสช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงได้ดียิ่งขึ้น และในกรณีที่อาจจะมีมาตรการในการร่วมมือในทางเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไทยได้จัดตั้งคณะกรรมาธิการร่วมเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ไปแล้ว รวม 32 ประเทศ

JETRO

Japan Export Trade Organization

หมายถึง องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น เป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรของรัฐบาลญี่ปุ่น สำนักงาน JETRO กรุงเทพฯ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่น พร้อมทั้งผลักดันการนำเข้าสินค้าไทยสู่ตลาดญี่ปุ่นและเผยแพร่บรรยากาศที่ดีของการลงทุนในประเทศไทย

JICA

Japan International Cooperation Agency

หมายถึง องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น เป็นหน่วยงานของรัฐบาลญี่ปุ่นจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นในด้านต่างๆ โดยการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาบุคลากร

Joint venture

หมายถึง การค้าร่วม การร่วมลงทุนระหว่างผู้ลงทุนในตลาดต่างประเทศกับผู้ลงทุนในตลาดท้องถิ่น เพื่อร่วมลงทุนโดยการเป็นเจ้าของกิจการค้าร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

Jones Act

หมายถึง พระราชบัญญัติของสหรัฐฯ ที่จำกัดการขนส่งของเรือต่างชาติในการขนส่งสินค้าหรือคนระหว่างท่าเรือสหรัฐฯ ไปยังสถานที่อื่น การจำกัดการอนุญาตให้เรือสามารถทำการขนส่งในสมาชิกอื่น (cabotage) ถือว่าเป็นตัวอย่างของสิ่งที่เป็อุปสรรคทางการค้าด้านการบริการ

JTC

Joint Trade Committee

หมายถึง คณะกรรมการร่วมทางการค้า จัดตั้งขึ้นภายใต้บทบัญญัติของความตกลงทางการค้าหรือความตกลงใดๆ ที่มีระดับเทียบเท่าความตกลงดังกล่าว ประกอบด้วย ผู้แทนที่ภาคีแต่งตั้งและจะประชุมตามคำขอของภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด การประชุมจะจัดให้มีขึ้นโดยสลับกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งมีหน้าที่ทบทวนและพิจารณาการปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของความตกลงทางการค้า และเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลงฯ พร้อมทั้งเสนอมาตรการที่เหมาะสมเพื่อขยายและเพิ่มประเภทของการค้าระหว่างประเทศคู่สัญญา และทำหน้าที่ในการปรึกษาหารือปัญหาหรือข้อขัดแย้งใดที่เกิดขึ้นจากสัญญาหรือข้อตกลงใดๆ ซึ่งได้กระทำภายใต้ขอบข่ายของความตกลงนี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อการใช้บทบัญญัติเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการระงับ

ข้อพิพาทซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาที่เกี่ยวข้องการระงับข้อพิพาท โดยไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้ากับประเทศต่างๆ ไปแล้วรวม 21 ประเทศ

JTEPA

Japan -Thailand Economic Partnership Agreement

หมายถึง ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งนายกรัฐมนตรีของไทยและญี่ปุ่นได้ร่วมกันประกาศเปิดการเจรจาอย่างเป็นทางการในการประชุม ASEAN-Japan Commemorative Summit ระหว่างวันที่ 11-12 ธันวาคม 2546 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีการเจรจาอย่างเป็นทางการรวม 9 รอบ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ประกาศการบรรลุความตกลงในหลักการเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2548 หลังจากนั้นได้เจรจาตกลงในประเด็นรายละเอียดเสร็จสิ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2549 และลงนามเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ครอบคลุมความตกลงการค้าสินค้า บริการ การลงทุน รวมถึงความร่วมมือ เช่น ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม การบริการ การเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและบริการ ส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของกันและกัน ส่งเสริมให้มีการค้าไร้กระดาษ อำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา เสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขันที่ยุติธรรมและเสรี จัดตั้งกรอบความร่วมมือสองฝ่าย และส่งเสริมความโปร่งใส

หมายถึง คณะทำงานร่วมทางการค้า ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้ความเห็นชอบร่วมกันระหว่างรัฐบาลของประเทศคู่สัญญาด้วยการลงนามในบันทึกการหารือ (Note Verbale) วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะทำงานฯ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการหารือกันในระดับเจ้าหน้าที่รัฐบาลของทั้งสองฝ่ายตามความจำเป็น และจะเป็นวิธีหนึ่งในการลดหรือขจัดความขัดแย้งในความคิดเห็นด้านการค้าที่แตกต่างกันยิ่งกว่านั้นยังเป็นจุดประสานความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าเพื่อผลประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ดังกล่าวจะเป็นกลไกเสริมความสัมพันธ์ทางการค้าในระดับทวิภาคี

หมายถึง สมาคมการรวมกลุ่มของอเมริกาใต้ ซึ่งจัดตั้งองค์กรที่สร้างขึ้นเมื่อปี 2523 โดยมีสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลัมเบีย เอกวาดอร์ เม็กซิโก ปารากวัย เปรู อุรุกวัย และเวเนซุเอลา ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่แทน Latin American Free Trade Association (LAFTA) ที่ได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2503 เพื่อจัดตั้งตลาดร่วมสำหรับสมาชิก โดยการลดภาษีศุลกากรและมีเป้าหมายในการยกเลิกภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในปี พ.ศ.2516 แต่ในปี พ.ศ.2512 เป้าหมายดังกล่าวได้ถูกขยายออกไปจนถึงปี 2523 ซึ่งในที่สุดได้มีการลงนามใน Treaty of Montevideo และทำให้เกิดองค์กรใหม่ คือ LAIA โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้มีการเปิดเสรีทางการค้า โดยไม่มีการกำหนดเป้าหมายของการเป็นตลาดร่วม ทั้งนี้ สำนักงานใหญ่ของ LAIA ตั้งอยู่ ณ กรุงมอนเตวิเดโอ ประเทศอุรุกวัย

Last substantial transformation

หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุว่า ขั้นตอนการผลิตที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอขั้นสุดท้ายจะต้องเกิดในประเทศที่ส่งออก

LCA

Life Cycle Analysis

หมายถึง การวิเคราะห์คุณภาพและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสินค้าและบริการ

LDC

Least Developed Country

หมายถึง ประเทศที่องค์การสหประชาชาติลงความเห็นว่าเป็นกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้มีอยู่ทั้งหมด 49 ประเทศ เช่น อัฟกานิสถาน แองโกลา เบนิน บูกินาร์ ฟาร์สโซ บุรุนดี เคปเวอร์ด คองโกโคโมโรส และแซมเบีย เป็นต้น

LIFO

Last-in, First-out

หมายถึง วิธีหนึ่งของการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งคำนวณมูลค่าสินค้าจากต้นทุนของสินค้าที่ใหม่ที่สุดในคลังสินค้า (newest good in stocks)

Lome Convention

หมายถึง สนธิสัญญาโลเม เป็นข้อตกลงระหว่างสหภาพยุโรปกับกลุ่มกลุ่มประเทศสมาชิกที่อยู่ ในแอฟริกา แคริบเบียน และแปซิฟิก จำนวน 77 ประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (GSP treatment) การให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา และความร่วมมือด้านอื่นๆ โดยทั่วไป ในปี พ.ศ. 2543 สนธิสัญญาโลเม ได้ถูกแทนที่ด้วยข้อตกลง Cotonou

MAI

Multilateral Agreement on Investment

หมายถึง ข้อตกลงพหุภาคีทางการค้าในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ โออีซีดี (OECD) ได้พยายามสร้างระเบียบข้อบังคับทางการค้า แต่การเจรจาล้มเหลวและถูกระงับชั่วคราวเมื่อปี พ.ศ. 2541

Mark of Origin

หมายถึง สิ่งที่ติดอยู่กับสินค้าเพื่อแสดงว่าสินค้านั้นทำขึ้นที่ใด

Made-to-Measure Tariff

หมายถึง ภาษีที่คิดเพิ่มขึ้นเพื่อให้ราคาสินค้านำเข้ามีราคาเท่ากับราคาสินค้าภายในประเทศ เพื่อให้ผู้ผลิตในได้รับผลกระทบจากการนำเข้าสินค้า เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Scientific Tariff

Market access

มีความหมายได้ 2 นัย คือ

(1) หมายถึง สภาวะที่มีการแข่งขันระหว่างสินค้านำเข้ากับสินค้าภายในประเทศที่ทดแทนกันได้ การแข่งขันนี้จะถูกกำหนดโดยสินค้าจากต่างประเทศจะเจอกำแพงภาษีต่างๆ รวมถึงระเบียบข้อบังคับอื่นๆ

(2) หมายถึง การเปิดตลาด เป็นสภาวะที่ประเทศหนึ่งเปิดตลาดภายในของตน ด้วยการลดอุปสรรคทางการค้าต่างๆ ลง ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคทางด้านภาษี หรือที่มีใช้ภาษี เพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศอื่นๆ ส่งสินค้าเข้ามาขายในตลาดภายในประเทศของตนได้สะดวกขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของรัฐบาลที่จะให้สินค้านำเข้าได้มีโอกาสแข่งขันกับสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตภายในประเทศถือเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายการค้าเสรี

Market price

หมายถึง ราคาตลาด เป็นราคารัพย์สินอื่นๆ ที่มีการซื้อขายหรือประกาศขายอยู่ในตลาดหนึ่งๆ เป็นราคาที่กำหนดขึ้นโดยความต้องการที่จะซื้อทั้งสิ้น (Market demand) กับความต้องการที่จะขายทั้งสิ้น (Market supply) ในทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ราคาตลาดจะเกิดขึ้นจากการตัดกันของเส้นอุปสงค์ (Demand) ของตลาดตดกับเส้นอุปทาน (Supply) ของตลาด

Mature economy

หมายถึง เศรษฐกิจที่โตเต็มที่แล้ว เช่นประเทศในแถบยุโรปตะวันตก เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีอัตราการเพิ่มประชากรเป็นศูนย์หรือติดลบ อันทำให้จำนวนประชากรคงที่หรือลดลง, ระบบเศรษฐกิจที่มีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีการใช้จ่ายในการสร้างสาธารณูปโภคในอัตราส่วนลดลง และมีการใช้จ่ายในการบริโภคในอัตราที่เพิ่มขึ้น

MEA

Multilateral Environmental Agreement

หมายถึง กฎหมายพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม โดยเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ตอบโต้ประเทศทั้งประเทศสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิก ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงทางการค้า เพื่อใช้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศของตน

MERCOSUR

Southern Common Market

หมายถึง ตลาดร่วมตอนใต้ (เมอร์โคซูร์) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศ 4 ประเทศ คือ ปารากวัย บราซิล อาร์เจนตินา และอุรุกวัย

โดยประเทศชิลีได้เข้ามาเป็นสมาชิกสมทบในปี พ.ศ. 2539 และ
ประเทศโบลิเวียเข้ามาเป็นสมาชิกสมทบในปี พ.ศ. 2540

METI

Ministry of Economy, Trade, and Industry

หมายถึง กระทรวงเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ
ญี่ปุ่น เป็นกระทรวงที่ทำงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ พลัง
ของภาคเอกชน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐศาสตร์กับภายนอก
นโยบายด้านพลังงาน และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม

MFA

Multifiber Arrangement

หมายถึง ข้อตกลงสิ่งทอระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
บรรลุนโยบายขยายตัวทางการค้า กำจัดอุปสรรคการค้าสินค้าสิ่งทอและ
เครื่องนุ่งห่ม ส่งเสริมการพัฒนาการค้าที่เสมอภาค และหลีกเลี่ยง
ความเสียหายที่อาจเกิดกับตลาดของทั้งประเทศผู้ส่งออกและนำเข้า
ซึ่งข้อตกลงนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548

MFN

Most Favored Nations

หมายถึง การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง
เป็นการไม่เลือกปฏิบัติทางการค้ากับประเทศคู่ค้า

MFN Rate (Tariff)

Most – Favored Nation Rate (Tariff)

หมายถึง อัตราภาษีปกติ ที่ประเทศสมาชิกของแกตต์และ
องค์การค้าโลกให้ประเทศสมาชิกชำระแก่ประเทศนั้นๆ

MNC

Multinational Corporation

หมายถึง บริษัทข้ามชาติ บริษัทธุรกิจระหว่างประเทศเป็นบริษัทที่ผลิตสินค้าและบริการในหลายประเทศ บริษัทนั้นมีสำนักงานใหญ่ในหนึ่งประเทศ มีการดำเนินการในประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศ

MRA

Mutual Recognition Agreement

หมายถึง การทำความตกลงยอมรับร่วม เป็นความตกลงที่เสนอให้คู่ค้าแต่ละฝ่ายยอมรับมาตรฐานและการตรวจสอบสินค้าของกันและกันในการทำการค้าระหว่างประเทศ และเกิดขึ้นเมื่อประเทศคู่ค้ามีมาตรฐานบังคับที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละประเทศจะเปรียบเทียบมาตรฐาน และวิธีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าแต่ละชนิดที่จะทำการค้าของประเทศคู่ค้า โดยที่ไม่ต้องตรวจสอบและรับรองซ้ำอีกต่อไป

Mutual Recognition

หมายถึง การรับรองซึ่งกันและกัน เป็นการให้การรับรองว่าสินค้าของประเทศหนึ่งผ่านมาตรฐานสินค้าของอีกประเทศหนึ่งบ่อยครั้ง การรับรองซึ่งกันและกันนี้จะอยู่บนพื้นฐานของความตกลงระหว่างประเทศหากมาตรการนั้นเป็นข้อบังคับระหว่างกัน

NAFTA

North American Free Trade Agreement

หมายถึง ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537

NAMA

หมายถึง ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก (WTO) ณ กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์ ในปี พ.ศ.2544 ได้กำหนดให้เรื่องการเข้าสู่ตลาดสำหรับสินค้าที่มีใช้สินค้าเกษตร (Non-Agricultural Market Access: NAMA) เป็นเรื่องหนึ่งในการเจรจา รอบใหม่ในกรอบ WTO หรือที่เรียกว่า การเจรจารอบโดฮา ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของการเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีใช้สินค้าเกษตร โดยมีสาระสำคัญ คือ ลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากร ภาษีสูงและภาษี ขั้นบันได และมาตรการที่มีใช้ภาษี โดยเฉพาะที่ใช้กับสินค้าที่เป็น สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศกำลังพัฒนา

Natural trading bloc

หมายถึง กลุ่มการค้าที่ประกอบด้วย “คู่ค้าโดยธรรมชาติ” (Natural trading partners) ซึ่งมีพรมแดนที่เชื่อมติดกัน มูลค่าทางการค้าของกลุ่มการค้าโดยธรรมชาติจะสูงกว่า เนื่องจากต้นทุน ค่าขนส่งสินค้าหรือต้นทุนทางการค้าอื่นๆ ระหว่างประเทศต่ำกว่า ประเทศอื่น

NDP

Net Domestic Product

หมายถึง ผลิตภัณฑ์ในประเทศสุทธิ มีค่าเท่ากับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหักค่าเสื่อมราคาออก การหา NDP นี้เป็นวิธีการวัดที่

สมบูรณ์ที่สุดในการหากิจกรรมการผลิตภายในเขตแดนของประเทศ แม้ว่าอาจเกิดปัญหาเรื่องของความแม่นยำของตัวเลข NDP เนื่องจากความยากลำบากในการวัดค่าเสื่อมราคา

Negative List

หมายถึง สินค้าบางรายการที่เราสงวนไว้ ในข้อตกลงระหว่างประเทศจะมีรายการสิ่งของ สินค้า หรืออะไรก็ตามที่ไม่รวมอยู่ในข้อตกลง รายการนั้นจะเรียกว่า เนกาทีฟลิสต์ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับรายการโพสิทีฟลิสต์

Net cost

หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ผลิต หักด้วยต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การขาย การตลาด การบริการหลังการขาย และการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

Net exports

หมายถึง การส่งออกสุทธิ เท่ากับมูลค่าการส่งออกหักมูลค่าการนำเข้า มีความหมายเดียวกันกับ (มีค่าเท่ากับ) ดุลการค้า (Balance of trade)

New Economy

หมายถึง ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ ศัพท์คำนี้ใช้กันอย่างแพร่หลายในช่วงหลังของศตวรรษที่ 20 เพื่อสื่อให้เห็นถึงโลกาภิวัตน์และ/หรือ นวัตกรรมใหม่ๆ ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศโดยจะอนุมานจากความสามารถในการผลิต ภาวะเงินเฟ้อ และการว่างงาน วงจรการทำธุรกิจ และมูลค่าของบริษัทต่างๆ

New International Economic Order

หมายถึง ระเบียบเศรษฐกิจนานาชาติใหม่ เรียกร้องให้ประเทศในโลกที่หนึ่ง (กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหรือประเทศพัฒนาแล้ว)

และประเทศในโลกที่สอง (กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) ตั้งกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพของระดับราคาสินค้าขึ้นประณม

New Trade Theory

หมายถึง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่ เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1970 เป็นทฤษฎีที่เห็นว่า การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) เป็นกุญแจสำคัญในการค้าระหว่างประเทศ ถ้าไม่มีการค้าระหว่างประเทศ จะไม่เกิด Economies of Scale (การประหยัดต่อขนาด) ปัจจุบันการค้าเป็นเสรี หรือ ตลาดโลก (World Market) ขนาดของตลาดใหญ่มากขึ้นและจะง่ายต่อการประหยัดขนาด ดังนั้นแต่ละประเทศสามารถที่จะผลิตสินค้าที่ตัวเองเชี่ยวชาญมากขึ้นและนำเข้าสินค้าได้หลายชนิดยิ่งขึ้นโดยต้นทุนสินค้าต่างๆจะลดลง การค้าระหว่างประเทศจึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย อีกทั้งประเด็นที่ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใหม่ให้ความสนใจ คือ ข้อได้เปรียบของการเข้าสู่ตลาดก่อน (First Mover Advantage) โดยถือว่าผู้ที่เข้าสู่ตลาดก่อน ทำให้ได้เปรียบในการประหยัดต่อขนาดมากกว่าผู้มาทีหลัง

NI

National Income

หมายถึง รายได้ประชาชาติ

(1) ผลผลิตขั้นต้นของประชาชาติทั้งหมด (Gross National Product) หักด้วยค่าเสื่อมราคาและการสูญเสียโดยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินเป็นทุนและภาษีทางอ้อม ซึ่งรายได้ประชาชาติเป็นการแสดงถึงจำนวนซึ่งประชาชาติจะสามารถบริโภคได้ หรือสามารถจะใช้เป็นกำลังในการเพิ่มผลผลิตแก่ประชาชาติโดย

ปราศจากการกระทบกระเทือนถึงความสามารถในการที่จะก่อให้เกิดรายได้ประมาณเท่าๆ กันในระยะต่อไป

(2) จำนวนเงินสุทธิทั้งหมด อันเป็นค่าของสินค้าและบริการทั้งหมดที่ผลิตภายในประเทศในรอบปีหนึ่งๆ

Nominal Exchange Rate

หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนซึ่งบุคคลสามารถค้าขาย โดยอาศัยอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศตนเองกับอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศอื่นๆ ได้ทันที

Non-actionable subsidy

หรือ Green Light Subsidy หมายถึง มาตรการอุดหนุนที่ไม่จำเพาะเจาะจง หรือการอุดหนุนแบบจำเพาะเจาะจงแก่วิสาหกิจเอกชน โดยเป็นการอุดหนุนทางด้านการวิจัย

Non-agricultural Product

หมายถึง สินค้าที่ไม่อยู่ใน Annex 1 ของความตกลงเกษตรซึ่งรวมสินค้าประมง ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ และสินค้าอุตสาหกรรม

Non-automatic licensing

หมายถึง การออกใบอนุญาตแบบไม่อัตโนมัติสินค้าบางประเภท อาทิ อาวุธยุทโธปกรณ์ เวชภัณฑ์ สิ่งทอสารกัมมันตรังสี เครื่องบิน น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์จากน้ำมันและปิโตรเลียม และสารอื่น ๆ ที่มีผลทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น สาร CFC (Chloro Fluoro Carbon) สารประกอบลิเทียม (Lithium Compounds) จะต้องขอใบอนุญาตนำเข้าประเภท Non-Automatic License เท่านั้น โดยสินค้านั้นจะต้องผ่านการตรวจสอบเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้น ๆ ก่อนที่จะกรอกข้อมูลเข้าระบบ SISCOMEX

Nordic Council

หมายถึง สภานอร์ดิก เป็นเวทีความร่วมมือด้านรัฐสภาระหว่างประเทศสมาชิกนอร์ดิก ประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด 87 คน โดยมาจาก 5 ประเทศ (เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ และสวีเดน) และ 3 เขตการปกครองอิสระ (Faroe, Islands, Greenland Aland) จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2495 บนพื้นฐานของสนธิสัญญา เฮลซิงกิ ในการที่จะพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกด้านกฎหมาย วัฒนธรรมสังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม โทรคมนาคมและนโยบายด้านต่างประเทศและความมั่นคงโดยสภาฯ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและควบคุมการดำเนินงานในประเด็นความร่วมมือต่างๆ ของประเทศสมาชิก

North – North Trade

หมายถึง การค้าเหนือ-เหนือ คือ การค้าหรือการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยตนเอง

North-South Cooperation

หมายถึง ความร่วมมือระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา

Non-originating materials

หมายถึง วัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด คือ วัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า แต่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

Non-preferential rules of origin

หมายถึง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้กับสินค้าที่ทำการค้าขายภายใต้เงื่อนไขการปฏิบัติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN)

Non-qualifying value

หมายถึง มูลค่าของสินค้าส่วนที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดสำหรับการใช้สิทธิพิเศษทางภาษี

NRP

Nominal Rate of Protection

หมายถึง อัตราการคุ้มครองตามราคา เป็นการตั้งอัตราภาษีเพื่อปกป้องสินค้าในประเทศ NRP จะคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่จะไปเพิ่มราคาของสินค้านำเข้า

NT

Normal Track

คือ รายการสินค้าที่อยู่ในกลุ่มสินค้าปกติ

NT

National Treatment

เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวงการกฎหมายระหว่างประเทศ มี 2 ความหมาย

1. การประติบัติเยี่ยงชาติ กล่าวคือ ให้ปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเช่นเดียวกับสินค้าที่เหมือนกันที่ผลิตภายในประเทศ เป็นพันธกรณีภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ผู้ให้บริการต่างชาติ เช่นเดียวกับบริการที่คล้ายคลึงกันของตน เป็นพันธกรณีภายใต้ความตกลงทั่วไป ว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)

2. การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการ ที่เป็นคนชาติของประเทศอื่นเช่นเดียวกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการ หรือ ผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของตนเองถือเป็นข้อผูกพันภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ขององค์การการค้าโลก

NTB

Non-tariff barriers

หมายถึง มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายใน ภายใต้อาณัติของ ประเทศผู้นำเข้ากำหนดมาตรการต่างๆ ที่มีใช้ภายในศุลกากรขึ้นมา เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคต่อ ผู้ส่งสินค้าเข้าประเทศนั้น

NTE

National Trade Estimate

หมายถึง การจัดทำรายงานประจำปีในเรื่องข้อมูลอุปสรรคทางการค้า การลงทุน และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศคู่ค้า เพื่อจะได้ทราบสถานการณ์ในภาพรวมและนำไปใช้ประกอบในการ กำหนดมาตรการกับประเทศคู่ค้า เช่น กรณีของสหรัฐฯ จะมีการเผยแพร่รายงาน NTE ในปลายเดือนมีนาคมของทุกปี และสหรัฐฯ จะใช้ รายงาน NTE ประกอบการพิจารณาจัดประเทศคู่ค้าให้อยู่ในบัญชีต่าง ๆ ภายใต้ Special 301

NTMs

Non-Tariff Measures

หมายถึง มาตรการที่มีใช้ภายในศุลกากร ซึ่งเป็นกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศโดย WTO อนุญาตให้ใช้ได้กรณีของการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ภายใต้ความตกลงต่างๆ ที่กำกับดูแลได้แก่ มาตรการด้านการเงิน การควบคุมปริมาณ การควบคุม ราคา การผูกขาด และการมีข้อกำหนดในการนำเข้าสินค้าบางชนิด (เช่น การตรวจสอบคุณภาพสินค้าการตรวจสอบแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นต้น)

OAA

OSAKA Action Agenda

หมายถึง ระเบียบวาระปฏิบัติการโอซากาที่ผู้นำเศรษฐกิจชาติสมาชิกเอเปคได้ประกาศไว้ในปฏิญญาโอซากาซึ่งกำหนดให้ชาติสมาชิกร่วมมือกันในการดำเนินกิจการหลัก 3 ประการ อันถือเป็นเสาหลัก (Pillars) ของเอเปค นั่นคือ

- 1) การเปิดเสรีการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Liberalization)
- 2) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Facilitation)
- 3) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ Economic and Technical Cooperation)

OCP

Operational Certification Procedures

หมายถึง วิธีปฏิบัติภายใต้การออกหนังสือรับรอง

OECD

Organization for Economic Cooperation and Development

หมายถึง องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามแนวโน้มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้วในเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ยุโรป ตะวันตกและแปซิฟิกและประสานนโยบายทั้งระดับภายในและต่างประเทศในการหารือต่าง ๆ มีสมาชิก 30 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี อังกฤษและเกาหลีใต้ เป็นต้น

OECD

Overseas Economic Cooperation Fund

หมายถึง กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลเป็นหน่วยงานของรัฐบาลญี่ปุ่นจัดตั้งขึ้นในปี 2504 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชีย โดยแบ่งเป็นความช่วยเหลือที่ให้กับรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐบาล และความร่วมมือช่วยเหลือที่ให้กับบริษัทญี่ปุ่นที่มีการดำเนินโครงการในต่างประเทศ

OMA

Orderly Marketing Arrangement

หมายถึง การจัดระเบียบทางการตลาดโดยผู้ส่งออกทำความเข้าใจกับผู้นำเข้า โดยจำกัดปริมาณการส่งออกของตนมิให้เกินกว่าส่วนแบ่งตลาดที่ได้รับจัดสรรจากผู้นำเข้า เช่น การจัดระเบียบว่าด้วยการค้าสิ่งทอในกรอบความตกลงสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) โดยกำหนดโควตานำเข้าจากประเทศต่างๆ

Originating goods

หมายถึง สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด ซึ่ง เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดสำหรับการใช้สิทธิพิเศษทางภาษี

Paris Convention

หมายถึง อนุสัญญาปารีส เป็นอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องสิทธิบัตรคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม

Pass-through operations

หมายถึง การส่งสินค้าภายในเขตการค้าเสรี โดยส่งผ่านประเทศสมาชิกที่มีภาษีศุลกากรต่ำที่สุดก่อนที่จะส่งต่อไปยังประเทศจริงที่ต้องการจะทำการค้า (คล้ายกับการเปลี่ยนถ่ายลำเรือ)

Pathfinder

หมายถึง โครงการนำร่องสำหรับสมาชิก APEC ที่มีความพร้อม (Pathfinder Initiatives) ปัจจุบันมีจำนวน 9 โครงการและในจำนวนนั้นมี 7 โครงการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้า ได้แก่ Adoption of The Revised Kyoto Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures, Electronic Sanitary and Phytosanitary Certification, Electronic Certificate of Origin, Mutual Recognition Arrangement of Conformity Assessment on Electrical and Electronic Equipment Part II and III, Trade and the Digital Economy, Sectoral Food MRA, และ Technology Choice.

Patent

หมายถึง สิทธิบัตร สิทธิที่จะได้รับประโยชน์เฉพาะตัว เอกสารสิทธิเป็นหนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์

PCT

Patent Cooperation Treaty

สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร เป็นความตกลงที่กำหนดให้เจ้าของสิ่งประดิษฐ์หรือนักวิจัยสามารถยื่นคำขอรับสิทธิบัตรระหว่างประเทศได้ โดยยื่นคำขอต่อสำนักงานรับคำขอ (Receiving Office) ในประเทศที่ตนมีสัญชาติหรือมีสถานที่พำนักอยู่ เพื่อขอรับ

ความคุ้มครองในประเทศสมาชิกอื่นโดยไม่ต้องยื่นคำขอต่อสำนัก
ของประเทศนั้น สนธิสัญญาฉบับนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ
องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ World Intellectual
Property Organization (WIPO) และปัจจุบัน WIPO มีประเทศ
สมาชิกทั้งหมด 130 ประเทศ ประเทศไทย เข้าเป็นภาคีสัญญา
กรุงเบิร์น (Berne Convention on Literary and Artistic Work)
ซึ่งเป็นหนึ่งในอนุสัญญาที่อยู่ในความดูแลของ WIPO ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2474 และเข้าเป็นภาคีสัญญา WIPO ส่งผลให้ไทยเป็นสมาชิก
WIPO ในปี พ.ศ. 2532 จากนั้นไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญากรุง
ปารีสในปี พ.ศ. 2551 และเข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยความร่วม
มือด้านสิทธิบัตร ในปี พ.ศ. 2552

Peace Clause

หมายถึง ข้อบทใน Article 13 ของข้อตกลงเกษตรบอว่าการ
อุดหนุนการเกษตรบอว่าการอุดหนุนการเกษตรภายใต้ข้อตกลงจะ
ไม่ถูก challenge ภายใต้ข้อตกลงอื่นๆ โดยเฉพาะข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง
กับการอุดหนุน อย่างไรก็ดี peace clause ได้หมดอายุลงแล้ว
ในปี 2003

PECC

Pacific Economic Cooperation Council

หมายถึง สภาว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจของภูมิภาค
แปซิฟิก เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีใช้รัฐบาล ประกอบด้วย
ผู้แทนสามฝ่าย จากภาควิชาการเอกชนและรัฐบาลของประเทศริม
ฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 ด้วยการริเริ่มของ
ออสเตรเลียและญี่ปุ่นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจใน
ภูมิภาคแปซิฟิกปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 22 ประเทศ ได้แก่

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย จีน ฮองกง ไต้หวัน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี แคนาดา รัสเซีย เม็กซิโก ชิลี เปรู โคลัมเบีย ประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก และ เวียดนาม

Percentage criterion

หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุสัดส่วนของสินค้าตามที่กำหนดต้องผลิตในประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี ซึ่งโดยปกติจะกำหนดเป็นร้อยละขั้นต่ำ

Plurilateral Agreement

ตามความหมายของ WTO หมายถึง เป็นความตกลงหลายฝ่ายซึ่งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขึ้นอยู่กับความสมัครใจ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐ (Agreement on Government Procurement) ความตกลงว่าด้วยการค้าอากาศยานพลเรือน (Agreement on Trade in Civil Aircraft) ความตกลงว่าด้วยนมและผลิตภัณฑ์นมระหว่างประเทศ (International Dairy Agreement ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2540) และความตกลงว่าด้วยเนื้อ Bovine ระหว่างประเทศ (International Bovine Agreement ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2540)

Positive list

หมายถึง ข้อตกลงระดับนานาชาติ จะมีรายการของสิ่งของผลิตภัณฑ์ ซึ่งข้อตกลงนั้นมีผลบังคับ ซึ่งสิ่งของ หรือ ผลิตภัณฑ์ที่นอกเหนือจากรายการนี้ จะไม่มีผลบังคับตามข้อตกลง เช่น Positive List ของสินค้าที่จะทำการเปิดเสรีคือ จะเปิดเสรีเฉพาะรายการที่ระบุอยู่ในบัญชีเท่านั้น หากไม่ได้ระบุไว้ในบัญชีถือว่าไม่เปิดเสรี เป็นต้น

Precautionary principle

หมายถึง หลักการระแวดระวัง เป็นหลักการที่ตั้งอยู่บนความคิดขั้นพื้นฐานที่ว่า การใช้เทคโนโลยีบางประเภท เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ การตัดต่อพันธุกรรม อาจนำมาซึ่งอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ หรือสิ่งแวดล้อม แม้ว่าจะยังพิสูจน์ไม่ได้ว่ามีเทคโนโลยีดังกล่าวจะส่งผลเช่นนั้นจริง

Predation

หมายถึง การใช้กลยุทธ์การแข่งขันทางราคา (การขายในราคาต่ำกว่า) เพื่อที่จะกำจัดคู่แข่งทางธุรกิจออกจากตลาด และเมื่อไม่มีคู่แข่งแล้ว บริษัทจึงเพิ่มราคาขึ้นเพื่อให้ได้กำไรแบบผูกขาดเพียงลำพัง

Predatory dumping

หมายถึง การทุ่มตลาดที่เกิดขึ้นเมื่อหน่วยผลิตแข่งขันกันตัดราคาสินค้าเพื่อลดจำนวนคู่แข่งในธุรกิจลง

Preferential duty (Preferential Tariff)

หมายถึง พิภคอัตราภาษีที่ให้สิทธิพิเศษ ซึ่งประเทศหนึ่งอาจให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าของอีกประเทศหนึ่ง

Preferential rules of origin

คือ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่กำหนดต้องผลิตในประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เช่น ความตกลงการค้าเสรี GSP

Preferential Trading Arrangement

หมายถึง ข้อตกลงสิทธิพิเศษทางการค้า โดยประเทศผู้นำเข้าให้สิทธิพิเศษทางการค้าบางประการแก่ประเทศคู่ค้าบางประเทศ เช่น การเก็บภาษีนำเข้าจากประเทศคู่ค้าเหล่านั้นในอัตราที่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ เป็นต้น

PSI

Preshipment Inspection

หมายถึง การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออก เป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์ที่จะใช้กับตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐในการทำหน้าที่ตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งออก โดยเฉพาะในด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพของสินค้า ตามข้อตกลงของ GATT และ WTO

PSR

Product Specific Rule

กฎถิ่นกำเนิดเฉพาะสินค้า เป็นกฎที่ใช้กำหนดว่าสินค้าชนิดหนึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ใดเพื่อที่จะถือว่าเป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศผู้ส่งออก เพื่อที่สินค้านั้นจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เมื่อเข้าสู่ประเทศผู้นำเข้าที่เป็นภาคีความตกลงการค้าเสรี โดยทั่วไป มีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณากฎ PSR ดังนี้

1. เกณฑ์มูลค่าเพิ่ม (Value Added or Value Content) คือ เกณฑ์ที่กำหนดว่า ผู้ส่งออกจะต้องเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบ หรือสินค้าต้นน้ำเพื่อผลิตเป็นสินค้าส่งออกให้ได้ตามปริมาณที่กำหนดไว้ เช่น จะต้องมียุคค่าเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 40 ของราคาสินค้าที่จะส่งออก เป็นต้น
2. เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร (Change of Tariff Classification: CTC) คือ เกณฑ์ที่กำหนดว่าขั้นตอนการผลิตจากวัตถุดิบหรือสินค้าต้นน้ำเป็นสินค้าส่งออก จะต้องเกิดการเปลี่ยนพิกัดศุลกากรในระดับตามที่กำหนด (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่คำว่า Change of Tariff Classification)
3. เกณฑ์การผลิตเฉพาะ (Specific manufacturing or processing operation) พิจารณาจากกรรมวิธีหรือกระบวนการการ

ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้าจนได้สินค้าส่งออกที่มีสาระสำคัญแตกต่างไป
จัดเป็นเกณฑ์ที่ได้ยื่นกำเนิดซึ่งอาจจะมีหรือไม่มี การเปลี่ยนเลขพิกัด
อัตราศุลกากรแต่อย่างใดก็ได้ เช่น การใช้ปฏิกิริยาเคมี (Chemical
Reaction) การทำให้บริสุทธิ์ (Purification) การนำธาตุที่มี
สารประกอบเหมือนกันมาผ่านกระบวนการให้ได้ของที่มีคุณสมบัติ
ต่างกัน (Isomerization) การลดขนาดของอนุภาค (Reduction in
particle size) และการผสมตามสูตรการผลิตสินค้าต่างๆ (Mixing
and Blending)

ทั้งนี้ ในแต่ละสินค้าสามารถมีกฎใดกฎหนึ่งกำกับ หรือหลายกฎ
ผสมกัน เช่น “RVC 40% หรือพิกัดในระดับ 4 หลัก” ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ
การเจรจาของประเทศภาคีว่าต้องการใช้กฎสำหรับสินค้านั้นมีความ
เข้มงวดเพียงใด

PWL

Priority Watch List

หมายถึง ประเทศที่ไม่ได้ให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ บัญชีประเทศที่ถูกจับตามองเป็น
พิเศษ ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มประเทศของสหรัฐอเมริกา ภายใต้กฎหมาย
การค้าของสหรัฐอเมริกา 301 Special ว่าด้วยเรื่องสิทธิในทรัพย์สิน
ทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ซึ่งไทยเคยถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้

QC

Quality Control

หมายถึง การควบคุมคุณภาพ กระบวนการตรวจสอบสินค้าในระหว่างการผลิตทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเป็นการกำกับตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบกระบวนการผลิต รวมทั้งคุณภาพของผลผลิตที่ได้รับ สำหรับประเทศไทยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนำเอาระบบมาตรฐาน ISO 9000 ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานมาใช้ในการเสริมมาตรฐานสินค้า โดยมุ่งเน้นให้สินค้าไทยได้มาตรฐานสากลและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมาตรฐาน ISO 9000 ได้กำหนดสิ่งต่างๆ ที่ต้องมีในกระบวนการผลิต รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่ใช้เป็นบรรทัดฐานเพื่อให้ได้สินค้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

QRs

Quantitative Restrictions

หมายถึง มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า เป็นการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้า หรือ มูลค่าสินค้าในระยะเวลาที่กำหนด

Quantitative Restriction

หมายถึง การจำกัดปริมาณสินค้านำเข้าหรือส่งออกของประเทศใดประเทศหนึ่ง เช่น การกำหนดโควตาการนำเข้า (Quota) ซึ่งเป็นการจำกัดปริมาณสินค้านำเข้า เพื่อมิให้มีการนำเข้าสินค้ามากเกินไป การนำเข้ามากเกินไปอาจเกิดผลกระทบต่่อุตสาหกรรมภายในประเทศหรือสูญเสียเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

QVC

Qualifying value content

หมายถึง มูลค่าของสินค้าส่วนที่เป็นไปตามข้อกำหนดสำหรับใช้สิทธิพิเศษทางภาษี

R & D

Research and Development

หมายถึง การวิจัยและพัฒนากิจกรรม อันองค์กรหนึ่งหาวิธีการผลิตต่างๆ (นวัตกรรม-กระบวนการผลิต) และสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่

Reciprocity

หมายถึง หลักการต่างตอบแทน ในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ การที่ประเทศต่าง ๆ ยอมลดอุปสรรคทางการค้าลง หรือให้ประโยชน์อื่นผลตอบแทนเมื่ออีกประเทศหนึ่งยินยอมที่จะลดอุปสรรคทางการค้าลงมาด้วย หรือเสนอผลประโยชน์ในลักษณะอย่างเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยให้มีลักษณะต่างตอบแทนกันและได้ประโยชน์เท่าเทียมกันทั้ง 2 ฝ่าย

Regional Economics Integration

หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีขอบเขตการรวมกลุ่มแคบที่สุดตั้งแต่การเปิดตลาดและลดอุปสรรคทางการค้า จนถึงขอบเขตกว้างที่สุดคือ รวมถึงการเปิดตลาดเสรีด้านการค้าบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญานโยบายการแข่งขัน การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การจัดทำกลไกระงับข้อพิพาทภายในกลุ่ม การใช้นโยบายการค้าภายนอก และการใช้นโยบายการเงินร่วมกัน

RVC

Regional Value Content

หมายถึง เกณฑ์สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของสินค้าที่เกิดขึ้นหรือภูมิภาคที่เป็นภาคีความตกลงกันภายในประเทศภาคี ซึ่งเป็นหนึ่งในเกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดสินค้า โดยจะกำหนดอัตราส่วนสูงสุดของ

วัตถุดิบนำเข้า หรืออัตราส่วนต่ำสุดของวัตถุดิบภายในประเทศภาคที่ใช้ในการผลิตสินค้า

REM

Replacement Equipment Manufacturer

หมายถึง ตลาดในจีนที่ผลิตสินค้าและอุปกรณ์เพื่อทดแทนสินค้าและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย โดยเป็นการเข้าไปในตลาดของผู้ใช้รถยนต์มากกว่าการมุ่งเน้นไปที่บริษัทรถยนต์เป็นหลัก

RTAs

Regional Trade Arrangements

หมายถึง ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ กัน จัดเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่การค้าเสรีของโลก อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นขัดแย้งว่า RTAs นั้นจะนำไปสู่การค้าเสรีได้เร็วขึ้น หรือเป็นตัวขัดขวางการค้าเสรีของโลก การรวมกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าวมีหลายรูปแบบ โดยจะมีความเข้มข้นของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไป เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีพิเศษของศุลกากร (Partial – union) เขตการค้าเสรี (Free Trade Areas) สหภาพศุลกากร (Customs Union) ตลาดรวม (Common Market) เป็นต้น

RTL

Regional Trade Liberalization

หมายถึง การเปิดการค้าเสรีในภูมิภาคภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค) ได้มีการจัดตั้งกลุ่มไม่เป็นทางการว่าด้วยการค้าเสรีในภูมิภาคเอเปค (APEC Informal Group Regional Trade Liberalization) ขึ้น เพื่อพิจารณาเสนอแนะสู่ทางขยายความร่วมมือทางการค้าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

Roo

Rules of Origins

หมายถึง กฎที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงสัญชาติที่แท้จริงของสินค้า ว่ามีการปลูก ประกอบ หรือผลิตมาจากประเทศใด ทั้งนี้ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารด้านการนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกำหนดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้า การกำหนดปริมาณโควตา การให้สิทธิประโยชน์ทางการค้า ซึ่งรวมถึงสิทธิพิเศษในเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) การเก็บภาษีตอบโต้ การทุ่มตลาด หรือภาษีต่อต้านการอุดหนุน เป็นต้น

S&D

Special and Differential Treatment

หมายถึง ข้อบทสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะได้รับการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง มีอยู่ในข้อตกลงของ WTO หลายฉบับ

SAARC

South Asian Association of Regional Cooperation

หมายถึง องค์กรความร่วมมือภูมิภาคเอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ เนปาล บังกลาเทศ ปากีสถาน ศรีลังกา ภูฏาน หมู่เกาะมัลดีฟส์ และอินเดีย

SACN

South America Community of Nations

หมายถึง สหภาพอเมริกาใต้เกิดจากแนวคิดในการประชุมผู้นำประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้ ครั้งที่ 1 ณ กรุงบราซิเลียเมื่อปี 2543

ซึ่งมีผู้นำจาก 12 ประเทศ ได้ลงนามในปฏิญญาบราซิลเพื่อหาแนวทางในการรวมกลุ่มระหว่างตลาดร่วมอเมริกาใต้ (MERCOSUR) กับประชาคมแอนเดเรียน (ANDEAN COMMUNITY) และให้มีการก่อตั้งเขตการค้าเสรีให้แล้วเสร็จในเดือนมกราคม 2545 ต่อมาในการประชุมผู้นำประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้ครั้งที่ 3 ที่เมือง Cuzco ประเทศเปรู ได้มีการลงนามใน Cuzco Declaration ประเทศตั้ง SACN เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาค และเพิ่มอำนาจต่อรองของกลุ่มในเวทีต่างๆ รวมทั้งการจัดตั้งเขตการค้าเสรี เพื่อขยายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้ตั้งเป้าหมายระหว่างกันภายใน 15 ปี และจะมีการเปิดเสรีภาคบริการและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย ประเทศสมาชิก SACN รวมทั้งสิ้น 12 ประเทศ ประกอบด้วย สมาชิกจาก MERCOSUR (อาร์เจนตินา บราซิล อุรุกวัย และปารากวัย) สมาชิก ANDEAN (โบลิเวีย โคลัมเบีย เปรู และเอกวาดอร์ เวเนซุเอลา) ชิลี ซูรินัม และกายอานา

SACU

Southern African Customs Union

สหภาพศุลกากรแอฟริกาตอนใต้ เป็นสหภาพศุลกากรที่เก่าแก่ที่สุดในโลก จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1910 ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 5 ประเทศ คือ บอตสวานา เลโซโท นามิเบีย สวาซิแลนด์ และแอฟริกาใต้ ภายใต้ SACU ไม่มีการเก็บภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิก และจะเรียกเก็บภาษีนำเข้าในอัตราเดียวกันจากประเทศนอกกลุ่ม โดยสินค้าจะนำเข้าผ่านแอฟริกาใต้และถูกเก็บภาษีศุลกากร ภาษีการขาย ภาษีสรรพสามิตในนามประเทศสมาชิก SACU และจะมีการแบ่งปันรายได้ดังกล่าวตามสัดส่วนการนำเข้า SACU ไม่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างประเทศ

สมาชิก สินค้าเข้า ณ ด้าน ศุลกากรประเทศหนึ่ง สามารถส่งไปยัง ประเทศผู้สั่งซื้อโดยตรงไม่ต้องตรวจโดยด้านศุลกากรอื่นๆ อีก

SADC

Southern African Development Community

หมายถึง ประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาใต้ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 1992 เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อ ขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยสมาชิก 15 ประเทศ คือ แองโกลา บอตสวานา เลโซโท มาลาวี มอริเชียส โมซัมบิก มาดากัสกา นามิเบีย แอฟริกาใต้ สวาซิแลนด์ แทนซาเนียร์ แซมเบีย ซิมบับเว สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และเซเชลส์

SADC มีการจัดตั้งเป็นการเขตการค้าเสรีเมื่อสิงหาคม 2008 และมีเป้าหมายการรวมกลุ่มเศรษฐกิจเป็นสหภาพศุลกากรภายในปี 2010 ตลาดร่วมในปี 2015 สหภาพการเงิน ภายในปี 2016 และมีการใช้เงินสกุลเดียวกันภายในปี 2018

Safeguards

หมายถึง มาตรการชั่วคราวเพื่อช่วยในการปรับตัวภายในระบบ เศรษฐกิจมาจาก GATT มาตรา 19 (GATT Article XIX) เป็น มาตรการที่ยอมให้ประเทศสมาชิกดำเนินการเมื่อประเทศนั้นประสบ ปัญหาจากประเทศคู่แข่ง

Safeguard Action

หมายถึง มาตรการการป้องกัน เพื่อปกป้องผู้ผลิตสินค้าประเภท ไตประเภทหนึ่งในประเทศจากการนำเข้ามากเกินไป (ข้อตกลง GATT มาตรา 19) และเพื่อปกป้องธุรกิจที่อยู่ในระยะเริ่มแรกของ ประเทศที่กำลังพัฒนา

Safeguards Clause

หมายถึง มาตรา 19 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าและพาณิชย์สากล (GATT) ที่อนุญาตให้ประเทศใดๆ จำกัดการนำเข้าสินค้าที่ทำให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ประเทศ หากแต่การจำกัดการนำเข้านั้นต้องเป็นไปในเวลาจำกัดและจะต้องไม่มองไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ (non-discriminatory)

Safeguards Measures

หมายถึง มาตรการปกป้อง ซึ่งเป็นมาตรการฉุกเฉินเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ในกรณีที่มีการนำเข้าสินค้าใดสินค้าหนึ่งเพิ่มมากขึ้นจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าที่แข่งขันกันโดยตรงตาม Article XIX ภายใต้ GATT และ Agreement of Safeguards โดยมาตรการปกป้อง อาจทำได้โดยการขึ้นอัตราภาษีสินค้านำเข้าให้สูงกว่าที่ผูกพันไว้ใน WTO หรือการกำหนดโควตาสินค้านำเข้า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม safeguards อาจหมายถึง มาตรการปกป้องดุลการชำระเงิน ตาม Article XII ของ GATT หรือมาตรการปกป้องโดยรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา ตาม Article XVIII ของ GATT ก็ได้

SAFTA

South Asian Free Trade Area

หมายถึง เขตการค้าเสรีเอเชียใต้ เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลเอเชียใต้ 7 ประเทศ ได้แก่ เนปาล บังคลาเทศ ปากีสถาน ศรีลังกา ภูฏาน หมู่เกาะมัลดีฟส์ และอินเดีย กำลังวางแผนร่วมกันจัดตั้งขึ้น ตามความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าของเอเชียใต้ (South Asian Preferential Trading Arrang-

ment) ปัจจุบันประเทศดังกล่าวทั้ง 7 ประเทศ เป็นสมาชิกของ สมาคมความร่วมมือภูมิภาคเอเชียใต้ (South Asian Association of Regional Cooperation : SAARC)

Sanction

มี 2 ความหมาย คือ

(1) การอนุญาตอย่างเป็นทางการให้ใช้นโยบายทางเศรษฐกิจ เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

(2) มาตรการการคว่ำบาตร เป็นการลงโทษโดยประเทศหรือ กลุ่มประเทศใดๆ ต่อประเทศหนึ่งๆ ซึ่งทำผิดกฎหมายหรือ ธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ

Self-Certification

หมายถึง การรับรองตนเอง ภายใต้เรื่องกว่าด้วยถิ่นกำเนิด สินค้าหรือระเบียบวิธีปฏิบัติสำหรับการออกหนังสือรับรอง ซึ่ง หมายถึงการที่ผู้ผลิต ผู้ส่งออก และ/หรือผู้นำเข้าสินค้า (Declaration) บนใบกำกับราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารทางการค้าอื่นใด หรือ กำหนดแบบฟอร์มขึ้นมาโดยเฉพาะตามแต่จะตกลงกัน นอกจากนี้ บางความตกลงอาจมีเงื่อนไขสำหรับผู้ที่จะสามารถรับรองตนได้ เช่น ต้องเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการ (Approved Exporter)

SCCP

Sub-Committee on Customs Procedures

หมายถึง คณะอนุกรรมการด้านพิธีการศุลกากร อยู่ภายใต้คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุนของเอเปค โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การอำนวยความสะดวกทางการค้าในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดย ประสานพิธีการศุลกากรให้ง่ายขึ้น

Schedule of concession

หมายถึง รายการอัตราภาษีที่ผูกพันที่จะลด

Schedule of Specific Commitments

หมายถึง ตารางข้อผูกพันเฉพาะ เป็นตารางที่สมาชิก WTO แต่ละประเทศระบุข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการสาขาต่างๆ ตามรูปแบบการให้บริการ (Mode of Supply) ซึ่งการเปิดตลาดของสมาชิกแต่ละประเทศในสาขาบริการใดๆ นั้น สามารถกำหนดเงื่อนไขสำหรับต่างชาติในการเข้าสู่ตลาดการค้าบริการ (Market Access) และการได้รับการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ได้ระดับของการเปิดตลาดบริการดังกล่าวเป็นผลมาจากการเจรจาตกลงกันระหว่างประเทศสมาชิกเป็นรอบๆ

Schengen Agreement

หมายถึง สนธิสัญญาเชงเกน เป็นความตกลงระหว่างประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปอันให้สัตยาบันเมื่อ พ.ศ. 2528 สำคัญเป็นการอนุญาตให้สมาชิกในกลุ่มสามารถเดินทางระหว่างกันโดยไม่ต้องถือหนังสือเดินทาง ข้อตกลงนี้มีผลต่อประชากร 4,000,000 คนใน 24 ประเทศ (21 ธันวาคม พ.ศ. 2550) ครอบคลุมเนื้อที่ 4,268,633 ตารางกิโลเมตร (1,648,128 ตารางไมล์) นอกจากนั้นยังให้การอนุญาตชั่วคราวกับผู้ถือใบอนุญาตเชงเกน (Schengen Visa) มีสิทธิในการเดินทางได้ชั่วคราวในประเทศสมาชิกโดยถือใบอนุญาตใบเดียว ตามสนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม (Treaty of Amsterdam) ข้อตกลงและตัดสินใจทุกข้อของความตกลงเชงเกนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายของสหภาพยุโรป

ประเทศที่ลงนามในความตกลงฉบับนี้มีด้วยกัน 30 ประเทศ รวมทั้งประเทศในสหภาพยุโรปทุกประเทศ และประเทศนอกสหภาพอีก 3 ประเทศคือ ประเทศไอซ์แลนด์ ประเทศนอร์เวย์ และ

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปัจจุบันมี 24 ประเทศที่ใช้ความตกลงนี้ สหราชอาณาจักรยังมิได้ใช้กฎนี้หลังจากที่มีการปฏิบัติข้อตกลงนี้ ด้านหรือป้อมตรวจคนเข้าเมืองของประเทศที่อยู่ในเครือเชงเกนก็ถูกรื้อทิ้ง

SCM

Subsidies and Countervailing Measures

หมายถึง มาตรการที่ให้สิทธิแก่ประเทศสมาชิกในการเรียกเก็บอากรตอบโต้ (CVD) เพื่อตอบโต้สินค้านำเข้าจากอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับการอุดหนุน ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้า

ปัจจุบันความตกลง SCM ได้แบ่งประเภทการอุดหนุนเหลือ 2 ประเภท คือ การอุดหนุนที่ต้องห้าม (Prohibited Subsidy) และการอุดหนุนประเภทที่ทำได้แต่อาจถูกตอบโต้ได้ (Actionable Subsidy) นอกจากนี้ WTO ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการไต่สวนเพื่อการตอบโต้สินค้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศผู้ผลิตเพื่อให้แต่ละประเทศถือปฏิบัติด้วย

SCSC

Sub Committee on Standards and Conformance

หมายถึง คณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานของเอเปค ตั้งขึ้นในปี 2537 อยู่ภายใต้คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุน มีเป้าหมายหลัก คือ การประสานมาตรฐานให้ตรงกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ

SDR

Special Drawing Right

หมายถึง สิทธิพิเศษถอนเงิน หรือ สิทธิถอนเงินพิเศษ เป็นเครื่องมือในการจ่ายเงินระหว่างประเทศ และยังใช้เป็นเงินสกุลโลก สิทธิพิเศษถอนเงินนี้จัดทำขึ้นโดย IMF เมื่อปี พ.ศ. 2512 เพื่อใช้กับอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ หรือ Bretton Woods System ซึ่งได้แก่ เงิน 4 สกุลหลักในโลกที่ใช้ในการค้าระหว่างประเทศ คือ เงินยูโร (Euro) เงินปอนด์อังกฤษ (Pound Sterling) เงินเยน (Japanese Yen) และเงินดอลลาร์สหรัฐ (United States Dollar) ปัจจุบัน SDR จะใช้เพื่อเป็นหลักทรัพย์สำรองระหว่างประเทศเท่านั้น โดยมีสภาพเป็นหน่วยบัญชี (มีตัวเลขปรากฏในบัญชี)

Seasonal Quota

หมายถึง โควตาตามฤดูกาล เป็นการจำกัดปริมาณสินค้านำเข้าสำหรับช่วงใดช่วงหนึ่งของปี

Seasonal tariff

หมายถึง กำหนดอัตราภาษีนำเข้าตามฤดูกาล เป็นอัตราภาษีที่คิดอัตราต่างกันในแต่ละช่วงของปี ปกติจะใช้อัตราภาษีนี้นับกับผลผลิตทางการเกษตร โดยจะคิดอัตราภาษีนำเข้าสูงสุดในเวลาที่มีการเก็บเกี่ยวภายในประเทศ

Single Undertaking

หมายถึง ข้อเสนอที่ต้องการให้อีกฝ่ายตกลงหรือปฏิเสธผลของการเจรจาหลายๆ ประเด็นทั้งหมด มากกว่าการที่จะเลือกตกลงหรือปฏิเสธอย่างใดอย่างหนึ่ง

Section 301

หมายถึง ส่วนหนึ่งใน Trade Act 1974 ของสหรัฐฯ ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของสหรัฐฯ ในการกำหนดมาตรการตอบโต้ประเทศอื่นที่มีการกำหนดนโยบายหรือการปฏิบัติที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือผลประโยชน์ของสหรัฐฯ หรือเลือกปฏิบัติและจำกัดต่อการค้าของสหรัฐฯ

Sectoral rules of origin

หมายถึง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้กับเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น เช่น สาขาสิ่งทอ สาขายานยนต์ และสาขาเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

SEM

Single European Market

หมายถึง ประชาคมยุโรป หรือสหภาพยุโรปในปัจจุบันได้ลงนามในกฎหมายยุโรปเดียว โดยมีเป้าหมายเพื่อรวมตลาดประชาคมยุโรปให้เป็นตลาดเดียว มีการเคลื่อนย้ายทางด้านสินค้า บริการ ทุน และประชาชนโดยเสรี ปราศจากอุปสรรคกีดกันโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา

SEOM

Senior Economic officials Meeting

หมายถึง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียน ประกอบด้วยผู้แทน ระดับปลัดกระทรวงด้านเศรษฐกิจการค้าหรืออธิบดีมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน เช่น การดำเนินการอาฟต้า การดำเนินการเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะมีการประชุมเป็นประจำปีละ 4 ครั้ง

SG

Safeguard Measure

หมายถึง มาตรการปกป้อง เป็นมาตรการฉุกเฉินเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ในกรณีที่การนำเข้าสินค้าใดสินค้านิ่งเพิ่มมากขึ้นจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

Shepherd

หมายถึง ผู้ประสานโครงการประเทศสมาชิกเอเปคทั้ง 21 ประเทศ จะมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจในโครงการต่างๆ รวม 10 โครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการค้าโครงการทบทวนข้อมูลทางด้านการค้าและการลงทุน และโครงการประมง เป็นต้น

SL

Sensitive List

หมายถึง รายการสินค้าอ่อนไหว เป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวและต้องการระยะเวลาในการปรับตัวนานกว่ากลุ่มสินค้าปกติโดยจะมีเกณฑ์การลดภาษีที่ต่ำกว่ากลุ่มสินค้าปกติ

SMEWG

Small and Medium Enterprises Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเอเปค ได้มีการเปลี่ยนชื่อเมื่อปี พ.ศ. 2543 จากชื่อเดิม “กลุ่มเฉพาะกิจระดับนโยบายด้านวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค พัฒนาความสามารถและการแข่งขัน และสร้างบรรยากาศการค้าและการลงทุนที่เปิดกว้างเพื่อกระตุ้นพัฒนาการ

SOM

Senior Officials Meeting

มี 2 ความหมายคือ

1. หมายถึง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปคเพื่อหารือเรื่องเกี่ยวกับการค้าการลงทุนและประเด็นด้านเศรษฐกิจ
2. หมายถึง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน

SOMTI

Senior Officials Meeting on Trade and Investment

หมายถึง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการค้าและการลงทุนภายใต้ความร่วมมืออาเซียนเป็นการประชุมเพื่อหารือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนระหว่างเอเชียและยุโรป

Special 301

หมายถึง ข้อบทหนึ่งในกฎหมายการค้าของสหรัฐฯ ปี 1974 แก้ไขโดยกฎหมาย Omnibus Trade and Competitiveness Act of 1988 ภายใต้บทบัญญัติ Special 301 นี้ สำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (US Trade Representative: USTR) จะจัดประเทศคู่ค้าให้อยู่ในบัญชีต่างๆ ตามระดับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสหรัฐฯ โดยหากมีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาน้อยจะอยู่ในบัญชี Watch List หากมีการละเมิดมากขึ้นจะอยู่ในบัญชี Priority Watch List และถ้ามีการละเมิดมากที่สุดจะถูกจัดอยู่ในบัญชี Priority Foreign Country ซึ่งสหรัฐฯ จะใช้มาตรการตอบโต้

Special Safeguard

หมายถึง มาตรการปกป้องในข้อตกลงของสินค้าเกษตร ตามข้อตกลงของ WTO ที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติโดยการที่ราคาสินค้าลดลงหรือเมื่อเกิดการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้น

Specific Commitment

หมายถึง ข้อผูกพันของสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) เกี่ยวกับการปฏิบัติของชาติต่างๆ และการเข้าสู่ตลาดของภาคการบริการของในความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ หรือ GATS

Specific Quota

หมายถึง ปริมาณโควตาที่กำหนดขึ้นสำหรับประเทศใดประเทศหนึ่งโดยมากจะเรียกว่า Country Specific Quota (CSQ)

SPS

Sanitary and Phytosanitary Measures

หมายถึง มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นมาตรการทางด้านมาตรฐานสินค้าทางการเกษตรเพื่อปกป้องชีวิตมนุษย์ พืช และสัตว์จากสารปรุงแต่ง ปนเปื้อนสารพิษ และเชื้อโรค ที่อาจติดมากับสินค้านำเข้า (ประเทศสมาชิก WTO มีสิทธิใช้มาตรการ SPS ได้) โดยที่มาตรการที่ใช้จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์)

SPs

Special Products

หมายถึง สินค้าพิเศษ หรือสินค้าที่ได้รับความยืดหยุ่นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการเปิดตลาด (การลดภาษีและการขยายโควตา) โดยการกำหนดสินค้าพิเศษจะต้องอยู่บน 3 พื้นฐานหลัก ได้แก่ ความมั่นคงด้านอาหาร ความอยู่ดีกินดีของเกษตรกร และการพัฒนาชนบท

SSG

Special Safeguard

หมายถึง มาตรการปกป้องผู้ผลิตภายในแบบพิเศษโดยขึ้นภาษีให้สูงกว่าระดับที่ผูกพันไว้ โดยมาตรการนี้ให้ใช้กับเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีการใช้มาตรการโควตาภาษีบางรายการ โดยมีประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) จำนวน 39 ประเทศ ที่ใช้ SSG

ทั้งนี้ การใช้ SSG จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข คือ ปริมาณการนำเข้าสูงกว่าที่กำหนดไว้ หรือราคาสินค้านำเข้าต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ รวมทั้งไม่ใช่ SSG กับสินค้านำเข้าในโควตา

Standstill

ฉันทามติ หรือข้อตกลงร่วมกันที่จะไม่ยอมรับข้อจำกัดทางการค้าใหม่ๆ หรือมาตรการบิดเบือนทางการค้า

State trading

หมายถึง การค้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือบริษัทเอกชน หรือบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้ได้สิทธิพิเศษในการค้าระหว่างประเทศ การค้าประเทศนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการค้าที่มีลักษณะผูกขาด (Monopoly) หรือมีการจำกัดปริมาณการค้า และไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการค้าของรัฐบาลหรือเป็นของรัฐวิสาหกิจ (GATT มาตรา XVII)

STEER

Singapore-Thailand Enhanced Economic Relationship

หมายถึง กรอบความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสำคัญทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสิงคโปร์ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยและรัฐมนตรีการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์

เป็นประธาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาcluster อุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน (Industry clusters) และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเอกชนของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งในเบื้องต้นเน้นสาขาเกษตรและอาหาร บริการด้านการเงิน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับยานยนต์ การท่องเที่ยว การขนส่ง และบริหารจัดการ การส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและความร่วมมือด้านศุลกากร โดยได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกัน ต่อมาได้ขยายความร่วมมือในสาขาอื่นๆ ได้แก่ การศึกษา ตลาดหลักทรัพย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และได้มีการจัดทำแผนงาน (Roadmaps) สำหรับแต่ละสาขา ระบุกิจกรรมและกรอบระยะเวลาการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

Strategic trade policy

หมายถึง การใช้นโยบายทางการค้าเพื่อเปลี่ยนผลของการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศให้เป็นไปตามความต้องการ โดยปกติแล้วจะทำโดยการอนุญาตให้บริษัทในประเทศได้กำไรมากกว่าบริษัทต่างประเทศ

Structural Adjustment

หมายถึง การเคลื่อนย้ายทรัพยากร (แรงงานและทุน) ระหว่างภาคการผลิต เพื่อเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง เช่น เงื่อนไขทางการค้าหรือนโยบายเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

Subsidy

หมายถึง การอุดหนุน ซึ่งเป็นเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลให้แก่ภาคเอกชน เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้า ทั้งนี้

ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ (SCM Agreement)

องค์การการค้าโลก (WTO) ได้กำหนดคำนิยามเฉพาะของคำว่า Subsidy หมายถึง ความช่วยเหลือทางการเงินของรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐที่ใช้เป็นการเฉพาะเจาะจง โดยความช่วยเหลือนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับ

Substantial Transformation

หมายถึง เกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดสินค้า โดยพิจารณาว่าสินค้านั้นจะต้องถูกแปรรูปไปจากวัตถุดิบอย่างมากจนก่อให้เกิดเป็นสินค้าใหม่ มีรูปลักษณ์ที่แตกต่างไปจากวัตถุดิบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ โดยปกติจะใช้หลักเกณฑ์ เช่น เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร (Change of Tariff Classification) และเกณฑ์สัดส่วนมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

Super 301

หมายถึง Section 301 ของกฎหมายการค้าปี 1974 ของสหรัฐฯ ที่มีการแก้ไข และมีการออก Super 301 กำหนดให้ USTR ระบุประเทศที่เป็น Priority Foreign Country ที่มีการค้าที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีผลจำกัดอย่างยิ่งต่อการส่งออกของสหรัฐฯ และให้มีการไต่สวนภายใต้ Section 301 กับประเทศที่มีการกระทำความผิดกล่าว

TAFTA

Thailand–Australia Free Trade Agreement

หมายถึง ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลียซึ่งมีการลงนามเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548

TAFTA JC

Thailand – Australia Free Trade Agreement Joint Commission

หมายถึง ความตกลงคณะกรรมการร่วมความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (คณะกรรมการร่วมเอฟทีเอ) ที่จัดตั้งขึ้นตามความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามความตกลงฯ อย่างถูกต้อง และเพื่อทบทวนความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างคู่ภาคีเป็นระยะๆ โดยประชุมในระดับรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่อาวุโสตามที่คู่ภาคีจะกำหนดร่วมกันเป็นครั้งคราว และจะต้องประชุมภายใน 1 ปี นับจากความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ หลังจากนั้น จะมีการประชุมทุกปี หรือตามที่ จะกำหนดร่วมกัน โดยจะจัดขึ้นสลับกันในดินแดนของภาคีแต่ละฝ่าย

Tariff binding

เป็นข้อผูกพันที่จะไม่เก็บภาษีเกินกว่าระดับที่ตกลงผูกพันไว้ หากมีการเก็บเกินจะต้องมีการชดเชยแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ

Tariffication

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงมาตรการจำกัดการนำเข้าที่มีใช้อยู่ให้เป็นมาตรการภาษี (เฉพาะสินค้าเกษตร)

Tariff Protection

หมายถึง การตั้งกำแพงภาษี ซึ่งเป็นการกีดกันโดยการใช้อนุมาตรการทางภาษีเก็บภาษีในอัตราสูง เพื่อให้สินค้านำเข้ามีราคาสูง ราคาสินค้าชนิดเดียวกันผลิตที่ผลิตในประเทศ

TBT

Technical Barriers to Trade

หมายถึง มาตรการเกี่ยวกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าระหว่างประเทศ เป็นมาตรการในการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมโดยทั่วไป ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบทางด้านเทคนิค และมาตรฐาน รวมถึง การทดสอบและระเบียบการรับรองและระบบใบรับรองสำหรับสินค้าส่งออกและนำเข้า โดยการกำหนดมาตรฐานดังกล่าวจะต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่จำเป็นและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ

TC

Tariff Classification

หมายถึง พิกัดศุลกากร ใช้จัดระบบสินค้าที่ค้าขายกันระหว่างประเทศ ซึ่งภายใต้ระบบฮาร์โมนाइซ์ (Harmonized System: HS) ที่กำหนดโดยองค์การศุลกากรโลก (World Custom Organization: WCO) แบ่งเป็น

- หมวด (Section) ซึ่งมีทั้งหมด 21 หมวด
- ตอน (Chapter) เลขรหัส 2 ตัวแรก
- ประเภท (Heading) เลขรหัส 4 ตัว
- ประเภทย่อย (Subheading) คือ พิกัดอัตราศุลกากรที่แยกย่อยลงไป มีเลขรหัส 6 ตัว

เช่น 0101.11 เลข 2 ตัวแรกเป็นเลขลำดับตอน เลข 2 ตัวกลางเป็นเลขลำดับของประเภทในตอนนั้น และเลข 2 ตัวหลังเป็นเลขลำดับประเภทย่อย

Technical test method

หมายถึง ข้อกำหนดที่ว่าด้วย สินค้าต้องผลิตตามกระบวนการที่กำหนดจึงจะถือว่ามีความสมบัติที่จะได้รับการปฏิบัติที่เป็นพิเศษ

TEL

Telecommunication and Information Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านโทรคมนาคมและสารสนเทศของเอเปค ก่อตั้งเมื่อปี 2533 เพื่อพัฒนาบุคลากรการถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาค จัดการฝึกอบรม และยกระดับมาตรฐานด้านโทรคมนาคม

TFAP

Trade Facilitation Action Plan

หมายถึง แผนปฏิบัติการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน เพื่อหาแนวทางลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใน (NTBs) ส่งเสริมโอกาสทางการค้าระหว่างภูมิภาคเอเชียและยุโรป เพื่อสนับสนุนการดำเนินการในเวทีการเจรจาสองฝ่ายและหลายฝ่าย ทั้งนี้ แผน TFAP มีทั้งหมด 6 สาขา ได้แก่ พิธีการศุลกากร มาตรฐานและการรับรองสุขอนามัย ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐและอื่นๆ โดยมี SOMTI ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน TFAP

Third Country Invoicing

หมายถึง การค้าปกติ ประเทศผู้ผลิตและผู้ขายเป็นประเทศเดียวกัน การอ้างสิทธิพิเศษทางภาษีจึงใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (CO) ที่ออกโดยประเทศผู้ผลิตและอ้างอิงใบกำกับราคาสินค้า (Invoice) ของประเทศผู้ผลิตนั้น

ส่วนการซื้อขายผ่านประเทศที่สาม คือ ประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้ขายเป็นคนละประเทศ และในบางกรณีประเทศผู้ขายไม่ประสงค์จะเปิดเผยราคาที่ประเทศผู้ผลิตเสนอต่อประเทศผู้ขาย

ระเบียบปฏิบัติเรื่องการซื้อขายผ่านประเทศที่สามภายใต้บริบทเรื่องถิ่นกำเนิดสินค้า จึงเป็นระเบียบที่กำหนดขึ้นเพื่อบังคับให้สินค้าที่ส่งออกจากประเทศสมาชิกภาคีโดยมี CO รับรองการได้ถิ่นกำเนิดในประเทศสมาชิกภาคีสามารถได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร แม้ว่า Invoice จะออกโดยบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศที่สาม (ซึ่งอาจเป็นประเทศในหรือนอกภาคีความตกลง)

Theory of Absolute advantage

หมายถึง ทฤษฎีว่าด้วยการได้เปรียบสมบูรณ์โดย Adam Smith เป็นแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ ให้แต่ละประเทศผลิตเฉพาะสินค้าและบริการที่ตนมีความได้เปรียบใน ด้านต้นทุนการผลิตต่ำกว่าประเทศอื่น สภาวะการค้าของโลกเกิดขึ้นเพราะประเทศต่างๆ มีความแตกต่างในความได้เปรียบในการผลิตสินค้าและบริการชนิดต่างๆ อย่างชัดเจน ลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศ ก่อเกิดประโยชน์กับทุกประเทศ ร่วมกัน ทำให้แต่ละประเทศเพิ่มความเชี่ยวชาญในการผลิตมากขึ้น

TICC

Trade and Investment Cooperation Committee

หมายถึง การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างอาเซียน-สหรัฐอเมริกา ซึ่งเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (SEOM) และผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) ได้มาพบปะหารือและแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างกัน เพื่อขยายการค้าและการลงทุนระหว่างอาเซียนและสหรัฐอเมริกา

TIFA

Trade and Investment Framework Agreement

หมายถึง กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าและการลงทุนเป็นความตกลงที่สหรัฐฯ ทำกับประเทศคู่ค้าทั้งในระดับทวิภาคี และภูมิภาค เพื่อลดอุปสรรคด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกันให้เหลือน้อยที่สุดก่อนที่จะตัดสินใจจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) ระหว่างกัน

TIG

Agreement on Trade in Goods

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยการค้าภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน ซึ่งความตกลงดังกล่าวระบุหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการค้าสินค้าภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน-จีน ได้แก่ รายการสินค้าปกติ รายการสินค้าอ่อนไหว รูปแบบการลดภาษี รวมไปถึงข้อผูกพัน และเป็นพันธกรณีที่สมาชิกภาคีทุกประเทศต้องปฏิบัติตาม เป็นต้น

TIS

Agreement on Trade in Services

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน

TNC

Trade Negotiation Committee

หมายถึง คณะกรรมการเจรจาการค้า มีหน้าที่กำกับดูแลการเจรจารอบอุรุกวัย (สลายตัวไปแล้ว)

TNZCEP

Thailand – New Zealand Closer Economic Partnership

หมายถึง ความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับนิวซีแลนด์ ซึ่งมีการลงนามเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2548 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548

TNZCEP JC

Thailand – New Zealand Closer Economic Partnership Joint Commission

หมายถึง คณะกรรมการการร่วมความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น (คณะกรรมการร่วม ซี อี พี) ที่จัดตั้งขึ้นตามความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับนิวซีแลนด์ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามความตกลงโดยถูกต้อง และเพื่อทบทวนความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างคู่ภาคีเป็นระยะๆ โดยอาจประชุมกันในระดับรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่อาวุโส ตามที่คู่ภาคีจะกำหนดร่วมกันเป็นครั้งคราว และจะต้องประชุมภายใน 1 ปี นับจากวันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับและหลังจากนั้นจะประชุมกันทุกๆ ปี หรือตามที่ จะกำหนดร่วมกันจัดขึ้นสลับกันในดินแดนของภาคีแต่ละฝ่าย

Tolerance rule:

หมายถึง การกำหนดขอบเขตที่ประเทศผู้นำเข้าจะสามารถใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับเรื่องมูลค่าเพิ่มของสินค้า

TPA

Trade Promotion Authority

หมายถึง การที่สภาคองเกรสของสหรัฐฯ ให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารและประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในการเจรจาการค้าและจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศต่างๆ โดยฝ่ายบริหารจะต้อง

ปรึกษากับสภากองเกรสอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้คณะที่ปรึกษาและบุคคลทั่วไปแสดงความเห็นตลอดช่วงระยะเวลาที่กำลังเจรจาความตกลงทางการค้า เพื่อแลกกับการที่สภากองเกรสจะไม่เข้าไปก้าวก่ายในสาระของความตกลง ซึ่งช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก มีอำนาจในการตัดสินใจและมีอิสระมากขึ้น

TPRM

Trade Policy Review Mechanism

หมายถึง กลไกการทบทวนนโยบายการค้าภายใต้ WTO ภาคผนวก 3 ของความตกลง WTO กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องแจ้งนโยบายการค้าต่อองค์กรทบทวนนโยบายการค้า (Trade Policy Review Body : TPRB) ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้ WTO เพื่อพิจารณานโยบายการค้าของประเทศสมาชิกตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา และญี่ปุ่น ทุก 2 ปี ประเทศไทย ทุก 4 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ระบบการค้าพหุภาคีเป็นไปด้วยความโปร่งใสและราบรื่น เข้าใจการดำเนินนโยบายและการปฏิบัติทางการค้าของประเทศสมาชิก

TPT-WG

Transportation Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านขนส่งของเอเปค จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค เสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยในระบบขนส่งทางหลักของคณะทำงานฯ เน้นการแข่งขันในอุตสาหกรรม ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร

Trade Agreement

หมายถึง ความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลภาคีผู้ทำสัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตร และสร้างพื้นฐานทางการค้าระหว่างประเทศทั้งสอง โดยภาคีคู่สัญญาทั้งสองจะพยายามพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้า สนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่การส่งเสริมและการทำสัญญาระหว่างองค์กรและบริษัทที่เกี่ยวข้องจะทำให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ซึ่งกันและกันในเรื่องภาษีศุลกากร และค่าธรรมเนียมที่คล้ายกัน ตลอดจนพิธีการทางศุลกากร ที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก ซึ่งสินค้าจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ทั้งนี้ ประเทศไทยได้จัดทำความตกลงทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ ไปแล้วรวม 21 ฉบับ

Trade Diversion

หมายถึง การเบี่ยงเบนทางการค้า ซึ่งตามกฎหมายเศรษฐกิจศาสตร์ คือ การขยายตัวทางการค้าของประเทศภาคีในเขตการค้าเสรีต่างๆ โดยไม่ได้เกิดขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการค้าระหว่างประเทศภาคีและประเทศนอกภาคี หรือการหดตัวทางการค้าของประเทศนอกภาคี

Trade Facilitation

การอำนวยความสะดวกและส่งเสริมทางการค้า การลงทุน เพื่อลดอุปสรรคทางการค้า การลงทุน ให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานได้อย่างเสรี

TREATI

Trans-Regional EU-Asean Trade Initiative

หมายถึง อาเซียน-สหภาพยุโรป การดำเนินงานตามกรอบความร่วมมือด้านการค้าระหว่างอาเซียนสหภาพยุโรป โดยส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือในสาขาต่างๆ ให้มีความก้าวหน้า โดยเฉพาะกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการที่เป็น SMEs ของอาเซียน

TRIMs

Trade-Related Investment Measures

หมายถึง มาตรการด้านการลงทุนที่มีผลในทางจำกัดและบิดเบือนการค้า เป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้การเจรจารอบอูรุกวัยของแกตต์ ซึ่งมีผลให้มีการเจรจาและจัดทำความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า กำหนดกฎระเบียบในการใช้มาตรการลงทุนบางประเทศที่ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางแกตต์และมีผลจำกัดและบิดเบือนการค้าโลก ซึ่งต้องยกเลิกไปในกำหนดเวลา

TRIPs

Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights

หมายถึง ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหลายด้าน เช่น สิทธิบัตร (Patent) ลิขสิทธิ์ (Copy right) และเครื่องหมายการค้า (Trade-mark) เป็นต้น ซึ่งประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ต้องออกกฎระเบียบหรือกฎหมายในการรองรับเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณี ความตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ที่เกี่ยวกับการค้านี้เป็นผลมาจากการเจรจารอบอูรุกวัย

TRIPS

Agreement on Trade – Related Aspects of Intellectual Property Rights

หมายถึง ความตกลงทริปส์ (TRIPS) เป็นความตกลงภายใต้ WTO ซึ่งเกิดขึ้นในการเจรจารอบอุรุกวัย (1986-1994) เพื่อลดปัญหาที่แต่ละประเทศมีมาตรการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่แตกต่างกัน และขาดกฎเกณฑ์ที่เป็นสากลในการควบคุมสินค้าปลอมแปลง ความตกลงนี้จึงกำหนดมาตรฐานการคุ้มครองขั้นต่ำสำหรับทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า ได้แก่ ลิขสิทธิ์ (copyright) และสิทธิที่เกี่ยวข้องเครื่องหมายการค้า (trademarks) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (geographical indications) การออกแบบผลิตภัณฑ์ (industrial designs) สิทธิบัตร (patents) การออกแบบแผนผังภูมิของวงจรรวม (layout-design of integrated circuits) และความลับทางการค้า (trade secrets) โดยประเทศสมาชิกมีอิสระที่จะกำหนดกฎเกณฑ์และมาตรการภายในประเทศของตนที่เห็นเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงทริปส์

TRQ

Tariff Quota

หมายถึง มาตรการทางภาษี โดยมีการเรียกเก็บภาษี 2 อัตรา ได้แก่ อัตราภาษีในโควตา (อัตราร้อย) สำหรับการนำเข้าสินค้าภายในโควตา และอัตราภาษีนอกโควตา (อัตราสูง) สำหรับการนำเข้านอกโควตา

TRQ

Tariff Rate Quota

หมายถึง โควตาภาษี สินค้าที่ประเทศผู้นำเข้าผูกพันไว้ทั้งอัตราภาษี และปริมาณโควตาการนำเข้า โดยหากนำเข้าภายในปริมาณนำ

เข้าที่กำหนดไว้ จะเสียอัตราภาษีในโควตา แต่หากนำเข้าเกินกว่า ปริมาณโควตาที่กำหนด ผู้นำเข้าจะต้องเสียอัตราภาษีนอกโควตา สำหรับปริมาณการนำเข้าสินค้าที่เกินกว่าปริมาณโควตาที่ผูกพันไว้

TV

Transaction value

หมายถึง ราคาที่ประเทศผู้นำเข้าจ่ายสำหรับซื้อสินค้านั้นจริงๆ

TWG

Tourism Working Group

หมายถึง คณะทำงานด้านท่องเที่ยวของเอเปค จัดตั้งเมื่อปี 2534 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็น รวมทั้งพัฒนาให้เกิดความร่วมมือด้านการค้าและนโยบายท่องเที่ยว

UNCITRAL

United Nation Centres for International Trade Law

หมายถึง คณะกรรมการ สหประชาชาติว่าด้วยกฎเกณฑ์การค้า ระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ร่างรูปแบบ กฎหมายระหว่างประเทศ

UNCTAD

United Nations Conference on Trade and Development

หมายถึง การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2507 ณ นครเจนีวา ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ในฐานะองค์การชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ มี วัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการ พัฒนา โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศ

เหล่านี้ ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลกอย่างเท่าเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว

Underdeveloped country

หมายถึง ประเทศด้อยพัฒนา

Unemployment rate

หมายถึง อัตราการว่างงาน เป็นอัตราการว่างงานของประเทศต่อแรงงานทั้งหมดในประเทศ

USTR

The Office of the United States Trade Representative

หมายถึง สำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องการพัฒนาและประสานงานด้านการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐฯ และดูแลนโยบายทางการค้า รวมถึงการเจรจาการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศต่างๆ

Value Added

หมายถึง การสร้างมูลค่า เป็นความสัมพันธ์ทางการผลิตระหว่าง “พลังการผลิต” และ “ปัจจัยการผลิต” ในลักษณะการสร้างมูลค่าและมูลค่าที่ได้ คือ “มูลค่าส่วนเกิน” หรือ “กำไรส่วนเกิน”

Value Chain

หมายถึง ห่วงโซ่มูลค่า เป็นกิจกรรมที่เริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการผลิตไปจนถึงการจำหน่ายสินค้าอย่างครบวงจรเพื่อนำไปสู่ผลกำไร

Value Creation

หมายถึง การสร้างคุณค่า เป็นกระบวนการต่างๆ ที่สร้างประโยชน์แก่ลูกค้าและแก่ธุรกิจขององค์กรเป็นกระบวนการที่มี

ความสำคัญสูงสุดต่อ “การดำเนินธุรกิจ” และมีความเกี่ยวข้องกับพนักงานส่วนใหญ่ขององค์กร ตลอดจนเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสินค้า บริการและผลลัพธ์ทางธุรกิจต่างๆ ในด้านดีให้แก่ผู้ถือหุ้นขององค์กร ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักต่างๆ ด้วย

Variable levy

ภาษ้นำเข้าที่แปรผันตามราคาของสินค้า เพื่อรักษาอัตราการค้าคุ้มครองสินค้าภายในประเทศจากการแปรผันของราคาสินค้าในตลาดโลก ซึ่งส่วนมากจะใช้กับสินค้าเกษตรเป็นหลัก

VERA/VERs

Voluntary Restraint Arrangement / Voluntary Export Restraints

หมายถึง ข้อตกลงที่ประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออกได้ทำร่วมกันว่า ประเทศผู้ส่งสินค้าออกสมัครใจใช้มาตรการควบคุมปริมาณไปยังประเทศผู้นำเข้า

WAEMU

West African Economic and Monetary Union

หมายถึง สหภาพเศรษฐกิจและการเงินแห่งแอฟริกาตะวันตก ก่อตั้งภายใต้ความตกลง TREATY ON THE WEST AFRICAN ECONOMIC AND MONETARY UNION (WAEMU) เมื่อวันที่ 10 มกราคม 1994 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 1994 มีสมาชิก 8 ประเทศ ประกอบด้วย เบนิน โตโก โกตดิวัวร์ ไนเจอร์ บูกินาฟาโซ มาลี เซเนกัล และกินีบีเซา มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการเงินให้กับประเทศสมาชิกโดยการรวมกลุ่มเป็นสหภาพศุลกากร และประสานนโยบาย

ของประเทศสมาชิกในด้านเกษตร สิ่งแวดล้อม การขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน โทรคมนาคม พลังงาน อุตสาหกรรม และสาขาเหมืองแร่

Waiver

หมายถึง การขอผ่อนผันไม่ปฏิบัติตามหลักการบางประการของความตกลงต่างๆ

Washington Treaty

หมายถึง สนธิสัญญาฉบับแรกที่มีไว้เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

WCO

World Customs Organization

องค์การศุลกากรโลก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2501 ในรูปของคณะรัฐมนตรีความร่วมมือด้านศุลกากร (Customs Cooperation Council) มีประเทศสมาชิก 169 ประเทศ เป้าหมายหลักของ WCO คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานด้านศุลกากรให้สอดคล้องกับกฎระเบียบทางการค้า การปกป้องสังคมและการจัดเก็บภาษีของรัฐ งานสำคัญของ WCO อาทิ การตรวจสอบระบบศุลกากรของประเทศสมาชิก การพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดการและบริหารด้านศุลกากร การร่างอนุสัญญา และความตกลงต่างๆ เพื่อให้ระบบศุลกากรของประเทศต่างๆ มีความสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การให้คำแนะนำและการให้บริการด้านศุลกากรแก่รัฐสมาชิก

WGIC

Working Group on Industrial Cooperation

หมายถึง คณะทำงานความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน จัดให้มีการประชุมปีละ 3 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (AICO)

WHO

World Health Organization

หมายถึง องค์การอนามัยโลก เป็นหน่วยงานของสหประชาชาติที่ดูแลเรื่องการสาธารณสุข ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 7 เมษายน พ.ศ.2491 และมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลประชากรโลกให้มีสุขภาพอนามัยปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 192 ประเทศ

Wholly Obtained

หมายถึง สินค้าที่ผ่านกระบวนการผลิตในประเทศเดียว โดยใช้วัตถุดิบในประเทศนั้นทั้งหมด เช่น พืชและผลิตภัณฑ์ของพืชที่เก็บเกี่ยวหรือรวบรวมได้ในประเทศใด ประเทศนั้นก็จะเป็นถิ่นกำเนิด

WIPO

World Intellectual Property Organization

หมายถึง องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาจัดตั้ง WIPO เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2513 เข้าเป็นทบวงการชำนานาญพิเศษของสหประชาชาติเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2517 สำนักงานใหญ่อยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำหน้าที่ส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั่วโลก และเป็นศูนย์กลางในการประชุมและการบริหารงานตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา WIPO เน้นบริหารงานตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาที่

สำคัญ 2 ฉบับ คือ อนุสัญญากรุงปารีส (Paris Convention) ซึ่งเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม และ อนุสัญญากรุงเบอร์น (Berne Convention) ซึ่งให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม ประเทศใดที่เห็นว่า การเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวเป็นประโยชน์ก็สมัครเข้าเป็นภาคี ปัจจุบันอนุสัญญากรุงปารีสมีประเทศสมาชิกภาคี 169 ประเทศ อนุสัญญากรุงเบอร์นมีประเทศสมาชิกภาคี 160 ประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยเป็นภาคีในอนุสัญญากรุงเบอร์นเท่านั้น ยังไม่ได้เป็นภาคีในอนุสัญญากรุงปารีส

WL

Watch List

บัญชีประเทศที่ถูกจับตามอง (ดูคำ PWL) แต่ระดับความรุนแรงน้อยกว่า PWL หมายถึง ประเทศที่ไม่ให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาหรือปฏิเสธการเข้าสู่ตลาดของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

WPDR

Working Party on Domestic Regulation

หมายถึง คณะทำงานว่าด้วยกฎระเบียบภายในด้านการค้าบริการเป็นองค์กรย่อยภายใต้ CTS

WPGR

Working Party on GATS Rules

หมายถึง คณะทำงานว่าด้วยกฎเกณฑ์ภายใต้ GATS เป็นองค์กรย่อยภายใต้ CTS

หมายถึง องค์การการค้าโลก เป็นองค์การระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นตาม “ความตกลงมาร์ราเกช จัดตั้งองค์การการค้าโลก (Marrakesh Agreement Establishing The World Trade Organization)” ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารและกำกับดูแลให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อผูกพันต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงอันเกิดจากการเจรจาการค้ารอบอูรุกวัยและความตกลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคตขณะนี้ประเทศสมาชิก 149 ประเทศ (พฤษภาคม 2549) สำนักเลขาธิการ ตั้งอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์